Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7395 — Fiati her yerde 5 kuruş

PERŞEMBE 25 Mayıs 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Bütçe müzakeresi

Dahiliye, Sıhhiye ve Adliye Vekilleri hatiplerin temennilerine cevap verdiler

Dünkü celsede temas edilen mevzular: İstanbulun et meselesi - Terkos içilebilir - İlâç pahalılığı ve reklâmlarının zararları - Nahiye müdürlerinin maaşı - Muhacir işi - Zabıta teşkilâtı - Sıtma tahribatı - Evlenme işleri

Dahiliye Vekilinin beyanatından: "Prensiplerimiz arasında ahlâkın, faziletin iltizam ve korunması en mühim bir mevkii tutuyor„

Dün yedi bütçe kabul edildi

Ankara 24 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün Aydın mebusu Dr. Mazharın riyaseti altında toplanarak yeni bütçenin müzakeresine devam etti. Celse açılır açılmaz kürsüye gelen Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak, dünkü celsede hatiplerin Dahiliye Vekâleti bütçesinin heyeti umumiyesi üzerinde serdettikleri mütalâa ve temennilere cevap vermiştir.

Dahiliye Vekili:

— Dahiliye Vekâletine tevdi buyurduğunuz vazifeler Emniyet ve âsayiş, Nüfus, Vilâyetler idaresi, Matbuat, İdarei hususiyeler, Belediyeler ve Köy idareleridir...

Diye başlıyarak ezcümle dedi ki:

— Arkadaşlarımız hemen müttefikan jandarma ve polislerimiz olduğu ve vazife gördüğü yerlerin gayrimüsait şartlar altında bulunduğunu ifade ettiler. Bunu biz jandarma ve polise karşı gösterilen teveccüh ve iltifatın bir nişanesi olarak telâkki ederiz. Bütçelerimize koyduğumuz tahsisatla seneden seneye bunu telâfiye çalışıyoruz ve yakın bir zamanda bu iki emniyet ve nizam unsurunun daha iyi yerlerde oturabilmeleri için bütün gayretimizi sarfedeceğiz. (Bravo sesleri)

Sıhhiye Vekili Dr. Hulûsi Alataş

Ahlâk ve fazilet

Sayın arkadaşlarımızdan birisi ahlâka kıymet verilmesinden ve buna karşı yapılmakta olan fenalıkların önüne geçilmesinden, ahlâkı ifsad eden cemiyet ve unsurlarla mücadele edilmesinden bahsettiler.

Biz mesuliyeti üzerimize aldığımız andan itibaren aziz milletin bizden istediği vazifelerin başında bunun da bulunduğuna kaniiz. (Bravo sesleri) Ve hâlâ da bu kanaati taşımaktayız. Buna lâzım olduğu kadar ehemmiyet veriyoruz. Küçük bir misal olmak için bu senenin ikinci ayının başlarında yazılmış olan bir tamimin bir fıkrasını müsaadenizle okumak istiyorum.

«**Prensiplerimiz arasında ahlâkın faziletin iltizam ve korunması en mühim bir mevki tutuyor. Gençlikte fazilet aşkını vatan ve vazife uğrunda feragat ve fedakârlık duygularını her vesile ile teşvik ve takviye etmek ve bunlardaki yüksek zevki ona daha iyi tanıtmak borcumuzdur.**»

Şahsen iyi ahlâkın ve faziletin timsali olduğuna milletce inanılmış olan Millî Şefimizin İstanbul üniversitesinde irad buyurdukları çok kıymetli hitabede bu mevzu, en büyük mevkii tutmuştur. Biz hükûmet âzası o yüksek direktifler dahilinde hareket edeceğimiz gibi bütün milletin

(Devamı 13 üncü sahifede)

Ingiliz Kabinesi dün toplandı, Lord Halifax izahat verdi

Kabine, Cenevrede bir anlaşma için bulunan umumî esasları tasvib etti

B. Bonnet Sovyet Rusya elçisini kabul etti. Fransız gazeteleri İngiliz - Sovyet anlaşmasına olmuş nazarile bakıyorlar

Londra 24 (A. A.) — Hariciye Nazırı Lord Halifax, saat 8,40 da Croydon tayyare meydanına gelmiştir. Kabine, saat 11 de toplanmış ve iki saat Lord Halifax'ın Cenevredeki görüşmeleri hakkında verdiği izahatı dinlemiştir.

Lord Halifax, Kabinenin toplantısından evvel 15 dakika Chamberlain ile görüşmüştür.

Londra 24 (A. A.) — Saat 11 de toplanan Kabine, Cenevredeki görüşmeler etrafında Lord Halifax'ın raporunu dinlemiş ve Sovyet hükûmetinin tekliflerine verilecek resmî cevabın metnini tesbit eylemiştir.

Lord Halifax'ın Başvekil B. Chamberlain ile telâkisi

Yarı resmî mahfillerde elde edilen intiba, Cenevrede bir anlaşma için umumî esaslar bulunmuş olduğu ve bunun da Kabinece tasvib edildiği merkezindedir. Şimdi mevzuu bahis olan cihet, bazı devletlerin hususî endişelerini bertraf edebilecek bir formül tesbit etmektedir.

Fransız gazetelerinin mütalâaları

Paris 24 — Gazeteler İngiliz - Sovyet anlaşmasına olmuş nazarile bakıyorlar. Jour gazetesi diyor ki:

«İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusya arasında üç taraflı bir anlaşma yapılması kararlaştırılmıştır. Şimdi İngiltere ve Sovyet Rusyanın bu formülü muvafık bulması bekleniyor. Polonya ve Romanya, bulunan formüle karşı hiç bir itirazda bulunmamışlardır.»

Epoque gazetesine göre İngiliz Başvekili, Sovyetlerle prensip itibarile anlaşma olduğunu bugün yahud yarın Avam Kamarasına bildirecektir.

(Devamı 11 nci sahifede)

Akdeniz, Karadenize hava yolile bağlanıyor

İki büyük yolcu tayyaresi alınması için bütçeye 200 bin lira tahsisat kondu

Ankara - Samsun hava seferlerine bu sene, Ankara - Erzincan seferlerine önümüzdeki sene başlanacak

Ankara 24 (Telefonla) — Hava Yolları Devlet işletme idaresi 1939 malî yılı bütçe projesi önümüzdeki günlerde Meclis umumî heyetinde görüşülecektir.

Gün geçtikçe inkişafa mazhar olan bu idarenin 1939 malî yılı işletme varidatı 65 bin lira olarak tahmin edilmektedir. Buna mukabil masrafı 1 milyon lirayı aşmakta olduğundan, aradaki fark hazinece temin edilmek suretile bütçesinde tevazün vücude getirilmiştir.

65 bin lira tahmin edilen işletme varidatının 43 bin lirası Ankara - İstanbul, 10 bin lirası Ankara - İzmir, 8 bin lirası Ankara - Adana arası yolcu ve eşya nakliyatı ücretlerinden temin edilecektir. Bütçe projesi esbabı mucibe mazbatasında 1939 malî yılı içinde işletmeye açılması mukarrer Adana - Diyarbakır hattından 4 bin lira varidat elde edileceği tasrih edilmiş ise de Maliye Vekilinin yeni yıl bütçesi münasebetile mecliste yaptığı beyanattan mezkûr hattın bu sene açılmasından sarfınazar edildiği anlaşılmaktadır.

Akdeniz Karadenize havadan bağlanacak

İdarece yapılan dört senelik işletme programının ilk kısmı; Ankara - İstanbuldan sonra Ankara - Adana, Ankara - İzmir hatlarının işletmeye açılmasile tamamen tahakkuk ettirilmiştir. Programın ikinci kısmına gelince: Bu kısım, Akdenizi Karadenize hava yolu ile de biran evvel bağlamak düşüncesile tadil edilmiş, programın bu kısmına dahil olan Ankara - Diyarbakır ve Ankara - Van hatları yerine Ankara - Samsun, Ankara - Erzincan hatları ikame edilmiştir. Hava yolları işletme idaresi bunlardan Ankara - Samsun hava hattını 1939 malî yılı içinde, Ankara - Erzincan hattını da 1940 da işletmeye açmak üzere şimdiden faaliyete geçmiştir. Bu arada ve tahsisat bulunduğu takdirde Ankara - Diyarbakır ve Ankara - Van

(Devamı 11 inci sahifede)

Türk - Fransız müzakeresi

Journal müzakerenin iyi yolda ilerlediğini yazıyor

Paris 24 — Journal gazetesi, İngiliz - Sovyet müzakeresinin iyi bir safhaya girdiğinden bahsederek diyor ki:

«Türk - Fransız paktı müzakeresi de iyi yolda ilerlemektedir. Bu pakt, Sovyet Rusya ile anlaşmaya ilâve edilince, hiç şüphesiz iyi tanzim edilmiş, ahenkli bir emniyet sistemi mevcud olacaktır.»

Dikkatler:

Sporun yağsız parçası!

Beden terbiyesi genel direktörlüğünün bütçesi encümenden çıkarak ruznameye alınmış. 685600 liralık imiş.

Aylıklar 600 dan başlıyarak, 500 ve muavinlere 350 esas üzerinden devamla 9 federasyon başkanına 300 er, onların da muavinlerine 200 er... İlh Halini alıyorsa... Diğer türlü başkanlara da gene 300 er... Harcırahlar faslı ayrı

Neticede şu kalıyor diye muhabirler kaydediyor: Spor faaliyetlerine 157 bin, bölgeler teşkilâtına 150 bin

İnsan biran tereddüd ediyor:

— Böyle bir aslan payından sonra zavallı sporun hisseciğine pek yağsız bir parça düşmüyor mu?

Bakalım Mecliste bütçe müzakere edilirken mebuslar ne diyecek?

Güneş — Şu kuyrukluya bak, dünyaya yaklaşıyor!..
Ay — Doğrusu büyük cesaret!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

B. Chamberlain, İngiliz-Rus itilâfının pazardan evvel olacağını ümid ediyor

Alman gazeteleri İngiltereye hücum ve küçük milletlerin zararına hareket etmekle itham ediyorlar

Londra 25 — İngiliz Başvekili B. Chamberlain, dün Avam kamarasında İngiliz - Sovyet müzakereleri hakkında sorulan suale cevap vererek demiştir ki:

— Lord Halifaksın Cenevrede ve Pariste yapmış olduğu temaslar neticesinde noktai nazarlar tamamile tesbit edilmiştir. Hükûmet, Moskovaya göndereceği teklifleri hazırlamakla meşguldür. Pek kısa bir zamanda katî bir itilâfa varılacağını ümid ederim.

Halle muhtaç daha bazı tâli meseleler daha vardır. Fakat bunların ciddî zorluklar doğuracağını zannetmem.

B. Chamberlain, pazardan evvel Sovyet Rusya ile katî bir itilâfa varılacağını ümid ediyor.

Alman gazetelerinin şiddetli hücumları

Paris 25 — Berlinden bildiriliyor: İngiliz - Sovyet müzakerelerinin inkişafı Alman gazetelerinde şiddetli bir infial uyandırıyor, Alman gazeteleri, İngiltereyi küçük milletlerin zararına hareket etmek ve onları felâkete sürüklemek istemekle itham ediyor.

Avam Kamarası Filistin hakkındaki hal suretini kabul etti

Hayfada mühim bir çarpışma oldu, yedi Arap bir İngiliz zabiti öldü

Londra 24 (A.A.) — Avam kamarası dün öğleden sonra Beyaz kitap hakkındaki müzakereye devam etmiştir. İşçi mebuslardan Morrisonla liberal Sinclair, Churchill hükûmet plânının İngiliz vaidlerini ihlâl demek olduğunu bildirmiştir.

Bilhassa Churchill, Balfour deklârasyonunun o vakit yalnız Filistin Yahudilerine karşı değil, bütün dünya Yahudilerine karşı bir vaid olarak telâkki edildiğini hatırlatmıştır.

Hükûmet namına müzakereyi kapayan nazırlardan Thomas İnskip Yahudilerin Filistinde müsamaha suretile değil, bir hak olarak bulunmakta devam edeceklerini ve Arapların millî yurda karşı bir şey yapamıyacaklarını bildirmiş ve Avam kamarası muahlefet takririni reddederek hükûmet takririni kabul eylemiştir.

20 kadar muhafazakâr, muhalefetle birlikte rey vermiştir.

Londra 24 (A.A.) — Avam kamarası, Filistin meselesinin halledilmesi hakkındaki hükûmet teklifini 179 muhalife karşı 268 reyle kabul etmiştir.

Bu meselenin tehirine dair İşçi partisinin takriri 181 muhalife karşı 281 reyle reddolunmuştur.

Reylerden anlaşıldığına göre, hükûmet partisine mensup 39 âza müstenkif kalmış veya hükûmet aleyhinde rey vermiş ve gene hükûmet partisinden 20 âza işçi takririne müzaheret eylemiştir.

Hayfada mühim bir çarpışma

Londra 24 (A.A.) — Reuter ajansının bildirdiğine göre, Hayfada İngiliz kıtaatile bir Arap çetesi arasında bir müsademe olmuş ve yedi Arab ölmüştür.

İngilizlerden bir subay ölmüş ve bir subayla iki asker yaralanmıştır.

Altı yehudi kolonisi kuruldu

Kudüs 24 (A.A.) — Beyaz kitabın neşrinin hemen ertesi günü, üçü Tabariyede ve diğer üçü de Samürede olmak üzere altı yeni yahudi kolonisi daha kurulmuştur. Bu sembolik hareket, yahudilerin sionizm yapıcılık eserine devam azmini teyid etmektedir.

Yahudi mahfilleri, bu kolonilerin, rekolteyi himayeye memur ileri karakollar teşkil ettiğini bildirmişlerdir. Bu koloniler, demir tellerle ve çitlerle muhattır.

Hollanda ve Belçika barış için çalışacaklar

Hollanda Kraliçesinin Brükseli ziyareti münasebetile mühim nutuklar söylendi

Brüksel 24 (A.A.) — Belçika Kralı dün akşam sarayda Hollanda Kraliçesi Wilhelmine şerefine büyük bir ziyafet vermiştir.

Brüksel 24 (A.A.) — Hollanda Kraliçesi Wilhelmine şerefine verilen ziyafette, Kral Leopold, Hollanda ve Belçikalıların barış ve hürriyet için olan müsavi sevgilerini kaydetmiş ve Hollanda Kraliçesinin manevî ve fikrî silâhlanma lehindeki son müracaatini hatırlattıktan sonra bu temenninin 100 milyon nüfusu ihtiva eden küçük milletlerin «barış lehinde maddî ve manevî tehlikeye karşı mücadele için devamlı bir anlaşma» yolunda yaklaşmaları suretile beynelmilel sahaya intikalini derpiş eylemiştir.

Kraliçe Wilhelmine verdiği cevapta, Kralın Hollandanın bu esere teşriki mesaisi için vaki olan müracaatini hararetle tasvib eylemiştir.

Hollandanın Brüksel elçisinin radyoda bir nutku

Brüksel 24 (A.A.) — Hollandanın Brüksel elçisi dün akşam radyoda söylediği bir nutukta Hollanda Kraliçesinin Belçikaya yaptığı ziyaretin ehemmiyetini tebarüz ettirerek demiştir ki:

«Enternasyonal siyasetin karışık cereyanları içinde Hollanda ve Belçika muvazî yollarda yürümektedir. Çünkü büyük devletlere karşı olan vaziyetlerimiz bilfiil birbirinin aynıdır.

Binaenaleyh Hollandalılar için olduğu gibi Belçikalılar için de iyi komşuluk münasebetlerinde bulunmak ferahlık verecek bir hadisedir. Ve keza icabında hürriyetimizi ve istiklâlimizi son nefesimize kadar müdafaa etmek azminde bulunuşumuz da bizim için manevî huzur teşkil eylemektedir.

Toprak kayması

On beş ameleden biri ölü, üçü ağır yaralı olarak çıkarıldı

İzmir 24 (Telefonla) — Bugün Seydiköy nahiyesi civarında bir amelenin ölümü, üç amelenin de ağır surette yaralanması ile neticelenen bir facia olmuştur. Mutemed Hüsnü Osmanın, yedi metre derinliğinde bir yarma açmakta olan 15 işçisi yıkılan toprağın altında kalmışlardır.

Ameleden Kahraman oğlu Abdülkadir ölü, Mehmed, Kahraman, Veli adlarında üç amele de ağır yaralı olarak toprak altından çıkarılmışlardır.

Başvekilin teşekkürleri

Ankara 24 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam, 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı vesilesile vaki tebrikâta samimî teşekkür ve karşılık tebriklerinin bildirilmesine Anadolu ajansını memur etmişlerdir.

Hatay Maarif cemiyeti

Hâmî reisliğe B. Tayfur Sökmen, fahrî reisliğe de B. Hasan - Âli Yücel seçildi

Antakya 24 (A.A.) — Hatay Maarif cemiyeti, bir kongre yapmış, yeni idare heyetini seçmiş, hâmi reisliğe devlet reisi Tayfur Sökmen'i, fahrî reisliğe Maarif Vekili Hasan - Âli Yücel'i ittifakla seçmiştir. Bir heyet Tayfur Sökmen'e hâmi reisliğe seçildiğini arzettiği gibi, Hasan - Âli Yücel'e de keyfiyet telgrafla bildirilmiştir.

Hamidiye Tekirdağında

Tekirdağ 24 (A.A.) — Marmara limanlarını dolaşmağa çıkan Hamidiye bu sabah Tekirdağına gelmiştir. Halk mektep gemisini gezmektedir.

İki carih on ikişer sene hapse mahkûm edildiler

Yeniköyde İtalyan mandırasında çalışan Mehmedi gece odasında uyurken bıçakla öldürmek kasdile ağır yaralıyan Emin Âlî ve Ramizin muhakemeleri dün ağırceza mahkemesinde bitirilmiş, suçları sabit olduğundan, ikisinin de 12 şer sene hapislerine karar verilmiştir.

İki Rumen tahtelbahiri

Bu sabah limanımıza iki Rumen tahtelbahiri gelmiştir. Tahtelbahirler, yarın Halice girecek ve deniz fabrikamızda havuzlanacaktır.

Dört futbolcu cezalandırıldı

Fazıla 6, İskendere 3, Hüsameddine bir ay boykot verildi

Ankara 24 — İstanbulda Fenerbahçe ile Demirspor arasındaki maçta çıkan hadiseden dolayı Fenerli Fazıla altı, Demirsporlu İskendere üç, Fenerli Hüsameddine bugünden 23 haziran akşamına kadar sürmek üzere bir ay boykot cezası, Demirsporlu Arife de nezaketsiz hareketinden dolayı ihtar cezası verilmiştir.

Demirspor Romanyaya gideceğinden 17 ve 18 haziranda Ankarada yapılacak Fenerbahçe - Demirspor ve Fenerbahçe - Ankaragücü maçları 24 ve 25 haziraına tehir edilmiştir.

Polonya üzerinde 4 Alman tayyaresi

Tayyarelerden biri yere indi, tayyareci tevkif edildi

Varşova 24 (A.A.) — Dört Alman tayyaresi dün akşam Poznan'ın doğu cenubundaki Wolsztyn üzerinde uçmuştur. Bunlardan bir sivil tarafından idare edilen ve Çek mamulâtından olan biri yere inmeğe mecbur olmuştur. Tayyareyi idare eden sivil, yolu şaşırdığını iddia etmektedir.

Polonya makamları tahkikat yapabilmek için kendisini tevkif ve tayyareyi müsadere etmişlerdir.

Alman çifçilerine taarruz eden bir Alman yakalandı

Varşova 24 (A.A.) — Son zamanlarda Wabrzezno mıntakasında Polonya tebaasından Almanlara ait evlerde ve çifliklerde birçok cam kırma ve damları tahrip vakaları kaydedilmektedir.

Polis tarafından yapılan tahkikat neticesinde Cümhuriyet müddeiumumisi Kurt Zilz isminde 20 yaşında bir Almanın tevkifine karar vermiştir.

Kurt Zilz, camları kırdığını ve damları tahrip ettiğini itiraf etmiştir.

Rhin nehri taştı

Alman istihkâmlarından bir kısmını su bastı

Strasbourg 24 (A.A.) — Rhin nehrinin taşması üzerine sağ sahilde bulunan Alman istihkâmlarını kısmen su basmış ve tahliye mecburiyeti hasıl olmuştur.

Fransız tarafında, istihkâmlar Almanlarınkinden daha yüksek mevkilerde olduğu için sulardan masun kalmıştır.

B. Hitler Berchtesgaden'de

Berlin 24 (A.A.) — B. Hitler dün Berchtesgaden'e gitmiştir. Mumaileyh, âdeti veçhile Pantkot yortusunu orada geçirecektir.

Öğrenildiğine göre Hitler, yola çıkmadan evvel Alman ordusu şeflerile uzun bir mülâkat yapmıştır.

İspanya sahillerinde fırtına

Santander 24 (A.A.) — Bir fırtına esnasında bir balıkçı kayığı ile bir tahlisiye vapuru batmış ve 59 kişi boğulmuştur.

İspanyadaki Alman askerleri

Gönüllüler bugünden itibaren avdete başlıyorlar

Vigo 24 (A.A.) — «Kondor» lejyonuna mensup Alman gönüllüleri yarından itibaren kendilerini Hamburga götürecek olan «Robert Ley», «Der Deutsche» ve «Wilhelm Gustlof» vapurlarına binmeğe başlıyacaklardır.

İrkâp işleri üç gün sürecektir. Birçok Alman harp gemileri gönüllüleri açık denizde selâmlıyacaklardır.

Mareşal Göring, gönüllülere Hamburgdan Berline kadar refakat edecektir. Berlinde gönüllüler, Hitlerin önünden geçeceklerdir.

Milletler Cemiyeti aza olmıyan milletlerle birlikte çalışabilecek mi?

Cenevre 24 (A.A.) — Milletler Cemiyeti konseyinin dün öğleden sonraki gizli celsesinde genel sekreter Avenol, âza olmıyan devletlerle teşriki mesai hususunda bir rapor tanzim etmek üzere bir komisyonun teşkilini teklif eylemiştir.

Konsey bu hususta ileride bir karar verecektir.

Suriye Meclisi

Suriyenin demokrasi cephesine sadık olduğunu ilân etti

Şam 24 (A.A.) — Meclis, bir ay fasıladan sonra ve hükûmetin mevcud bulunmamasına rağmen toplanmış ve iki karar sureti kabul etmiştir:

Birinci karar suretinde Suriyenin Avrupa demokrasisine sadık olduğu bildirmekte ve dış politikada kuvveti istimali takbih edilmektedir.

İkinci karar suretinde, Suriyenin Fransa ile muahede çerçevesi dahilinde dostluğunu muhafaza arzusu bildirilerek bu muahedenin tasdik edilmemiş olması ve başka esaslara dayanan anlaşmalar ihtimali teessür ve teessüfle kaydedilmektedir.

İngiliz valide kraliçesinin geçirdiği kaza

Londra 24 (A.A.) — Valide Kraliçe Marinin geceyi rahatsız geçirdiği, fakat sıhhî vaziyetinin endişeyi mucib olmadığı bildirilmektedir.

Kraliçenin gözündeki yarası ıztırap vermekle beraber, vahim değildir.

Aaland adaları

Sovyet Rusya tahkim işinin müzakeresinin tehirini istedi. Bir anlaşma olması ümid ediliyor

Cenevre 24 (A.A.) — Aaland adaları meselesini tetkike memur mazbata muharriri Bourquin dün akşam Sovyet murahhası Maiski'yi ziyaret etmiş ve uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Haber alındığına göre, Maiski bu meselenin eylûl içtimaına bırakılmasını teklif eylemiştir. Maamafih Sovyetlerin bazı ihtirazî kayıtla Finlândiya ve İsveçin tekliflerini kabul edeceği zannediliyor.

Tas ajansının bir tebliği

Moskova 24 (A.A.) — Tas ajansı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Finlândiya hükûmeti Sovyet hükûtine müracaat ederek Aaland adalarının askerlikten tecridi hakındaki 1921 mukavelesinin tadili meselesinde müzaheretini rica etmiştir.

22 devlet tarafından imza edilmiş olan bu mukavele Sovyetler Birliğinin imzasını taşımamakla beraber, Sovyet hükûmeti bu işte kendisini alâkadar addetmektedir. Halen Finlândiya İsveçle birlikte bu adaların tahkimini temine çalışmaktadır. Bunun için Sovyet hükûmeti, Moskovadaki Finlândiya orta elçisi vasıtasile bu tahkimatın mahiyeti ve vüsati hakkında malûmat istemiştir. Çünkü Finlândiya körfezine yakın olan bu adalar harb halinde Sovyet gemilerinin körfeze girip çıkmalarına mani olabilir.

Finlândiya hükûmeti bu malûmatı vermekten imtina ettiği için Sovyet hükûmeti Milletler Cemiyetindeki mümessiline talimat vererek meselenin konseyin şimdiki içtimaında müzakeresinin tehirine çalışmasını tebliğ etmiştir.

Finlândiya Hariciye Nazırı ne diyor?

Helsingfors 24 (A.A.) — Hariciye Nazırı, Sovyetler Birliği tarafından Aaland adaları hakkında dün istenen malûmatın gizli ve askerî mahiyette şeyler olduğunu bildirmiştir.

Nazır, Stokholmda da yapılan beyanat veçhile, Sovyetler Birliği tarafından ileri sürülen sebeblerin meselenin Milletler Cemiyeti konseyinde müzakeresini tehir edemiyeceği kanaatindedir.

Batan Amerikan denizaltısından kurtarılanlar

25 kişi kurtarıldı, deniz altıda sağ 8 kişi ve 26 ölü var

Paris 25 — New-Yorktan resmen bildirildiğine göre 73 metre derinlikte batan Squalus denizaltı gemisinden şimdiye kadar tahlisiye âletlerile 25 kişi kurtarılmıştır. Tahlisiye âleti bozulmuştur, tamirine devam ediliyor. Gemide 26 ölü vardır. İçinde 8 kişinin sağ bulunduğu tahmin ediliyor.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Yalnız memurların değil, bütün milletin tekaüdiyesi!

Mecliste bikaç mebus eski tekaüdlerin maaşı meselesini tekrar etti. Buna dair biz de fikrimizi kaç defa yazdık: Keşke bir yolu bulunup da o ihtiyarlar, dullar, yetimler, sıkıntıdan kurtarılsa...

Tekaüdlerin maaşı, «Bir dokun bin ah dinle!» meselesidir. Lâkırdısı geçti mi, derhal sağdan soldan:

— Şunu da yaz... Şu noktayı da tenvir et... - tavsiye ve temennileri yükselir...

Bu bahsin bir de zeyli vardır:

— Evlenemiyen memur kızlarına eskiden otuzunda da, otuz beşinde de maaş verilirdi. Sonra bu: «Evlenmeğe mânidir!» diye kesildi. Halbuki hangi kız, «beş on lira aylığım olacak!» düşüncesile bir aile kurmak saadetini çiğner. Demek ki elinde olmıyan sebeplerden dolayı kocaya varamıyor. Bunların içinde de yürekler acısı zavallılar var. Yazınız...

İlh...

***

Ötedenberi alışılmış da, ihtiyarlar, alîller, yetimler, dullar ve evlenemiyen kızlar işi, sanki yalnız devlet memurlarının işi imiş gibi telâkki ediliyor. Halbuki diğer içtimaî sınıfların, mesleklerin ayni vaziyette naçar kalan uzuvları yok mu?... Onlar da bütün bir ömürlerini içtimaî ve faydalı bir vazife görerek törpülüyorlar... Ayni akibetlere uğruyorlar: Yaşları ilerliyor; para biriktiremiyorlar; miras bırakamıyorlar; ve arkalarında çolukları çocukları seril sefil kalıyor...

Serbes meslek sahipleri, esnaf, hususî müesseselerde çalışanlar, hep bu vaziyette değiller mi?

Niçin memurlar tâ geçen asır zarfında Osmanlı devletinin o keşmekeşi içinde azıcık himmetle bir tekaüd sandığı etrafında teşkilâtlanabilmişler de bu her bakımdan feyizli cümhuriyet devrinde diğer mesai erbabına ayni şey yapılamamış? Bunun pekâlâ mümkün olabileceğine katiyetle eminiz. Zira bizden daha ileri olmıyan memleketlerde bu yapılmıştır. Bizde de Vekâletlerden birinin adı «İçtimaî Muavenet» ismini taşıyor.

Her Türk vatandaşının içtimaî emniyet altına girmesi lâzımdır!

Gözler faltaşı gibi açılmasın:

— Nasıl? Her ihtiyara, her âlile, her dul ve yetime tekaüd maaşı mı verilecek?... Buna bütçe mi dayanır? Kaç milyon insan besliyeceğiz?

Hayır, ihsan, atiye kabilinden para verilecek değildir. Nitekim memurlara da kimsenin hediye verdiği yoktur. Sinleri, sıhhatleri müsaade ettiği müddet zarfında çalışıp kazanırlarken, kazançlarından mecburî kesilmeler yapılıyor; bu, karşılıklı yardım kasasında birikiyor, sonra, kanun, nizam dahilinde gene kendilerine dağılıyor.

Bütün Türk vatandaşlarını meslek meslek buna benzer teşkilât içine almak zamanıdır.

Madem ki, Mecliste lâf açıldı, madem ki, C. H. P.'nin beşinci büyük kurultayı var ve dilekleri topluyor; biz de bu eski temennilerimizi burada yeniliyelim.

(Vâ-Nû)

Türk borcu tahvilleri ödeniyor

Yüzde 7,5 faizli Türk borcu tahvilleri kuponlarının ödenmesine bugünden itibaren başlanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Eminönünde

Balıkhane önündeki 14 dükkân istimlâk ediliyor

Eminönünde Balıkhane önündeki 14 parçadan ibaret dükkân için 116 bin lira istimlâk bedeli tesbit edilmiştir. Bu dükkânlardan ikisinin muamelesi evvelce ikmal edilmiş ve parası Nafıa Vekâletinden istenmiştir. Diğer iki dükkâna aid muamele de tamamlanmıştır. Bunların da parası Vekâletten istendiğinden tahsisat gelir gelmez mescid sırasındaki dört dükkân derhal yıktırılacaktır.

Mısır çarşısının kapısı önünde bulunan sekiz dükkân için 60 bin lira istimlâk bedeli takdir edilmiştir. Bu dükkânların da istimlâk muameleleri yakında neticelenecektir.

Kurultayda bulunacak İstanbul mümessilleri

29 Mayıs Pazartesi günü toplanacak Cümhuriyet Halk Partisi büyük kurultayında İstanbulu temsil edecek delegeler İstanbul il kongresince seçilmişlerdir. Bu zevat şunlardır: B. İbrahim Kemal, Dr. Hayrullah, Ferid Hamal, Naci Âli Moralı, bayan Faide Esendil.

Ucuz elbise

Sümerbank kadınlar için de yeni bir tip elbise çıkaracak

Sümrebank erkek köylüye ucuz elbise temininden sonra köylü kadınlara da ucuz elbise imaline karar vermiştir. İmalâta başlanmadan önce muhtelif millî kıyafetler tesbit edilecek ve kostümler bu tiplere göre dikilerek dağıtılacaktır.

Gerek erkek, gerek köylü kadın elbiselerinin köylere kadar tevziini kolaylaştırmak için bir teşkilât kurulacak, kamyonlar satın alınacaktır. Bu suretle köylüler giyeceğini ucuzca temin etmiş olacaktır.

Sirkeci istasyonunda bir kambiyo değiştirme gişesi açıldı

Merkez bankası Sirkecide yeni yapılan banliyö peronunda kambiyo değiştirme gişesi açmıştır. Memleketimize gelen yabancılar beraberlerinde getirdikleri dövizleri bu gişelerde Türk parasına tahvil etmektedirler. Japon, Çin, Şili gibi uzak ve Türkiye ile iktisadî münasebetleri az olan memleketlerin dövizleri şimdilik kabul edilmemekte, muameleler daha ziyade dolar, sterlin ve Fransız frangı üzerine cereyan etmektedir.

Gıda maddeleri teftiş edildi

Belediye müfettişleri, refakatlerinde Belediye zabıtası memurları olduğu halde Beyoğlu ve Eminönündeki lokanta ve birahaneleri teftiş etmişlerdir. Bu yerlerden muhtelif gıda nümuneleri alınmıştır. Ayni zamanda karışık yağ satışına da katî surette nihayet vermek üzere Eminönü ve Beyoğlu mıntakalarından nümuneler alınmıştır. Bu nümuneler Belediye kimyahanesinde tahlil edilecek, tahlil neticesinde mesuliyeti görülenler ceza göreceklerdir.

Haklı şikâyetler

Otobüs işindeki intizamsızlıklar

1) Tramvay idaresinin Taksimden Beşiktaşa işliyen bir otobüs servisi var. Bu otobüsler bu mesafe için yolcudan on dört kuruş alıyorlar. Halbuki diğer otobüsler ayni mesafeye sekiz buçuk, hattâ altı kuruş alıyorlar.

2) Tramvay otobüsleri, Maçka istasyonunu Maçka Palası geçtikten sonra hâli bir noktada yapmıştır. Bu suretle asıl Maçkadan Beşiktaşa gidecek olan yolcular on buçuk kuruş vermek mecburiyetinde kalıyorlar. Maçkadan Beşiktaşa yedi buçuk kuruşa gidebilmek için Maçka Palası geçtikten sonra epeyce yürümek ve hâli bir noktaya konmuş olan istasyona kadar gitmek lâzım gelmektedir.

Eski Tramvay Şirketi tarafından konulan bu fiatlerle bu istasyon, şimdiki Tramvay idaresi tarafından değiştirilemez mi ve niçin?

3) Hususi şahıslar tarafından işletilen otobüslerin içinde şöyle bir lâvha vardır: «Muhterem yolcuların otobüs durak yerlerinde beklemeleri rica olunur.» Halbuki yolun neresinde olursa olsun, binmek istiyen yolcuyu bu otobüsler durup aldıkları halde, inmek istiyenleri durak yerine gelmedikçe indirmiyorlar. Bu vaziyeti her otobüs yolcusu görmekte ve şikâyet etmekte ise de alâkadar memurlardan hiçbiri görmemekte veya göz yummaktadır.

4) Otobüs biletçilerinin birçoğu yırtık ve pis elbiseler giymektedir. Hem gayrı muntazam, hem çirkin olan bu hale de bir çare bulmak mümkün değil midir?

Maçkadan: N. Ak.

Bir motosiklet bir arabaya çarptı

Motosikletteki genç ve arabacı yaralandılar

Dün, Florya - İstanbul yolunda iki kişinin yaralanmasile neticelenen bir motosiklet - araba müsademesi olmuştur.

«Çorlu 4» plâkasını taşıyan ve Sadeddin isminde birinin bindiği motosiklet Floryadan İstanbula doğru gelirken Mustafa ismindeki birinin idaresindeki arabaya çarpmıştır.

İşte bu çarpış esnasında demir çubuklardan biri Sadeddinin başına gelerek yaralamış, diğer bir demir çubuk ta arabacı Mustafayı belinden zedelemiştir.

Müsademeden sonra her iki taraf durmuş, polis tahkikata el koymuş, Sadeddinin kazaya sebebiyet verdiği tesbit edilerek kendisi yakalanmış ve mahkemeye verilmiştir.

Yeni Fener nahiye müdürü

Fener nahiye müdürlüğüne Derbend nahiye müdürü B. Nazmi Kolbaş tayin edilmiştir.

Yere tükürenler

Son iki gün içinde yere tükürmek suçundan 38 kişiden para cezası alınmıştır.

Reasürans heyeti umumiyesi 13 haziranda toplanacak

Millî Reasürans heyeti umumiyesi 13 Haziranda toplanacaktır. İçtimada senelik faaliyet ve hesab işleri üzerinde görüşüleceği gibi, geçenlerde istifa eden müdür B. Refi Bayarın yerine ve fen müşavirliğine birer zat seçilecektir.

Tacirlere kolaylık

Bir heyet umumî mağazalar için tedkiklere başladı

Mersinde olduğu gibi şehrimizde de tacirlere kolaylık olmak üzere umumî mağazalar açılması kararlaştırılmıştı. Bu hususta tedkiklere başlanmıştır. Bir heyet antrepoların vaziyetini gözden geçirmekte, umumî mağaza inşaatına elverişli yer aramaktadır. Münasib bir saha bulunur bulunmaz satın alınarak inşaata başlanacaktır.

Umumî mağazaların biran evvel açılmasını tüccar da arzu etmektedir. Çünkü tacirler bu mağazalara bırakacakları ticaret eşyası mukabilinde muhtaç oldukları avansı umumî mağazalar müdürlüğünden tedarik edebileceklerdir. Buna mukabil cüz'î bir faiz ve ayni zamanda mağaza ücreti vereceklerdir.

Belediye daire müdürü tekaüde sevkediliyor

38 senedenberi fasılasız Belediyede hizmet eden Belediye Daire müdürü Kayserili B. Abdürrahmanın haziran-dan itibaren tekaüde sevkedilmesi kararlaştırılmıştır.

Börekten zehirlenme

Bir ana ve çocuğu hastaneye kaldırıldı

Küçükpazarda oturan bayan Zehra bir börekçiden on kuruşluk börek almıştır. Bayan Zehra, eve dönmüş, yolda gelinciye kadar soğumuş bulunan böreği tekrar biraz ateşte tazelemiş, Hayrye ve Yaşar adlarındaki iki çocuğile beraber oturup yemiştir.

Ana ve çocuklar böreği bitirdikten sonra müthiş evca içinde kıvranmağa başlamışlardır.

Komşular yetişerek zabıtayı haberdar etmişler, üçü de bir otomobile konarak Haseki hastanesine yatırılmışlardır. Bayan Zehra; böreği börekçi Mehmedden aldığını söylediği cihetle, Mehmed yakalanmış, börek yaptığı âlat ve edevat ta muhafaza altına alınmıştır. Tahkikat devam etmektedir.

Unkapanı - Şehzadebaşı yolu üzerinde istimlâk edilecek binalar

Gazi köprüsüne ulaşacak olan Unkapanı - Şehzadebaşı yolu üzerinde 478 parça binanın istimlâk edileceği anlaşılmıştır. Bu binaların istimlâkine başlanmak üzere kıymetleri, tapu ve vergi şubelerindeki kayıdlara göre tesbit edilmeğe başlanmıştır.

Belediye mühendislerinin ellerindeki âletler

Dahiliye Vekâleti yaptığı bir teftiş neticesinde Belediye mühendislerinin ellerinde bulunan âletlerin fena cinsten oldukları için kısa bir zamanda bozulduğunu görmüş, Belediye mühendislerinin kullanacakları âlet ve vesaitin iyi cinsinden tedarik etmelerini ve bunları iyi muhafaza eylemelerini bildirmiştir.

İSTANBUL HAYATI

Tırtıllı kuruşlar

Bazan öyle garip zevklere kapılıyoruz ki, gülüp alay etiğimiz Amerikan merakları bunların yanında ağırbaşlı kalıyor. Hükûmetin son çıkardığı kenarları tırtıllı kuruşların macerasından haberiniz var mı?... Gazetelerin yazdığına göre piyasaya, ihtiyaca kifayet edecek kadar yeni kuruş çıkarıldı. Fakat ortalıkta hâlâ eski, kocaman nikel kuruşlar hüküm sürüyor. Biçimleri de yıldıza benziyen yeni kuruşçuklar kuyruklu yıldız gibi şöyle bir görünüp kayboluyorlar. Ve bittabi bu yüzden piyasada ufak para sıkıntısı başgösteriyor.

Geçen gün iyi bir tesadüfle bu zavallı dünyalık yavrularının başlarına gelen feci macerayı öğrendim: Bakkaldan alışveriş ediyordum. Tezgâhın üzerine koyduğum paralar arasında bir kaç tane de tırtıllı kuruş vardı. O sırada babasına sigara almağa gelen mektep kasketli, sekiz on yaşlarında bir afacan telâşla yanıma sokuldu:

— Abi... O kırklıkları bana verir misin? Ben sana başka para vereyim.

Ceplerini didikleyerek çıkardığı nikel kuruşları tezgâha koydu ve tırtıllıları aldı. Sebebini sordum. Gülerek cevap verdi:

— Bunları biriktiriyorum. Elime geçtikçe saklıyorum.

Eh, çocuk zevki. Biriktirir biriktirir, nihayet sarfeder, deim. Daha bir kaç yerde ayni şeye rasladım. Çocukları tasarrufa teşvik eden bu hal hoşuma da gitti. Fakaat... İş bu kadarla kalsa çok iyi.

Bir akşam ahbaplardan birinin taraçasında oturuyorduk. Dereden tepeden konuşurken, hizmetçi ile beraber bakkala giden evin çocuğu koşarak geldi, sevinç içinde annesine sokuldu:

— Anne... Bak, beş tane yıldız getirdim. İki çeyrek verirsen bunları sana veririm.

Annesi çocuktan daha fazla sevinçle beş tane tırtıllı kuruşu aldı, yeni hediye edilen taş bebeğini okşayan bir yavrucak gibi paraları avucunda evirip çevirerek kocasına döndü:

— Şimdi ben seni geçtim. Tam altı yüz kırk beş oldu.

Bay bir kahkaha attı:

— Gene ben senden ilerideyim. Bugün yirmi tane daha aldım, tam altı yüz elli iki yıldızım var.

Öteden haminne atıldı:

— Benimkiler de dört yüzü geçti. Yanımızdaki komşu da epeyce biriktirmiş. Kandırıp onları da alırsam ben ikinizi de geçeceğim.

Onlar münakaşa ederken düşündüm: Meğer, zavallı tırtıllı kuruşlara irili ufaklı tırtıllar dadanmış. Biçare paracıklar, tatlı, cazip şıkırtılarile elden ele gezip dolaşacakları yerde bazı acayip zevklerin kurbanı olarak yüzlercesi bir arada çıkın düğümlerine, komodin çekmelerine hapsediliyorlarmış. Tırtıllı kuruş biriktirmek merakı gittikçe genişliyormuş. Hadi, çocukları hoş görelim. Fakat şu zevkleri çocuklaşan büyük tırtıllar biraz da ipekböceği gibi hareket etseler; sakladıkları tırtıllı kuruşlar biriktikçe bütün paraya çevirseler hem minimini kuruşçuklar mahpus olmaktan kurtulur, hem de piyasada ufak para sıkıntısının önü alınır.

Cemal Rerik

Bay Amcaya göre!..

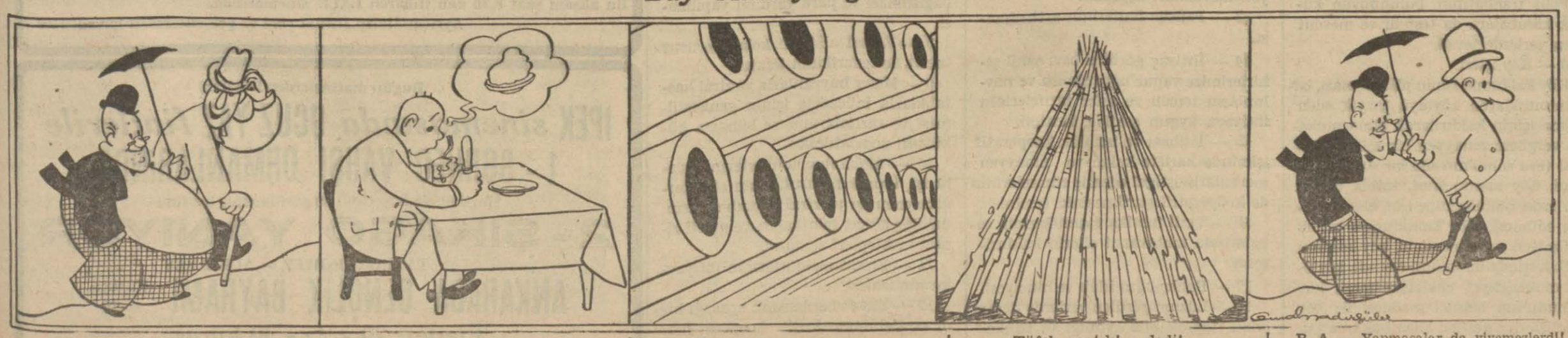

— Alman propaganda nazırı geçenki nutkunda mühim bir sır ifşa etti bay Amca...

... Biz, tam üç ay tereyağı yemedik...

... «Top yaptık...»

... «Tüfek yaptık!..» dedi!.

B. A. — Yapmasalar da yiyemezlerdi!... — ?...

B. A. — Mideleri Avusturya ile, Çekoslovakya ile dolmuştu!..

Kurultay hazırlığı

Dilekler Kurultaya arzedilmek üzere hazırlandı

Ankara 24 (A.A.) — Cümhuriyet Hak Partisi ocak kongrelerinden başlayıp sıra ile vilâyet kongrelerinde toplanan ve mahallerince yapılmak imkânı olanlar ayrıldıktan sonra esas ve ana işlere müteallik olup parti umumî idare heyetine gelen dilekler tasnif edilerek 29 mayısta toplanacak olan büyük kurultaya sunulmak üzere hazırlanmıştır.

Yurdun her tarafının ilgilendiği bu dilekler, memleket ihtiyaçlarının muhtelif mevzularda bilhassa aşağıdaki ana noktalarda toplandığını göstermektedir. Bu hülâsaya atfedilecek dikkatli gözler, halkımızın yurdun ve milletin terakki yolundaki intibahının ve yurt ihtiyaçlariyle yakın ve şuurlu ilgisinin aksini göreceklerdir.

I — Başvekâlete ait dilekler

1 — İnönü muharebesinin cereyan ettiği sahada piyade siperlerinin olduğu yerde İnönü'nün bir heykelinin dikilmesi ve Çanakkalede Türk kahramanlığının şanı ile mütenasip bir abide yapılması.

2 — Sanat ve tarihî kıymeti olan abidelerin tamiri ve iyi muhafazası.

3 — Asrî mezarlıkların her tarafda yaptırılmasına başlanılması.

4 — Memleketin muhtelif yerlerinde mevcut sıhhî maden sularının ve kaplıcalarının islâh edilerek istifade edilir hale getirilmesi.

II — Adliye Vekâletine aid dilekler

1 — Adliye binalarının ve cezaevlerinin inşası ve cezaevlerinin islâhı.

2 — Olmıyan yerlerde noterlikler ihdası.

3 — Mahkeme teşkilâtının halen mevcut olmıyan küçük yerlere kadar teşmili.

4 — On liraya kadar alacak davalarına ihtiyar heyetlerinin de bakabilmesi.

5 — Bir haftaya kadar mahkûm olanların ceza müddetlerini nahiye merkezlerinde geçirmeleri, alelûmum hırsızlık cürümleri için mevcut ceza hükümlerinin arttırılması, meşhut suçlar kanunu hükümlerinin köylere de teşmili.

III — Dahiliye Vekâletine aid dilekler

1 — Belediye işleri, şehirlerin imarı, su, elektrik işlerini yapabilmek için hükûmetçe uzun vadeli krediler temin edilmesi, ve köylerin ihtiyaçlarını karşılıyabilmeleri için fakir belediyelere hükûmetçe münasip şekilde varidat temini ve yardımlar yapılması.

2 — Nüfus işleri: Evlenme muamelesinin daha kolay bir hale getirilmesi ve harçtan muaf tutulması.

3 — Kayıtsız çocukların nüfusa kaydedilmeleri ve bugüne kadar nüfus kayıtlarını yaptıramamış olan vatandaşların cezasız nüfusa kaydedilmelerinin temini.

4 — Bekârların vergiye tabi tutulmaları.

5 — Teşkilât işleri:

İrtibat kolaylığı bakımından bazı kaza, nahiye ve köy bağlılıklarında tadilât yapılması ve bazı yerlerde nahiye, kaza ve vilâyet teşkilâtı vücude getirilmesi ve mevcut bir kısım nahiyelerin tam teşekküllü hale ifrağı.

6 — Hükûmet daireleri:

Hükûmet daireleri iyi olmıyan yerlerde bunların tanzim ve tevsii.

7 — Polis işleri:

Polis teşkilâtının, bulunmıyan küçük kasabalara da teşmili ve mevcut olan yerlerde tevsii.

8 — Köy işleri:

Köy kalkınma işinin plânlaşması, bazı mıntaklarda köylüyü tazyik eden salma işinin kaldırılarak buna mukabil vergilere muayyen bir miktar ilâvesi veya salmanın sıkı bir surette tanzimi. köy kanununun, tatbik edilen yerlerde, hükülermine tam olarak riayet edilmesi. Köy kanununun tatbik edilmiyen yerlere teşmili, köy kanunu tatbik işinde bu kanun dışında köylüye mükellefiyet yükletilmemesi; köy kanununun beşinci maddesi ile köy meclislerine verilen kaza hakkına yukarı bir makam nezdinde itiraz hakkı verilmesi.

IV — Maliye Vekâletine ait dilekler

1 — Alelûmum vergilerin tevhidi ve bir elden tahsili, hayvan vergisinin bir az daha indirilmesi ve çift hayvanlarından vergi alınmaması.

2 — Fındıklık vesaire gibi yeni yapılan bağ ve bahçelerden on sene vergi alınmaması, buğday koruma vergisinde tahfif yapılması.

3 — Köylü tapu senetlerinin harçtan ve köy binalarının vergiden muafiyeti, kadastro işlerinin tesrii, kasaba ve köylere teşmili.

4 — Muhtaç ve arazisiz köylüye emvali metrûke, hükûmet ve evkaf arazilerinin tevzii ve bunların uzun vade ve ucuz fiatlarla satılması.

5 — Eski mütekait maşlarının arttırılması.

V — Maarif Vekâletini alâkadar eden dilekler

1 — Muhtelif yerlerde mahallî ihtiyaçların karşılığı olarak lise, orta, ilk ve sanat okulları, kız enstitüleri, ticaret lisesi, millî kütüphane ve müzeler açılması.

2 — Mektep kitaplarının ucuzlatılması ve vaktinde dağıtılması ve tedris senesi içinde değiştirilmemesi.

3 — İlk tedrisat işinin umumî bütçeye alınması, olamazsa umumî bütçeden vilâyetlere yardım yapılması.

4 — İlkmektep muallimlerinin maaşlarının umumî muvazeneden verilmesi.

VI — Nafıa, Münakalât ve Muhaberat, Ticaret ve İktisad Vekâletlerine aid dilekler

1 — Adapazarı - Bolu hattı inşaatı başta olmak üzere esas demiryollarından bazı şehir ve kasabalar içerisine tali hatlar yapılması.

2 — Hat boyunda nüfus kesafeti ve iktisadî faaliyet dolayısile ihtiyaç görünen yerlerde ara istasyonları yapılması, ambarlar tesis ve mevcutlarının tevsii.

3 — Devletin başladığı su kurutma işlerinin tevsi ve teşmili.

4 — Şehirleri biribirine bağlıyan esaslı istikametlerdeki yol ve köprülerin islahı, yol vergilerinin yalnız yol işlerine sarfı.

5 — Samsun, Trabzon ve Mersin limanlarının inşası ve bazı iskelelerde mendirek, iskeleleri olmıyan sahil şehirlerinde de iskeleler yapılması.

6 — İhtiyaç görülen küçük kasaba ve nahiye merkezlerinde de posta ve telgraf merkezleri açılması.

7 — Halka ucuz radyo temini, köylerin radyolanması için köy idarelerinin mecbur tutulması.

8 — Alelûmum hayat pahalılığını kaldırıcı tedbirlerin alınması.

9 — Çimento, şeker, gaz, benzin, mazot, fiatlerinin daha çok ucuzlatılması.

10 — Pamuklu mensucatın ucuzlatılması, kömür fiatlerinin halkın iştira edebileceği hadde düşürülmesi ve alelûmum ev mahrukatının ucuzlatılması.

11 — Afyon müstahsillerinin toprak ofisi ile mevcut vaziyetlerinin islahı ve alelûmum afyon istihsal ve satış işinin düzene konulması.

12 — Muhtelif yerlerde şeker, mensucat, meyan kökü, konserve, iplik, pamuk yağı, sabun, küsbe, kendir, meyva kurutma, pirina, çay, çuval, şayak fabrikaları açılması.

13 — Pancar fiatlerinin arttırılması.

14 — İhtiyaç görülen bazı sahil şehirlerimize vapur uğratılması ve navlunların tenzili ve sefer tarifelerinin ihtiyaca uygun şekilde tanzimi.

15 — İstihsal ve istihlâk kooperatif işlerinde hariçte kalan ve muayyen mevzularla iştigal eden iş zümrelerinin de kooperatifleştirilmesinin temini.

16 — Yerli fabrika mamullerinin satışlarında mutavassıt ellerin kaldırılması.

17 — Balıkçılığın islâh ve himayesi.

18 — Lüzum görülen yerlerde ticaret odası, toprak ofis ajanlığı ve bankalar şubelerinin açılması.

19 — Alelûmum ticaret işlerini kolaylaştıracak ve mahsullerimizi kıymetlendirecek bazı müteferrik dilekler.

VII — Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletine aid dilekler

1 — Doktor ve sıhhat memuru, ebe eksiğinin her yerde tamamlanması.

2 — Ölmıyan yerlerde hastahane, dispanser, eczahane açılması.

3 — Sanatoryomların arttırılması, sıtma, trahom, verem, frengi mücadele teşkilâtının arttırılması ve mıntakalarının tevsii.

4 — Kininin ve alelûmum ilâç fiatlerinin ucuzlatılması, doktor vizita ücretlerinin bir nizam ve disiplin altına alınması.

5 — Çok çocuklu ailelere yardım işine hükûmetin fazla ehemmiyet vermesi, kimsesiz çocuklar için devlet yurtları açılması.

6 — Muayyen mıntakalarda röntgen merkezlerinin açılması, hükûmet tabiplerinin muayyen zamanlarda köyleri dolaşıp sıhhat kontrolu yapması.

7 — İskân işlerinin süratle tanzimi ve mıntakalarında sıhhati bozan bataklıkların kurutulması.

VIII — Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine ait dilekler

1 — İspirtonun, tuzun, barut ve saçmanın ucuzlatılması.

2 — Ziraat işlerinde kullanılan ve gümrük muafiyeti dışında kalan diğer ziraat alât ve edevatının da gümrükten muafiyeti.

3 — İstasyonlarda tuz satışının temini ve tuz ambarlarının çoğaltılması.

4 — Şarapçılığın islah ve himayesi.

5 — İnhisarların alacağı yaş meyvaları vaktinde ve değer fiatından alması ve mevcut güçlüklerin bertaraf edilmesi.

6 — Gümrük muhafza teşkilâtının genişletilmesi.

7—Köylü ve halk sigaralarının ucuzlatılması, köylü için sigara kâğıtlı tütün paketlerinin de satılması, Türk sigara ve tütünlerinin nefasetinin arttırılması.

8 — Müsait yerlerde tütün ve tömbeki ekilmesine izin verilmesi, tütün mıntakalarında müstahsil malının iyi muhafazası için ambarlar yapılması ve imalâthaneler tesisi, tütün zürraının maruz bulunduğu müşkilâtın kaldırılması için tedbirler alınması.

IX — Ziraat Vekâletine aid dilekler

1 — Orman kanununun tatbikatını kolaylaştırıcı ve bu hususta halkın müşkülâtını izale edici tedbirlerin alınması, nizamname ve talimatnamelerin basitleştirilmesi.

2 — Köylünün ziraat işlerinde kullanmak için ihtiyacı olan ağaç ve kerestenin daha kolay temini.

3 — Kereste ve mahrukat ruhsatiyelerinin vaktinde ve kolaylıkla verilmesinin temini.

4 — Devlet ormanlarındaki yabani fidanların halka meccanen verilmesi.

5 — Her cins damızlıkların ve haraların çoğaltılması.

6 — Baytar ihtiyacının temini.

7 — Fidanlıkların çoğaltılması, ve her iklime göre meccanen fidan dağıtılması, ipek böcekçiliğinin ve kozacılığın ıslahı ve genişletilmesi, tohum dağıtılması ve para yardımı yapılması.

8 — Ziraat alâtının kolay ve ucuz taksit ile tedarikinin temini.

9 — Muzır hayvanlarla ve ziraî hastalıklarla mücadele işinin genişletilmesi ve vasıtalarının ve bilhassa kükürtün ucuzlatılması.

10 — Alelûmum tohumların ıslahı işi, toprak mahsullerinin standardizasyonu işi ve ziraî kombinaların, dahilde ziraat fabrikaları ve amelî ziraat mektepleri açılması.

11 — Ziraat memurlarının ihtiyaçlarının izalesi.

12 — Ziraat bankasının açacağı kredi ve alelûmum kredi kooperatifleri hakkında mıntakaların hususiyetlerine göre bazı teklifler.

Bir canavar

Karısile iki çocuğunu boğup denize atan Halil yakalandı

Çanakkale (Akşam) — Altı senedenberi beraber yaşadığı karısile iki çocuğunu boğup denize atan Halil isminde bir adam yakalanmıştır.

Yirmi altı yaşında bulunan Halil bundan bir müddet evvel karısı Hayriye ile çocuklrai Ahmed ve Ayşeyi alarak İstanbula gitmiş, geçen hafta hep beraber Çanakkaleye dönmüşlerdir. Bunlar Çanakkaleden Kemiklialan köyüne yaya olarak hareket etmişler, fakat Halilin köye yalnız geldiği görülmüştür. Halil karısile çocuklarını soranlara «Onlar İstanbulda öldüler» cevabını vermiştir.

Yapılan ihbar üzerine yakalanarak Çanakkaleye getirilen Halil sorguya çekilmiş, evvelâ kaçamaklı cevaplar vermişse de sonra yolda gelirken karısile kavga ettiklerini, bunun üzerine belinden urganı çıkarıp evvelâ karısını sonra iki çocuğunu boğup denize attığını itiraf etmiştir.

Halil Cümhuriyet müddeiumumîliğine teslim edilmiş, Hayriye ile iki masum yavrunun cesedleri deniz kenarında bulunmuştur.

İddia makamına hakaret davası

Evvelki gün bir cek sahtekârlığından maznunen ağırceza mahkemesinde muhakeme edilmekte olan Taceddin adında biri, müdafaanamesini okurken, iddia makamına hakaret mahiyetinde bazı kelimeler söylediğinden, hakkında evrak tanzim olunarak Cürmümeşhud mahkemesine verilmişti.

Dün Asliye dördüncü ceza mahkemesinde hakaret suçundan dolayı Taceddinin muhakemesi yapılmıştır. Maznun Taceddin, mahkemede verdiği ifadede:

— Ben iddia makamına hakaret etmedim ve bu maksadla bir harekette de bulunmadım. Müdafaanamemdeki cümlelerde hakaret kasdı yoktur. Ben iyi türkçe bilmem; bu yüzden, söylediklerim belki yanlış anlaşılmıştır.

Demiştir. Âmme şahidi olarak dinlenen avukat B. Nurullah, B. Cemil Kıvırcık, B. Besim Şerif ve B. Etem Ruhi, ifadelerinde, maznun Taceddinin müdafaanamesini okurken iddia makamına hakaret mahiyetinde kelimeler sarfettiğini ve bu hakaretin zımnî değil, sarih olduğunu söylemişlerdir.

Müddeiumuminin evrakı tedkik ederek iddinamesini hazırlamsaı için muhakem ebaşka güne bırakılmıştır.

Ankara Borsası

24/5/939 Çarşamba

Sıvas - Erzurum I	19.50
Sıvas - Erzurum 5	19.72
Anadolu Demiryolu I ve II Peşin	40.80

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1 Sterlin	5.23
New-York	100 Dolar	126.6475
Paris	100 Frank	3.3550
Milâno	100 Liret	6.6625
Cenevre	100 İsviçre Fr.	28.5475
Amsterdam	100 Florin	68.0525
Berlin	100 Rayhşmark	50.825
Brüksel	100 Belga	21.5625
Atina	100 Drahmi	1.0825
Sofya	100 Leva	1.56
Madrid	100 Pezeta	14.035
Varşova	100 Zloti	23.345
Budapeşte	100 Pengo	24.8425
Bükreş	100 Ley	0.9050
Belgrad	100 Dinar	2.8925
Yokohama	100 Yen	34.62
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.545
Moskova	100 Ruble	23.9025

MUAZZEZ TOPRAK'IN mevlûdu

Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak'ın kızı, Bürhan Toprak'ın eşi Ayşe Muazzez'in, irtihalinin kırkıncı gününe tesadüf eden Mayısın 26 ncı Cuma günü, Cuma namazından sonra Beyazıt camiinde, ruhuna ithaf edilmek üzere Mevlûdü şerif okutulacaktır. Ailesi, dostlarının ve gelmek istiyen muhterem zevatın teşriflerini rica eder.

Galatasaray Spor Klübünden:

Klübümüz namına satılmakta olan takvim ve cep muhtıraları bedeli birer liradır. Alınması tamamen ihtiyaridir ve Klüp namına başka her hangi bir şekilde ve nam altında para toplamak için kimseye hiçbir salâhiyet verilmemiştir.

Görülen lüzum üzerine keyfiyet bilhassa ve ehemmiyetle ilân olunur.

Kelepir satılık komple

Sinema makinası

Görmek, sesini işitmek ve pazarlık etmek arzusunda olanların Beşiktaş Suad Park sinemasına müracaatları.

Şehzadebaşı (TURAN) Tiyatrosunda

TES

Bu gece
Heryer 20 paradi 10.
localar 100.
(B U H R A N)
3 perde
Okuyucu bayan Aysel

Bugünden itibaren
SAKARYA sinemasının
Tenzilâtlı fiatları şudur: Balkon ve Birinci mevki 15 Hususî 25
Kuruştur. Programda:
DENİZ ve KADIN
DOROTHY LAMOUR ve GEORGE RAFT
KADIN KATİLİ
ANN HARDİNG ve BASIL RATBORN
tarafından

SARAY SİNEMASI

Lüks Balkon 30, Parter 25, İkinci balkon 20 ve localar 200 kuruştur.
Lüks Balkon 30, Parter 25, İkinci balkon 20 ve loclar 200 kuruştur.
Her programda iki büyük ve güzel filim birden

1 - KONTES VALEWSKA
GRETA GARBO ve CHARLES BOYER
tarafından Fransızca sözlü büyük ve muhteşem filim
2 - OTOMOBİLLİ AŞIKLAR
Senenin en şen ve en fazla muzikli opereti

LÂLE İSTANBULLULARI YAZINDA FİLİMSİZ BIRAKMIYACAK
Her hafta programlarını görülmemiş yeni iki filimle yapmağa karar verdi
İşte ilk pırlanta program
Bu senenin en zengin ve en muazzam eseri
939 ALTIN ARAYAN KIZLAR
ve dünyanın en kuvvetli avantürü
S O N D Ö Ğ Ü Ş
Bu akşam saat 8,30 dan itibaren LÂLE sinemasında.
Ayrıca: Metro Jurnal yeni ve çok enteresan havadiseler

Bugün matinelerden itibaren
İPEK *sinemasında* UCUZ YAZ *fiatlerile*
1 - BORNEO VAHŞİ ORMANLARINDA
Harikulâde heyecanlı ve görülmemiş bir film
2 - ŞİKAGO YANIYOR
TAYRON POWER — ALICE FAY
ANKARADA GENÇLİK BAYRAMI Türkçe sözlü
Fiatler: 20 - 25 - 30 kuruş

POLİTİKA

Rumen - Yugoslav görüşmeleri

Son günlerin en mühim siyasî hareket ve faaliyetlerinden biri de Yugoslavya Hariciye Nazırı Mösyö Markoviçin dört defa üstüste görüştüğü Romanya Hariciye Nazırı Mösyö Gafenco ile mahsus surette bir daha fikir teatisinde bulunmağa lüzum görmüş olmasıdır. İki Hariciye Nazırı Romanya ile Yugoslavyanın hududları birleştiği Tunanın meşhur Demirkapı geçidinde bir vapurda buluşarak uzun müddet görüşmüşler ve tekrar payıtahtlarına dönmüşlerdir.

Mösyö Gafenco garbî Avrupada Berlinden başlayıp Romada bitirdiği uzun seyahatten dönerken Belgrada uğramış ve bu seyahatten aldığı netice ve ihtisaslardan Yugoslavya Hariciye Nazırını haberdar etmişti.

Fakat o zamadanberi Avrupa politikasında yeni emri vakiler ve kararların meydana gelmesi ve bunların iki komşu devleti yakından alâkadar eylemesi vaziyeti tekrar gözden geçirmeği icap etmiştir.

Yeni vaziyetlerden biri İngiltere ile Sovyetler Birliği arasındaki müzakerelerin son safhalarıdır. Gerek Yugoslavya gerek Romanya ötedenberi Sovyet Rusyası ile anlaşmağa ve herhangi suretle iş birliği yapmağa taraftar olmadıklarından İngilterenin şimdi bu devlet ile iş birliği yapmasına karşı Balkanlı iki devletin birlikte yahud münferiden nasıl hareket edeceklerini tayin etmeleri zarureti hasıl olmuştur.

İngiltere Danzig ve Koridor meselelerinden bir harp vukuunda Lehistana yardım edeceğini tasrih etmiş olduğundan Romanya ile Yugoslavya böyle bir harpte nasıl hareket edeceklerini şimdiden tesbit etmeğe lüzum görmüşlerdir.

Türkiye ile İngiltere Akdenizde biribirlerine yardım etmeği hükûmet şeflerinin beyannameleri ile taahhüd etmiş olduklarından bu taahhüdlerin Balkan misakına tesiri olup olmıyacağını Balkanlı iki âza tedkik etmeği muvafık görmüş olabilirler. İngiliz Başvekili Türk - İngiliz beyannamesinin Balkan misakındaki vecaibe dokunmadığı fikrinde bulunduğunu son günlerde Avam Kamarasında beyan etmişti.

Yugoslav ve Rumen Hariciye Nazırları arasındaki yeni mülâkatın Balkanlı iki devlet arasındaki münasebatta vuzuh temin ettiğine şüphe yoktur.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Tutkal alçı yerini tutacak mı?

Son senelerde dev adımlarile ilerliyen bir sanayi de tutkal sanayiidir.

Son senelere kadar tutkal hayvan boynuzlarile balık kılçıklarından istihsal edilirdi. Bugünse üç çeşid tutkal vardır: Etten, kandan, ilikten istihsal edilen tutkal; sütten istihsal edilen tutkal; nebattan istihsal edilen tutkal.

En kuvvetli tutkal, Çin bezelyesi adı verilen Soya fasulyesinden istihsal edilmektedir. Soya Asyanın en sıcak mıntakalarında yetişir.

Nebattan istihsal edilen tutkal hem ucuza mal oluyor, hem de çok dayanıklı oluyor.

Amerikanın pasifik kıyıları mıntakasında tutkal tecrübeleri yapıldı. Ahşap köşkler inşa edildi ve tahtalar biribirine tutkal ile tutturuldu sonra muhtelif maddelerle tahtaların çürütülmemesine uğraşıldı. Tahtalar çürüdü ancak tutkal ile tutturulmuş olan kısımlar hiç birşey olmadı, tahtaları biribirinden ayıramadılar.

Tutkal sanayii ile meşgul mahafil pek yakında tutkalın alçı yerine kaim olacağını iddia ediyorlar.

Sokak centilmenleri

Bir zamanlar İngiltere yollarında rahat rahat seyahat etmek mümkün değildi. Haydudlar yol keser, yolcuların üstlerini arar ve en az on gine ile bir saat bulmazlarsa iş çok kötü olurdu. Bir kere bir lordun üstünden yalnız altı gine çıkmış da, lorda bunun için yüz sopa atmışlar, biçare lord bayılmıştı.

Yol kesen haydudların adı «sokak centilmenleri» idi.

Çok uzak devirlerden bahsetmiyoruz. 1800 yılında Londrada zengin konakların kapısına şöyle bir ilân yapıştırıldı:

«Şehirden çıkacağınız zaman yanınıza asgarî on gine ile bir saat alınız, yoksa hayatınız tehlikededir.»

Hiç bir Londralı bu tenbihi dinlememezlik etmezdi. Londradan dışarı çıkanlar yanlarına muhakkak bir saatle 10 gine alırlar, gidecekleri yere öyle giderlerdi. Muhakkak her Londradan çıkan haydudların -pardon- sokak centilmenlerinin tecavüzüne uğramazlardı, uğramazlardı amma, korkulu rüya görmektense uyanık yatmak hayırlı olduğundan, yanlarına 10 gine ile bir saat alırlardı.

Gülünüz: Karakterinizi söyleyeyim

Amerikalı bir ruhiyatçı, insanların karakterini gülüş tarzlarından anlamak kabildir diyor. Meselâ:

«Ha! Ha!» diye «a» yı uzatarak gülerseniz muvazenesi yerinde, aklı başında, hüsnüniyet sahibi bir insan olduğunuz anlaşılır. «A» kısa ve sert, tiz çıkarsa, kötü soyluluğa delildir. Tok, kaba «A» sayhası budalaların gülüşüdür.

Zayıf ahlâklı kadınlar «Hi! Hi» diye gülerler. «He! He» diye gülenler müstehzidir. «Hay! Hay» sahte memnuniyet «Hö! Hö» coşkun bir zevk alâmetidir.

Ho! Ho!» diye can ve gönülden gülenler, hayatta can ve gönülden eğlenenler, hayatlarından memnun olanlar, hayattan zevk alanlardır.

Halk için bedava hamamlar

Fakir halkın temizliği için Belediye bu sene yeniden halk hamamları açmağa karar vermiştir. Kasımpaşa Balat hamamları halk için meccanen kiralanacağı gibi, Zeyrekteki Belediye levazım ambarı da hamama tahvil edilecektir. Bu hamamlara sevkedilecek kimselerin çamaşır ve elbiseleri de etüvden geçirilecek ve bunun için kendilerinden para alınmıyacaktır.

Gardenbar yakında yıktırılacak

Tepebaşı bahçesindeki Gardenbar yakında yıktırılacaktır. Kışlık tiyatroda yapılacak yeni tadilât için B. Prostun raporu alınacaktır. Maamafih Belediye bahçeyi yeniden kiralamak üzere müzayedeye çıkarmıştır.

İki romorkör çarpıştı

Denizbankın 30 numaralı römorkörü akşam üzeri köprü altından Halice geçerken 20 numaralı diğer bir römorkörle çarpışmıştır. Denizbank römorkörünün muhtelif yerleri zedelenmiş, tahkikata başlanmıştır.

Amerikada bir denizaltı gemisi kazaya uğradı

Tecrübe için denize dalan gemi bir daha suyun sathına çıkmadı

Gemide 59 kişi vardır. Bunlarla muhabere tesis edildi ve tahlisiye işine başlandı

New - York 24 — Yeni yapılan Squalus denizaltı gemisi dün Yeni İngiltere sahilleri açıklarında bir dalma tecrübesi yapmış ve 75 metre derinliğe inmiştir. Gemi aradan bir saat geçtiği halde suyun sathına çıkmamıştır. Souplin tahtelbahiri, denize inen denizaltı gemisi tarafından bırakılan ve tehlike işareti olan bir kırmızı şamandıra bulmuştur.

Bunun üzerine iki gemi arasında telefon irtibatı tesis edilmiştir. Bu sayede evvelâ mürettebatın bulunduğu mahalle, sonra supapın açık bırakılmış olduğu makineler dairesine su girmiş olduğu anlaşılmıştır.

Semnes ve Falcon tahtelbahirleri de New - London üssülharekesi kumandanı yüzbaşı Reid'in emri altında vaka mahallinde bulunmaktadır.

Vaşington yakınında kâin Anacostia üssübahrîsine mensup 12 dalgıç kurtarma işinde yardımda bulunmak üzere tayyare ile hareket etmişlerdir. 9 dalgıç daha derhal yola çıkmak üzeredir.

Salâhiyettar deniz mahafili, Squalus'ün bütün mürettebatını bulabilecekleri ümidindedirler. Bu mahafil, bu denizaltının, dalmış olduğu halde 24 saat denizde kalabileceğini söylemekte ve geminin ancak bir kısmını suların istilâ etmiş olduğunu ilâve eylemektedir.

Diğer taraftan Squalus tahtelbahirinde son derecede modern emniyet cihazları vardır.

Dalgıçlar evvelâ açık kalmış olan supapı kapatmağa uğraşacaklar, müteakiben kendisini yukarı almağa ve su yüzüne çıkarmağa çalışacaklardır.

Bunda da muvaffak olunamadığı takdirde tahlisiye âletlerinin mürettebatın serbes havaya kavuşmalarını temin edeceği zannolunmaktadır.

Portsmouth'da gelmelerine intizar olunan iki tayyarede altı zabit ve 15 dalgıç vardır. Quantico ve Norflok'dan gelmekte olan diğer tayyareler de 14 dalgıç getirmektedir. Hali hazırda New - York'ta bulunan Brooklyn kruvazörü de vaka mahalline gidecektir. İki kaldırma dubası da Squalus tahtelbahirinin bulunduğu yere doğru yola çıkarılmıştır. İki buçuk gün sonra vaka mahalline varacaklardır.

Öğrenildiğine göre, denizaltı gemisi hasara uğramış değildir ve mürettebatından yaralananlar olmadığı gibi hasta olanlar da yoktur.

Deniz mahafili, tahlisiye ameliyelerinin bu sabah başlıyacağını tasrih etmektedirler. Çünkü Falcon, dün akşam geç vakit gelmiştir.

Falcon'un dalgıç çanı, dalgıçlar tarafından tahtelbahirin taretine tesbit edilecek, bu suretle beş kişinin su yüzüne çıkması temin edilecektir.

Gemidekilerle muhabere

New - York 24 (A.A.) — Tahlisiye gemileri, Squalus tahtelbahirinden şöyle bir haber almışlardır: «Soğuktan müteessiriz. Başka bir şikâyetimiz yok, vaziyetimiz iyidir.»

Squalus'ün mürettebatı, tahtelbahirin teknesine vurmak suretile tahlisiye gemileri ile muhabere temin etmektedirler. Ses âhizeleri, bu haberleri almaktadır.

Tahlisiye hazırlıkları bu sabah fecirle beraber başlamıştır.

New Hampshire'de kâin Portsmouth deniz tezgâhları kumandanı, Squalus'ün kırmızı şamandırası yakınında yaptığı cevelânlardan bu sabah avdet etmiş ve tahtelbahirin kaptanı ile yaptığı telefon muhaveresinin sonunda kaptanın geminin kıç tarafındaki kompartimanlarla görüşememekte olduğunu söylediğini, bunun da bu kompartimanlardakilerin su basmamış dairelere sığınamamış olduklarına delâlet etiğini söylemiştir.

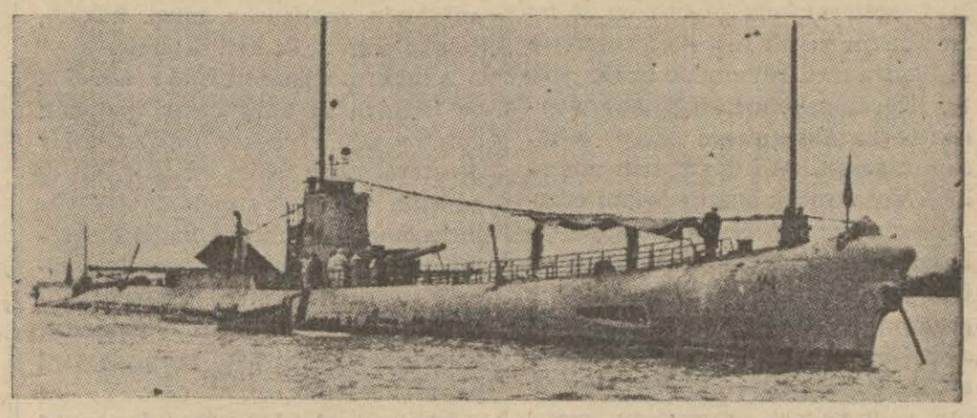

Squalus denizaltı gemisi

Tahtelbahirde 56 tayfadan başka donanma namına mütehassıs olarak üç sivil bulunmaktadır

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Açılan kermes münasebetile Bergama'nın tarihi

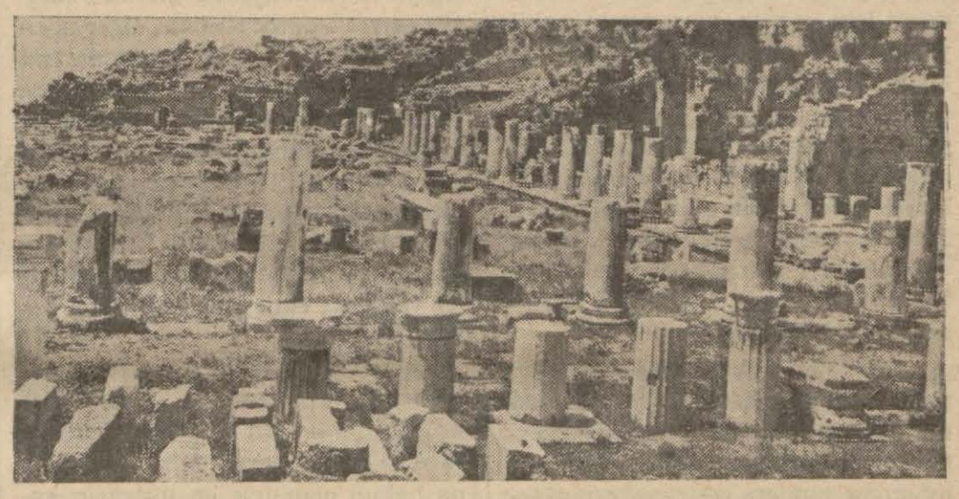

Bergama krallığında meşhur Sıhhat yurdunun uzaktan görünüşü

Üçüncü Bergama kermesinin merasimle açıldığı haber verilmektedir.

Eski ismi Pergamos olan bu şehir kurunu ülâda pek meşhur bir ilim ve sanat merkeziydi. Rivayete göre Arkadyenler yahut Andromak'ın oğlu Pergamos tarafından tesis edilerek Büyük İskender tarafından fethedildi. Bu cihangirin ölümünden sonra generallerinden Trakya kralı Lizimak'ın eline geçti. O da buraya hazinelerini koyarak muavinini muhafız tayin etti. Fileter isimli bu muavin kargaşalıktan istifade ederek Pergomos'ta milâddan evvel 283 tarihinde küçük bir hükûmet teşkil etti. Hududları ilkönce Karasi ve Saruhandan ibaretken, Pergamos devleti, sonra Roma imparatorlarının yardımile Suriye hükümdarlarından bazı yerler zapt ile Kütahya ve Ankaray doğru genişledi. Hükümdarları zenginliklerile ilim ve maarifi himayeleri ile şöhret bulmuşlardır.

Bergamada 200,000 cildlik büyük bir kütüphane vardı. İskenderiye kütüphanesile rekabet ederdi. Bilâhare bundaki cildler de İskenderiyeye nakledildi. Kasabanın içinde ve civarındaki eski medeniyet izleri asrımıza kadar kalmıştır.

***

Pergamos'un ilk kralı Fileter 263 tarihinde ölünce yeğeni birinci Ömen hükümdar oldu ve 263 - 241 arasında saltanat sürdü. Memleketini Suriye kralı Antiohos'a karşı müdafaa edip büyüten odur. 241 ile 197 arasında hüküm süren birinci Attal ise, tekmil Garbî Anadoluyu ele geçirdi. Roma ile ittifak akdetti. Ticareti ve sanatı arttırdı. Oğlu ikinci Ömen (197 - 159) Romalılara sadık kaldı; Suriyelilerle mücadele etti ve bu hasmın topraklarından bir kısmını aldı. Meşhur kütüphaneyi kuran da odur. Zeus namına da bir mabed bina etti. Parşömen imalini tekâmül ettirdi. Böylelikle Bergama bir edebî ve artistik merkez oldu. İkinci Attal da 138 - 159 arasında hüküm sürüp sanayi ve ilmi himayede devam etti. Üçüncü Attal (138 - 133) ölürken, devletini Romalılara terk ettiğinden onlar burasını krallıkta hak iddia eden Aristonikos'tan üç sene muharebeyi müteakip alarak Asya eyaletleri haline getirdiler. Bergama bilâhare hıristiyanlık merkezlerinden biri şekline geldi. Sen Pol burada meşhur bir kilise bina etti. Uzun asırlar şehir Bizanslılarda kaldı. 1360 da Osmanlılara geçti. Mühendis Humann burada 1864 de kazılara başlamıştır. 1878 den 1886 ya kadar bir Alman misyonu tarafından hafriyata devam edildi. Pek çok kıymetli eserler, bilhassa Zeus mabedine aid «ilâhlarla devlerin mücadelesi» gibi eserler meydana çıkarılmıştır.

Ne yazık ki o devrin vaziyeti icabı, bu kazıları biz yapmadık ve semerelerini muhafaza edemedik.

***

Şimdiki Bergama, İzmir vilâyetinde, Bakır çayı ovasının şimal kenarında 14,000 nüfuslu bir kasabadır. İskelesi olan Dikili'ye 28, demiryolunun geçtiği Soma istasyonuna da 42 kilometre mesafededir. Ovaları münbittir. Hububat, susam, haşhaş, tütün yetişir. Etrafında zeytinlikler çoktur.

Bergama şehri, kırmızı kiremitli beyaz evlerden mürekkeptir. Bunlar, harabelerle dolu bir tepede tırmanır vaziyettedirler. Bugünkü Bergama, Osmanlı ve Selçuk devrinin yadigârıdır. Müteaddid camilerden başka kuleleri, yeraltı yolları, kemerleri Türk mimarîsinin ihtişamını gösterir. Bergama dağında kadim eserleri ihtiva eden bir müze meydana getirilmiştir.

(V.)

Harb olursa Almanya ve Italya kazanamazlar

Meşhur İngiliz askerî muharriri Liddell Hart yazdığı makalede bunun sebeblerini anlatıyor

Meşhur İngiliz askerî muharriri Liddell Hart Sunday Dispatch gazetesinde mühim bir makale neşretmiştir. Bu makalede bir harb çıkarsa Almanya ile İtalyanın bunu kazanamıyacaklarını söylüyor ve diyor ki:

«Münih anlaşmasından sonra Avrupanın stratejik muvazenesi Fransa ve İngiltere aleyhine değişmişti. Çünkü Çekoslovakyada kaybedilen 35 fırka askerin yerini tutabilecek surette teslihatın tacil edilmesine imkân yoktu. İtalyanın göndereceği kuvvetlerden başka Almanyanın harp sahasına atacağı 100 fırka askere mukabil Fransa ancak bunun nısfını çıkarabilirdi. Bundan başka Almanya Çekoslovakyadaki askerî fabrikaları ve Çek ordusunun teslihatını da eline geçirmiş bulunuyordu. Almanyanın ağır toplarını bu sayede bir misli arttırdığı söyleniyordu. Hele Franconun galib gelmesi Fransanın İspanya hududunun tehdid altında kalması yüzünden vaziyet büsbütün vehamet kesbetmiş oluyordu.

Stratejik noktai nazardan muvazene ancak Rusyanın yardım vadile temin olunabilir. Fakat stratejik düşünceler hep iktisadî esaslara istinad eder. Alman kuvvetinin bu iktisadî müşküllere dayanabilmesi şüphelidir.

Bugün harb için 20 tane esaslı maddenin mevcud olması lâzımdır. Bunlar umumî istihsalât için kömür, motörlü kuvvetler için petrol, iştial maddeleri için pamuk, yün, demir, nakliye için lâstik, umumî teslihat için bakır, çelik ve cephane imali için nikel, cephane için kurşun, dinamit için gliserin, dumansız barut için sellüloz, cıva, hava kuvvetleri için alüminyom, kimyevî âletler için plâtin, çelik imali için antimuan ve manganez, toplar ve makineler için asbestos, mika, iştial maddeleri için asid nitrik ve kükürt gibi maddelerdir.

Kömür hariç olmak üzere İngiltere yukarıdaki maddelerin büyük bir kısmını hariçten tedarik etmeğe mecburdur. Fakat deniz yolları açık bulundukça bunları getirtmeğe muktedirdir. Meselâ Kanada dünya nikel istihsalâtının yüzde doksanını temin eder. İngilterenin en ziyade muhtaç olduğu maddeler antimuan, cıva, kükürt ve petroldür. Fransa da bu maddelerin bir çoğunu hariçten tedarike mecburdur. Rusya o maddelerin bir çoğuna mebzul mikdarda maliktir. Yalnız bakır ve kükürtü yoktur. Devletler içinde bu hususta en müsaid vaziyette olanı Amerikadır. Dahilinde petrol, pamuk ve bakır çıkar, yalnız hariçten antimuan, nikel, lâstik, kalay ve kısmen manganez getirmeğe mecburdur.

Halbuki Berlin - Roma - Tokyo mihveri buna tamamile zıd vaziyettedir. İtalya bütün maddeleri, hattâ kömürü bile hariçten tedarike mecburdur. Japonya da haricî membalara istinada mecburdur. Almanyada pamuk, lâstik, kalay, plâtin, boksit, civa yoktur. Demir cevheri, bakır, antimuan, manganez, nikel, kükürt, yok ve petrolü de kâfi değildir.

Almanya Çekoslovakyayı almakla ve İspanya ile anlaşmalar yapmak suretile demir cevher ihtiyacını bir dereceye kadar temin etmiştir. Bir de ağaçtan yün imal etmek suretile yün ihtiyacının da önünü almağa muvaffak olmuştur. Pek pahalıya mal olmak şartile imal ettiği «buna» maddesi lâstik yerine kaim olmaktadır. Petrol ihtiyacının üçte birini de sunî petrol ile temin etmektedir.

İşte mihver kuvvetlerinin zayıf noktası burada başlamaktadır. Çünkü hava kuvvetlerini ve orduları tahrik etmek için şiddetle benzine ihtiyaç vardır. Almanya sunî petrolden başka kendi kuyularından yarım milyon ton petrol çıkarabilmektedir. Halbuki sulh zamanındaki ihtiyaçları için hariçten beş mliyon ton petrol getirtmeğe mecbur kalmaktadır. Bunu da Venezuela, Meksika, Amerika, Rusya ve Romanyadan almaktadır. Harb zuhurunda Almanya ancak Rusya ve Romanyayı fethetmek suretile petrol tedarik edebilir, diğer müstahsil devletleri hasaba katamaz. Halbuki Almanyanın harb zamanında senede on iki milyon ton petrole muhtaç olacağı tahmin edilmektedir. Sunî petrol istihlâki suretile bu ihtiyacın tatmin edileceğini kabul etmek mümkün değildir. Almanya, şayed Romanya kuyularını tahrib edilememiş bir vaziyette eline geçirirse petrol bulabilir.

İtalyanın ihtiyaçları vaziyetin vahametini arttıracaktır. Onun dört milyon ton benzin ve petrole ihtiyacı vardır. İtalya, şayed Adriyatik yoluna hâkim olabilirse bu ihtiyacın ancak yüzde ikisini Arnavudluktan temin edebilir.

Bir de Alman ve İtalyan milletleri gıdasızdırlar. Harb çıkarsa Alman milleti gıda noktai nazarından umumî harbin son iki senesi vaziyetinde bulunacaktır. Açlık kadar harb azmini kıran şey yoktur. «Ordu midesi üzerinde yürür» denilir.

Bu vaziyet karşısında mihver devletleri için mevcud olan yegâne şans harbi çabuk bitirmektir. Halbuki bir harbin kısa sürmemesini temine çalışmak daha kolaydır. Anî darbeler indirme müşkülâtı çok büyüktür. Karada yapılan tecrübelere nazaran bir muhacim mevzii bir muvaffakiyet elde etmek için bire üç nisbetinde faik kudretlere malik olmalıdır. Hava hücumları için mütekabil tedbirler alındığından onların da kara muharebelerinden farkı yoktur.

Velhasıl, Almanyanın şimşek süratile harb etmesi rüyasını tahakuk ettirmek kolay değildir. Bugün Avrupa semalarını kaplıyan harb bulutları bir çok gök gürültülerine sebeb oluyor, fakat ortada şimşeğe delâlet edecek emareler yoktur.»

Otomobil ve kamyonlar

Diyarbakır Belediyesi azamî sürati kararlaştırdı

Diyarbakır (Akşam) — Belediye motosiklet, bisiklet ve otomobiller hakkında çok yerinde bir karar vermiştir. Bu karara göre halkın gezi mahalli olan Dağkapı mevkiine, motosiklet ve bisikletlerin mütemadiyen gidip gelerek halkı izaç ve umumun huzur ve rahatını selbettiği ve umumî caddelerden geçen otomobillerin seyrüsefer nizamnamesinin tayin ettiği haddan fazla bir süratle geçtikleri cihetle belediye halkın huzur ve rahatını temin ve intizamı muhafaza için aşağıdaki hususatı da belediye tenbih ve yasakları arasına almıştır. Yasak hilâfında hareket edenler cezalandırılacaktır. Otomobil, motosiklet ve bisikletçilerin riayet etmeğe mecbur oldukları şartlar şunlardır:

Diyarbakır belediye reisi B. Nâzım Önen

1 — Kamyon, otomobil ve motosikletlerin şehir dahilind eon kilometrede nfazla süratle geçmeleri yasaktır.

2 — Şehir dahilindeki umumî caddelerde ve Dağkapısından nafıa dairesine ve mekteplere giden yolda motosikletlerin mütemadî gezintisi yasaktır.

3 — Kamyon, tenezzüh ve motosiklet kullananlar belediye imtihan heyetinden bir ehliyetname almaya mecburdur. Ehliyetnamesiz seyrüsefer yasaktır.

4 — Motosiklet ve bisikletler için talim yeri Urfakapı ile istasyon arasındaki bulvardır. Bulvardan başka diğer mahallerde motosiklet ve bisiklet talimi ve sebepsiz yere mükerrer ve sık sık gezinti yapmak yasaktır.

Yeniden yaptırılacak bir yol

Balıkçılar başından Melek Ahmed parkına kadar olan tahminen altı yüz metre uzunluğunda olan yol yeniden yapılmak üzere yolun bütün taşları hazırlanmış olduğundan yolun yapılması yakında münakasaya konulacaktır. Bu yol için altı bin lira kadar bir para sarfedilecek ve bu arada kaldırımlar yeniden yapılacaktır.

Haftalık piyasa

Bu sene ihracat mevsimi geçen seneden daha iyi geçti

Piyasada, Türkiye - İngiltere anlaşmasının tesirleri devam etmektedir. Bir İngiliz ticaret heyeti tiftik ve nebatî yağ almak için tedkikler yapıyor. Diğer taraftan Almanlar da eskisine nisbetle piyasada daha fazla mal almaktadırlar. Hasılı ihracat müddeti geçmiş olmakla beraber, piyasada ihracat malları üzerine büyük satışlar vardır. İhracat müddeti de umumiyet itibarile durgun geçmemişti. Vakıa siyasî hadiseler gergin bir safhaya girdiği zaman piyasada durgun manzaralara tesadüf ediliyordu. Fakat bunlar ârızî mahiyette kalıyordu. Bu gibi hadiselerin tesiri geçtikten sonra piyasa gene normal bir sükûnete kavuşuyordu.

Bu seneki ihracat mevsimi hakkında bir bilânço yapılacak olursa geçen seneye nisbetle daha dolgun geçtiği kolayca anlaşılır, yedi aylık dış ticaret istatistikleri, bize bu hususta bir fikir verecek mahiyettedir. Yedi aylık dış istatistiklere göre, ihracatımız 105 milyon 545 bin liradır. Geçen sene 101 milyon 131 bin liraydı. Arzda bir kaç milyon liralık bir fark göze çarpmaktadır.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, ara sıra piyasada emniyet ve sükûneti bozan, siyasî hadiseler olmasaydı, bu seneki ihracatımız daha fazlo olacaktı. Çekoslovakyanın işgali hadisesi, bu memlekete olan ihracatımıza çok zarar vermiştir. Halbuki Çekoslovakya dış ticaret bilânçomuzda üçüncü ve dördüncü derecede gelmekteydi. Franconun İspanyayı tamamile ele geçirmesi, İspanya ile olan münasebetlerimizi durdurmuştur. Tacirlerimiz, Franco İspanyasile ticarî münasebetlere girmemişlerdi. Çünkü arada bir anlaşma mevcud değildi. Bütün bu hadiselere rağmen dış ticaret bilânçomuz, geçen seneye nisbetle daha kabarıktır.

Geçen sene neler sattık?

Geçen ihracat mevsiminde en çok sattığımız mal tütündür. İhracat 29 mliyon 770 bin liradır. Halbuki 937 - 938 ihracat mevsimindeki tütün satışı 41 milyon lira küsûrdur. Tütün satışındaki azalışın sebebi, Çekoslovakyanın işgalinden ileri gelmektedir. Her sene Çek rejisi 2 milyon kiloya yakın tütün alırken, bu sene pek az mikdarda tütün almıştır.

Tütünün azalmasına mukabil, üzüm ihracatı fazlaydı. 937 - 938 üzüm ihracatı 8 milyondu. Halbuki 938 - 939 ihracat mevsimindeki üzüm ihracatı 11 milyon 792 bin lirayı bulmuştur.

Fındık ihracatı 9 milyon 260 bin lira, buğday ihracatı da 2 milyon 288 bin liradan ibarettir. Yumurta ihracatı gülünç derecede azdır. Yani 433 bin liradır. Halbuki yumurta ihracatı on milyon liraya kadar bir gelir temin ederdi.

Rekolte malûmatı

Bu seneki mahsul senesi nasıl geçecek? Şimdilik bir şey söylemek mümkün değildir. Her şeyden evvel rekolte hakkında katî malûmat almak icab eder. Maamafih cenub vilâyetlerinde, bilhassa Adanada ilk arpa piyasaya arzedilmiştir. Ve bu havalide arpa ve buğday mahsulü zürraı memnun edecek derecede bol görülmektedir. Fakat buğday ve arpa istihsalâtında sıklet merkezi orta Anadolu ovalarıdır. Konya, Polatlı, Eskişehir... Bu mıntakalarda kuraklık alâimi mevcud değildir. Vakıa Eskişehirden Bileciğe kadar olan mıntakalarda yağmura ihtiyaç vardı. Ekinler yağmursuzluktan sapsarı olmuştu. Fakat son yağmurlar, bu havaliye de yeniden can vermiştir.

Trakyada arpa ve buğday mahsulü iyidir, son bir hafta içinde Trakyada yağan yağmurların iyi tesirleri olmuştur. Yalnız Trakyanın kuşyemi rekoltesi noksandır. Şark vilâyetleri için yeni bir şikâyet yoktur. Bu sene Cümhuriyet bayramında tren, Erzuruma kavuşacağı için, Erzurum ovalarının buğdayları da, en uzak piyasa merkezlerine sevkedilecektir.

Hasılı demiryolu şebekesinin genişlemesi bu havalide buğday zeriyatını bir kat daha arttırmıştır. Bu cihetı hesap edecek olursak, bu seneki buğday istihsalâtımızın geçen seneye nisbetle daha fazla olacağına şüphe yoktur.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Yukarıda da yazdığımız gibi, ihracat mevsiminin sonu olmasına rağmen, ihracat maddelerimiz üzerinde hararetli satışlar vardır. En ziyade hangi maddeler üzerine iş olduğunu birer birer aşağıya yazıyoruz:

Tiftik ve yapağı — Yapağı ve tiftik satışlarında, Alman firmalarile, İngiliz firmaları arasında rekabet vardır. Maamafih mallarımızın satışları henüz artmamıştır.

Tütün — Son hafta içinde, Türk Tütün Limitet tarafından Mısıra büyük bir parti satış olmuştur. Tütün piyasası hararetlidir. İngiliz firmalarının Türkiyeden mühim mikdarda tütün alacağından bahsedilmektedir.

Geçenlerde bir gazete, Alman firmalarının bizden aldıkları tütünü,

(Devamı 11 inci sahifede)

H. A.

Tefrika No. 6

ÇETE

Yazan: REFİK HALİD

Dışarıda güneş batmıştı. Avlu karanlıkla doluyordu. Yaş odun dumanı ve tezek kokan bir loşluk... Köy akşamı.

***

Binbaşı, üzerine abajur yerine Ankarada çıkan tek sahife HAKİMİYETİ MİLLİYE gazetesi geçirilmiş bir petrol lâmbasının ışığında masaya bir harita serdi. Nezih'e:

— Şu ocağı canlandır, biraz. Sonra yanıma gel! dedi.

Kenara iri zeytin kütükleri istif edilmişti; Nezih dört beş tanesini, ocak kullanmağa alışmış olanlara has bir beceriklikle ateşe attı.

— Bizim mekteplerde coğrafya diye okutulan ders, coğrafyanın elifbasıdır. Ayrıca merak salmıyanlar, değil ecnebi memleketlerini, kendi öz topraklarını bile öğrenemezler. Meselâ şu LEÇE, şu Amuk ovası, şu Amanoslar, Kızıldağ, Kuseyir dağları... Bunlar hakkında ne biliyorsun bakalım, mülâzim efendi, muallim bey?

Nezih susuyordu. Üç senedenberi doya doya işitmekten mahrum kaldığı binbaşısının sesi ona susamış bir yolcunun kulağına gelen dere şarıltısı kadar keyif veriyor, yanık bağrının serinlediğini, ümidle dolduğunu duyuyordu.

— Seni memur edeceğim arazinin vaziyetini bilmen lâzım... İyi dinle! Ha, dur, hele birer cigara yakalım. Tütünsüz kafanın tam işlemediğini şimdi hatırladım.

Bir Mélia paketi uzattı. Anlaşılan bir baskın esnasında Fransızlardan ele geçmişti. Binbaşı parmağını 32 numaralı harita paftasının üzerinde yürüterek dedi ki:

— İşte, dönüp dolaşacağın yer burası olacak: Leçe... Leçe volkanik bir arazidir. Yarın oraya vardığın zaman -zira yarın hemen hareket edeceksin- sönmüş kraterleri göreceksin. Jeolojide Suriye hendeği ismi verilen geniş bir çukurun şimal ve son noktası. Bir zamanlar arzın kabuğunda büyük bir çöküntü olmuş, tâ Afrikadaki büyük lâklardan tuttur, Şap denizi, Akabe körfezi, Sina yarımadası, Bahrilût havzası, Lübnanda Buka', Humus civarında Gab ovası, sonra Asi ırmağı, Amuk gölü, burası, tâ Maraşa kadar derinleşivermiş ve etrafındaki arazi fırlamış. Tıpkı bir hamur yığınının ortasına basınca iki tarafının yükselmesi gibi... Tabiîdir ki, bu vaka, yanar dağların fışkırışile beraber epeyce gürültülü olmuştur. Yeni emre kadar içinde barınacağın Leçe, altı kilometre genişliğinde şimalden şarka ve cenuptan garbe kaymış bir lâv akıntısıdır. Jeoloji noktasından pek mühimdir, «synclinal» denilen arazi cinsinden...

— ?

— Yani iki sıra dağ ortasında âdeta yüzüyor zannını veren yüzlerce iri, sivri kayanın dizildiği bir acaip, vahşî, volkanik ova parçası... Ayrıca çukurlar, yarıklar, çatlaklar, bataklıklar, dereler, çalılıklar ve ormanlar... Burada geçid yerlerini bilmiyenlerin barınamıyacağını kolayca anlarsın. Sonra bir taraftan Amanos dağları, öbür yanda Kürd dağı; önde Amuk bataklığı! Gel de böyle bir yerde bir avuç kahramana meydan oku!

Odunların akideleşen tatlı, sakin, okşayıcı ışığı binbaşının nikbin gülümsemesine ayrıca bir ferahlık veriyordu. Ocak dumansız bir kızıllıkla dolmuş, o kadar şevkli idi ki, artık gazete kâğıdından yapılmış abajur, ziyayı iç tarafından, petroldan değil, dışından, odunlardan alıyor ve pembe bir renge bürünmüş, acaip yazılarile emprime bir saten kumaş gibi duruyordu.

— ... Daha sonrası var: İskenderun - Halep şosesi, yani denizden mamurelere uğrayarak çöle giden tek yol önündedir. Halep - Adana arasındaki şimendifer tünelleri ve köprülerile başının üstünden geçer. İskenderundan deniz kenarını arşınlıyarak Toprakkaleye varan demiryolu da Amanosların ayağı altındadır. Yalnız bizim bildiğimiz ve bizim aşabileceğimiz geçidler sayesinde Leçe'den Amanos tepelerini bulmak bir çete için işten sayılmaz. Bir gün, belki de denizden ancak kırk, elli metre yüksekteki Amuk bataklığında bulunacaksın. Akşama dolu dizgin Kâvur dağlarına tırmanmıyacağın ve meselâ 2267 rakımlı Mığır tepesinde, 2500 rakımlı Akkayada olmıyacağın, yahud gene dönerek Karpuzdere yatağına sinmiyeceğin ne malûm!

— Bunlar ne güzel isimler!

— Daha güzel köy ve yer adları vardır: İğribucak, Yuvalı, Kozluca, Yosunlu, Karaçakıl, Ilıkpınar, Arıdere, Göktepe, İligeçid, Paşaoluk, Gülbahar, Fındıklı... Bunlar Amanostakiler. Bir de Kızıldağlara geçelim: İşte Soğukoluk, işte Nergislik, işte Derebahçe, işte Zerdalioluk... İşte Çınaralan'lar, Derindere'ler, Gülcihan'lar. Ya manzara, ya hava, ya su!

Binbaşı parmağını paftanın üzerinde yürüttü:

— Gel şu tarafa, bunlar Kuseyir dağları... Hele isimlere bak: Karsu, Karbeyaz, Narlıca, Gökçegöz, Hisarcık, Kabacık, Şakşak. Daha cenuba inelim: Şu havalide tam yüz seksen Türk köyü vardır: Bayır ve Bucak nahiyeleri. Biraz ötesi; Lazkıye.

— Türkiyeden koparılıp Suriyelilere verilecek olan ülkeler buraları, öyle mi?

— Öyle.

Nezih, kor yığınının kızıl ışığı karşısında binbaşısının sarardığını, sonra öksürdüğünü, daha sonra da ocağa tükürdüğünü gördü; sustu.

Başbaşa yemek yediler. Naneli ve yoğurtlu un çorbası, üstüne kızarmış tavuk budları dizilmşi firik pilâvı ve ballı sütlâç. Firik, daha yeşil iken koparılıp kurutulmuş buğday taneleridir; pilâvında bir taze çimen ve ilkbahar kokusu vardır. Yemekten sonra ihtiyat zabiti ile binbaşısı gene harita başına geçmişlerdi:

(Arkası var)

Haliçteki köprüler

Şimdiki Karaköy köprüsü

Bugünkü köprünün siparişi için 15 sene müzakereler olmuştur

Şimdiki Karaköy köprüsünü yapan M. A. N ismindeki Alman firması 1894 den 1909 a kadar tam on beş sene her sene Almanyadan memurlar göndererek köprüyü kendilerine ihale ettirmek için uğraşmışlar ve bu işi yapmak isteyen rakiplerini, sefirlerinin Abdülhamid nezdinde yaptığı siyasî teşebbüsat sayesinde atlatabilmişlerdir.

1907 de bahriye nezareti ile yapılan ilk mukaveleye göre çelik dubalar üstüne demir iskeletli ve ahşap döşemeli bir köprünün yapılması karargir olmuştu. Bu köprünün eni yirmi metre olacak ve üstünde kâfi adette gazino ve dükkânlar, yanında da vapur iskeleleri bulunacaktı.

1908 inkılâbı bu mukaveleyi hükümsüz bırakmıştır. Bundan istifade eden M. A. N. şirketi 1909 da şimdiki köprü tipinde ve 25 metre eninde bir köprü teklif etmiş ve bu teklifi tutarı doğrudan doğruya (Doyçe banka) yatırılmak şartile 237,000 altın bedel ile mukaveleye bağlanmıştır.

Sonradan yapılmasına lüzum görülen tramvay yolları vesaire gibi bazı teferrüat ve kontrol masraflarile bu mikdar 250,000 Osmanlı altınına yaklaşmıştır. İnşaata 1910 da başlanmış ve iki sene sürmüştür. Açılma merasimi 1912 nisanının 27 nci günü yapılmıştır. Karaköy köprüsü bugün 27 yaşındadır.

Montaj işleri Karaağaçta kurulan bir şannede yapılmıştır. Parçalar romorkörle çekilerek mevcud köprü ve eski köprünün yanına getirilerek birbirine bağlanmış ve sonra kısa bir zamanda yerine yerleştirilmiştir. Dört devrede yapılan bu işler, sert havalara tesadüf ettiğinden ve birçok işleri geceleri yapmak mecburiyetinden dolayı çok müşkül olmuştur. (Kapı gözü) denilen ortadaki açılan parçası yolda gelirken Balatta çamura oturmuş ve on iki romorkörle çekilerek kurtarılabilmiştir.

Demir aksamının ağırlığı 8000 tondur. İlk yapılış uzunluğu 466,50 metredir. Maamafih zamanla projesindekinden fazla dükkân yapıldığından yük arttırıldığı ve dubaların tamiratına bakılmadığı için köprü eski seviyesini muhafaza edemiyerek biraz alçalmıştır. Bu alçalma neticesinde kenar ayaklar, aradaki açıklığa sığmamağa başladığından üç defa uçları kesilmiş ve boyu 0,90 metre kadar eksilmiştir.

Eni 25 metredir. Şose kısmı 14 metredir. Yaya yolları beşer buçuk metredir. Tabliyenin tulânî profili kat'ı mükâfidir. Kıyı gözlerinin azamî meyli yüzde dörttür. Bu meyil ortaya doğru tedricen azalarak yüzde bire kadar iner. Köprünün kenar ayak üstüne tabliye rakımı 2,30 dur. En yüksek yerinin rakımı projeye göre 6,80 metre olmak lâzım gelir; fakat halen 25 santimetre kadar alçaktır.

Karaköy köprüsü on iki parçadan mürekkeptir: Karaköy tarafı altı parça olup boyu 219 metre, Eminönü tarafı da beş parça olup boyu 184 metredir. Bu parçalar birbirine ikisi büyük ve ikisi küçük olmak üzere dörder mafsal ile biribirlerine bağlıdırlar. Büyük mafsallar köprünün şakulî tesviye değişmelerine karşı koyarlar. Bu mafsallar tabliyenin altındadır. Küçük mafsallar köprünün ufki hareketlerine karşı koyarlar. Bunlar köprünün cephesindeki tulânî giriş üzerindedirler.

(Kapı gözü) şakûlî bir menteşe ile Galata kısmına bağlıdır. Kapı gözü bu menteşe etrafında 180 derece dönerek açılıp kapanır. Açıklığı 67 metredir. Kapı gözünü sabit kısımlara bağlamak için dört tane ufkî kilit sürgüsü ve bir de şakulî meyil vardır.

[*] Yüksek mühendis G. Alnar'ın Haliçteki köprülere dair diğer yazıları 13 mayıs cumartesi, 15 mayıs pazartesi ve 17 mayıs salı nüshalarımızdadır.

Bugünkü Karaköy köprüsü

Bunlar bir mikdar elâstikiyet vermek şartile köprüyü kilitlerler.

Ufkî kilit sürgüleri kapı gözünün şakulî tesviye değişikliklerine, şakulî meyil de ufkî hareketlerine karşı koyarlar. Kapı gözünün Galata dılı düzdür. İstanbul tarafındaki dılı bir daire münhanîsidir. Bu daire münhanîsinin merkezi yukarıda bahseden kapı gözü menteşesindedir.

Kapı gözünün altında köprü kapalı iken küçük gemilerin geçebilmesine yarıyan iki tane (alttan geçid) vardır. Bu geçitler on iki metre açıklığında ve 5,30 metre yüksekliğindedirler. Fakat halen bu yükseklik köprü boş iken 5,05 metreye inmiştir.

Kapı gözünün altında dört duba vardır. Bu dubalar 25,00×9.00×3.60 metre ebadındadır. Beher dubada on beş bölme vardır. Köprünün 150 beygirlik bir motörü vardır. Bu motörle köprü sakin havalarda yedi dakikada açılabilir.

Köprünün sabit parçaları altında 38,00×8,20×2,80 metrelik ikişer duba vardır. Bu dubalar mihvere muvazidirler. Kıyı gözü dubaları 25,00×6,00×2,00 metre ebadında olup ikişer tanedir. Bunlar mihvere amuddurlar.

Köprünün normal tulânî dubalarının arasında ikişer metrelik aralıklar vardır. Bu aralıklardan köprünün zincirleri geçer. Çapaları şemsiye şeklindedir.

Asıl köprüye menteşelerle bağlı on dört aded iskele yolu dubasile vapurlar yanaşmasına mahsus on iskele dubası vardır. Karaköy köprüsünün iskele dubaları ve ihtiyatlarile beraber elli dört tane dubası vardır. Bu dubalar on bir muhtelif tipte yapılmışlardır ki pek büyük bir mahzur tevlid etmektedir.

Lâzım gelen tedbirler alındığı takdirde dubalarını değiştirmekte pek çok tehlike yoktur. Fakat köprünün teşekkülâtı çok karışık olduğundan ve duba değiştirebilmek için en çok dört saatlik serbest bir vakit olduğundan vesair bazı teferrüattan dolayı dubalarını değiştirmek güçtür.

Karaköy köprüsünün en büyük kusurlarından biri az aralıklı olması ve Halici hemen kâmilen kapamasıdır. Mafsallarda tramvayların sadme ile geçmeleri de hem köprü ve hem de tramvaylar için mahzurludur.

Kenar ayakları tazyik hava ile betonarme sandıklardan ibarettir. Bu sandıklar 2,40 metre eninde olup sekiz metre derinliğe kadar inerler. Kıyı gözü portafu olarak kenar ayağa büyük bolonlarla bağlıdır.

Mesnet plâkaları altında altı milimetrelik bir hava payı varsa da bunu daima muhafaza etmek imkânsızdır. Birinci arzanî gidişten ayrılan bir kuyruk ile köprü karada küçük bir odada bulunan şakûlî bir meyle bağlıdır. Bu meyil köprünün karadan kaçmasına yardım eder.

Köprünün kenar ayakları tasman yaptıklarından 1927 de Eminönü kenar ayağı 60 santimetre ve 1928 de Karaköy kenar ayağı 40 santimetre yükseltilmişledir.

Yüksek mühendis
D. Alnar

Bir boğa bir kadını öldürdü

Aydın (Akşam) — Şehrimiz Orta mahalle Karacaahmedinden kahveci Alinin boğası kız kardeşi Esmayı karnının sol tarafından boynuzlamak suretile yaralamış, derhal memleket hastanesine kaldırılan kadıncağız aldığı yaranın tesirile ölmüştür.

Manisa mektupları

Manisa kız enstitüsüne rağbet çok fazla

Manisalılar doğumevinin bir an evel inşasını bekliyorlar. Adliye sarayının temeli atıldı

Kız enstitüsü ikinci sınıf talebeleri muallimlerile beraber

Manisa (Akşam) — İki yıldanberi faliyetine devam eden vilâyetimiz Kız enstitüsü çalışkan bir heyetin mesaîsi ile muhitine faydası olmaktadır. Mektep müdiresi bayan Hayriye Gizellâ ve tedrisat arkadaşları; hayat için hazırlanmağa çalışan kızlarımızı çok iyi yetiştirmektedirler. Talebelerde sanata karşı heves gittikçe çoğalıyor. Bugün Manisada aile reislerinde enstitüye karşı büyük bir alâka uyanmıştır. Müdavim talebeler cüzî bir masrafla her ihtiyaçlarını temin eylemektedirler.

Ev idaresi ve yemek pişirme öğretmeni bayan Selma Atakok kurs kısmına devam eden evli ailelere de yemek pişirme, tatlı yapma dersleri gösteriyor, müdavimler çok istifade etmektedirler. Bugün enstitüye devam edenlerin adedi yüz otuz kadardır. Önümüzdeki yılda daha ziyadeleşeceği kuvvetle tahmin edilmektedir. Tiren güzergâhında bulunan Turgudlu, Akhisar ve diğer kazalardan talebeler sabah oturayı ile okula gelmekte ve akşamleyin mahallerine dönmekmektedirler.

Doğum ve çocuk bakımevi

Vilâyetimizde epey zamandanberi çok yararlı işler gören Doğum ve Çocuk Bakımevi kadrosu muvakkaten Bursaya verilmiştir. Açıldığı ve faaliyete koyulduğu günden bugüne kadar çok verimli bir mesaiden sonra kadronun muvakkaten Bursaya verilmesi muhitimizde teessür uyandırmıştır. Vekâlet kadronun verilmesi ve eski hastanenin tamiri yolunda birçok fedakârlıklarda bulunmuş olup binanın harap ve daima tamire muhtaç bir halde bulunduğundan tam istifade edilemiyeceğini müşahede etmiş ve bunun üzerine münasip bir bina yapılmasını talep etmiştir. Elverişli bina olmayınca kadroyu muvakkaten alarak Bursaya vermiştir. Doğum ve Çocuk Bakımevinin inşasının hitamında kadroyu iade edecektir. Manisalılar binanın biran evvel ikmalini beklemektedirler.

Yeni adliye sarayı

Hükûmet binası için sıkışmış bir halde bulunan adliye kısmının toplu bir halde bulunmasını temin için İzmir caddesinde yaptırılması kararlaştırılan ve tahsisatı alınan adliye sarayının 40 bin liralık birinci kısmı müteahhide ihale edilmişti. Binanın geçen hafta temeli atılmış ve inşaat başlamıştır.

Manisa elektrik santralının inşası bitti

Manisa (Akşam) — Elektrik santral binası inşaatı bitmiştir. Makinelerin montajına da başlanmıştır. Şehrin muhtelif yerlerine elektrik taksim depoları yapılmıştır. Caddelere direkler dikilmiş ve sokaklara da potreller konulmuştur. Yakında umumî cereyana kavuşulacaktır.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» ı mutlaka şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehanesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Adanada muvaffakiyetli bir müsamere

Adana (Akşam) — Ordu Malûlleri Birliği menfaatine verilen müsamere hamiyetli Adanalıların alâkalarına uygun bir muvaffakıyetle başarıldı. İhsan Rıza Savaş'ın yazdığı «ATATÜRK'ün Ölmeyen Sesi» isimli üç perdelik eser, Türk enerjisinin ve ATATÜRK inkılâbının büyüklüğü karşısında vecde gelen ruhlarımızı O'na olan sevgimizin derinliği içinde coşturdu. Eserin müellifi İhsan Rıza bizzat temsil ettiği Masum roliyle ağabeyi Otello Kâmil kadar kudretli bir aktör olduğunu da isbat etti. Yukarıdaki resim gençleri temsilden sonra gösteriyor

İzmir (Akşam) — Türk Maarif Cemiyeti idaresindeki (Ege lisesi) talebeleri, bu hafta başlarında muallimleri olduğu halde Kuşadasına giderek meşhur Efes harebelerini ziyaret etmişlerdir. Bu tedkik gezisi, talebe için çok istifadeli olmuştur. Yukarıdaki resimde lise talebeleri muallimlerile bir arada görünüyorlar.

Kırk yıl evvelkiler

Tulumba reisleri ve omuzdaşlar...

Maiyetindeki Onikilerin adları batmış, kendi de kocamış, fakat (kurd kocayınca maskara olur) meseli onun yanına hiç yanaşmamıştı. Attan inip eşeğe binmemiş, bilâkis eşekten küheylâna atlamıştı.

Adla sanla tulumbacı başı Arab Abdullah paşa oluvermişti. Marifetlerinden çok bahsettiğimiz için bunları tekrar ısıtıp ortaya koyacak değilim. Paşacığın son zamanlarından biraz bahsedeceğim.

Hâlâ tıraşlı kafasında kulaklarına kadar geçmiş babayani bir fes, kuru ve kirli kara yüzü bumburuşuk, arkasında gene kukuleteli fakat gocuk değil, siyah çuha Avniye, Divanyolunda, Beyazıdda, Şehzadebaşında dimdik yürür giderdi.

Kara cahil, elifi görse direk sanır velâkin girgin, mizacgir. Saraydaki büyüklere, nüfuzlu paşalara, beylere ötedenberi mensuplardan, bu çatkınlığı da eski hovardalığından ve tulumbacı reisliğinden bakiye.

Gelişi güzel yangınlara aldırış etmez, istifini bozmazmış. Ateş Beşiktaş, Serencebey yokuşu, Yenimahalle, Nişantaşı gibi ekâbir semti olacak ki, harekete gelsin; gelince de damlara, duvarlara çıksın, canla başla çalışsın.

Seccadecibaşı İzzet bey destek olmuş, aşalığın en aşağı kademesi olan (miriümeralık) rütbesini enselemişti.

İki ay kadar evvel, Sami isimli bir okuyucumdan aldığım mektupta Borazan Tevfikten rivayet birkaç menkıbe vardı. Hoş ve mevzula alâkadar olduğu için nakledeceğim:

Arap Abdullah komik Hasana takılmayı severmiş; nerede raslasa (Vay Kel Hasan, ne var ne yok?) diye girişirmiş. O da kel denilmesine tahammül edemyienlerden ve artık canına tak demiş!

Bir akşam ikinci esvapcı İlyas beyin konağına gider. Şundan bundan konuşurlarken, keyfiyeti açıp yalvarır yakarır:

— Kuzum beyefendi, Arab Abdullah paşaya emret de bana herkesin yanında kel demesin, çok gücüme gidiyor!.. İlyas bey tenbih edeceğini vadeder.

— Vay Hasan efendi!... Canım ciğerim, sen Hasan efendisin, sana Kel Hasan diyen haltetmiş; zinhar sen kel değilsin. Velinimetime yemin ettim, bundan böyle seni görünce kel kelimesini ağzıma almıyacağım!....

Diye uzattıkça, çaycıdakiler de kahkahaları kopardıkça Hasan İlyas beye gittiğine, söylediğine bin pişman. Alelâcele konağına koşar, eteklerine sarılır:

— Aman ebeyefendi ben vaz geçtim, paşaya söyle de bana gene eskisi gibi kel desin!

Hâdiseyi dinlerken esvapçı gülmeden katılır.

Gene bir ramazan, on beşine tesadüf eden Hırkai sadet alayı günü Direklerarasında araba piyasaları oluyor. Arab Abdullah çaycı dükkânından ortalığı seyirde...

Yağız kadanalar koşulu, arabacının yanında ispir, mükellef bir araba sökün ediyor. Bir de bakar ki, içinde sarı kürk yaklaı paltosile şehzade Abdülkadir efendi. Paşa hemen elpençe

Bir omuzdaş

divan durup kandilli bir temennah çakar. Arabadaki mukabele eder. Çaycıdakilerden biri:

— Paşa sen şimdi kime selâm verdin? diye sorar. (Şehzadei civanbaht Abdülkadir efendi hazretlerine!) cevabını alınca makaraları koyuverir:

— Ayol o, oyuncu Kel Hasandı!

Arabın gözleri uzaktan seçemiyor. Hırsından çatlıyacak. Dört gözle arabanın dönüşünü bekler; yerinden fırlayıp durdurur:

— Ulan ben seni şehzade Abdülkadir efendi zannettim. Yerle beraber temennahlarım onaydı, sana değil. Ver selâmımı geriye!... diye baltamı balta...

Meğerse Beyazıd camisinde mukabele dinlemeğe giden hazretlerden biri, avluya kurulan serginin kapısında Hasana tesadüf etmiş, biraz gezdirilmesini arabacısına emreylemişmiş...

Şu iki fıkrayı da ilâve edeyim: Hürriyetin ilânından bir müddet sonra,

— Hasan efendi, sen şu hürriyetten ne anladın, bize de anlat bakalım! demişler. Derhal cevabı vermşi:

— Kalkın ey ehlî vatan dediler, kalktık; yerimize başkaları oturdu.

Yani o sıralar heveskârlardan, amatörlerden boy boy, takım takım türemiş olan tiyatro kumpanyalarını ima ediyor.

Hastalığında, bir ahpabı yoklamağa gitmiş. Gıcığı tutarak yanındaki tükrük hokkasına tükürürken salyası uzamış. Ölüm döşeğinde iken bile demez mi ki:

— Keçili makara mı yuttum acaba?

Şimdi, 40 yıl evvelin namlı omuzdaşlarına gelelim:

Aksaray tulumbası reisi Gugulık Süleyman, Onikiler'in en ilerideleri-nden Kadayıfcı Alinin kardeşi. O da ağabeysi gibi yamanlardan. Peşden yetişip sandık kapma ve bu aradaki harazalarda başkaları gibi kırbaca, tulumba koluna, usturpaya yanaşışı yok. Kafa vurmada bir tane; gerilip gerilip toslamağa kalkıştı mı iskambil kâğıdı gibi yıkılan yıkılana...

Mengene Haydar da bu sandıktan. İki pençesi varmış, haza mengene. Bir yere yapıştı mı, hele maazallah ümüğe mümüğe, artık hayrını gör...

Haydar ağa Yemişde kabzımal ve birkaç sene evveline kadar sağdı.

Davudpaşa mahkemelilerin reisi Kör Fehminin ikinci lâkabı da Horoz. O derece atik, çevik ki, marize kayacağı sıralar havaya sıçrar sıçramaz horoz gibi tepeye biniveriyor. Döğüşken horozların gagalanmaktan ekserya bir gözleri kör olur. Onunki de böylesi...

Çerkes Hurşid hem Galatada reis, hem de kumar kahvesi işletenlerden. Şöhretini bilek kuvvetinden ziyade arkalı oluşuna hamlederler, (Cılkdır, kalıbının adamı değildir. Çeşmemeydanlı... Arab Reyhanın yanında süt dökmüş kediye döner; o kodesde iken borusunu öttürür) derlerdi.

Dediğimiz gibi polislere, kumsarlara, bilhassa Çerkes Mehmed paşaya da sırt dayamışlardan... Arada aklına eser, Voyvoda karakolundaki ser komiser Şemsi beye haber salarmış:

— Malûmatı olsun bu gece filân yerde, falan yerde sarhoşluk edeceğim!... O da devriyeye çıkacakların, noktaların kulaklarını büker, oralarda gezmemelerini tenbih edermiş. İmanım reisin Kemeraltında Arkadi'de, Zürefa'da (dan dun, dan dun) tabanca atışlarını, cam, çerçeve indirişlerini seyret artık.

Galatalı Hamdi (sonraları Kuşdilinde gazino işleten), Hendek tulumbacılarının reisi; o da kumar kahvesi sahibi. Bunun daha kofun kofu olduğu, Fehim paşa bendeliği, cartcurtunun bu sayede idüği söylenirdi.

Eli ayağı da Altındiş Nuri ile İnce Ali; ikisi de fedaîsi. Atalar sözünü de unutmıyalım: Elelden üstündür arşa çıkınca...

Bir gün Pehlivan Hüsnü adında bir türedi Galatada peyda oluvermiş. Şaka değil, vurduğu vurduk, kestiği kesdik. Tepesi atan Hamdi haberi yolluyor:

— O yalancı pehlivan buralardan ayağını çeksin; yoksa karışmam, temizleyiveririz!...

Bunu işiten Hüsnü soluğu kumar kahvesinde almış:

— Siz mi beni temizliyeceksiniz, ben mi sizi görelim! diyerek iskemleyi kapınca oradakilerin hepsini çil yavrusuna döndürmüş...

Bunun üzerine bir gece pusu kurdurarak, en yamanlardan birini apansızın Gaddari ile pehlivanın üzerine saldırtmışlar. Hüsnü fesini avuçlar avuçlamaz koca bıçağını elinden alıvermez mi? Kırıp attıktan sonra söğüd yaprağile birkaç yerinden şişleyip,

— Aval herif, demiş, beni öldürecek, 15 sene yatacaktın. Bak ben seni hacamat ettim. Baharda kan almanın ziynai yok, faydası var!...

Hamdi reis bu vakadan sonra Pehlivan Hüsnüye yevmiye 30 gümüş kuruş mano bağlamış.

Ayı Ömerin idaresindeki Firuzağa sandığı düdüğü ile anılırdı. Omuzdaşlarının kurtdingilileri o derecede ki, hızdan düdük, düt, düt ötüyor.

Fethiyelilerin Sami reisi yalnız raconu, takım açtırması, kıyak nara atmasile değil, Fatih minarelerindeki mahyacılığı ile de meşhur. (Ya ramazan), (Safa geldin) gibi şeyler yazmak, (Çifte kayık), (Top arabası) resimleri yapmak ona göre solda sıfır. Beyazıd kulesini, Kız kulesini ayni aynına konduruvermede...

İki sene evvel kendisile görüşmüştüm, Meyvahoşda kabzımaldı.

Rum ve Ermeni takımları arasında da Tepebaşılıların Aleksisi, Tatavlalıların Demirci Lefteri, Samatyalıların Deli Agobu gibi sayılı reisler vardı. Balat, Hasköy, Kuzguncuk gibi Yahudi yataklarının sandıkları bulunduğuna göre David, İzak, Salamon adlı omuzdaş başıları da elbette mevcud.

Reis, elinde gümüş saplı kırbacı, ya beraber takım açıp koşar, beygiri varsa -mutlka da demirkırı olacak- fesi yıkıp, fiyakalı fiyakalı arkalarından tırıs tutardı.

Babı zaptiyenin, Gümrüğün, dairelerin sandıkları Kürdlerde; peşlerinde de resmî elbiseli ağaları...

Sermed Muhtar Alus

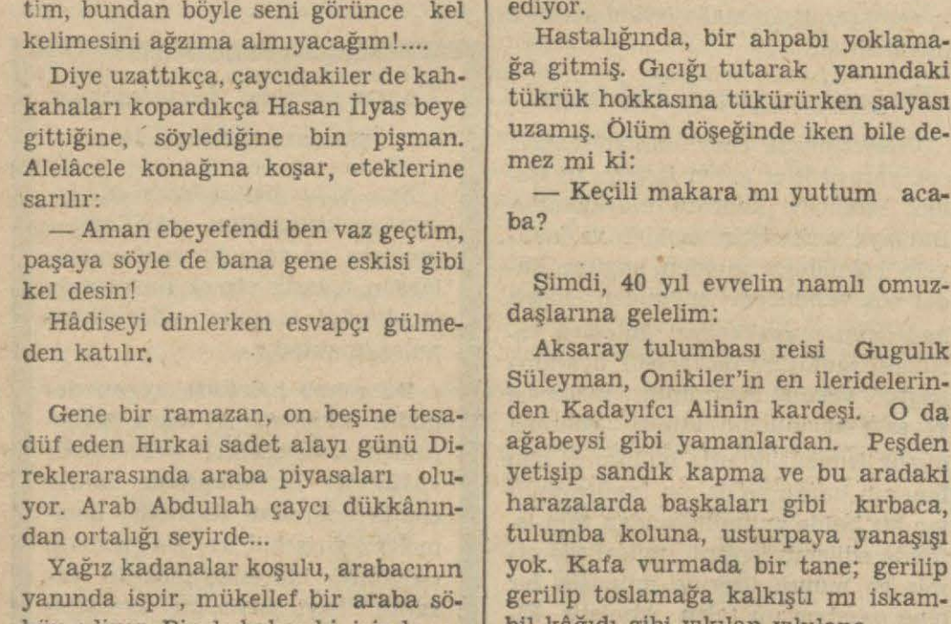

Burdur valisi ilk okulları gezmiş ve talebenin ilmî müktesebatını tedkik etmiştir. Yukarıda vali, muallimler ve talebe ile bir arada görünüyor.

Verem ile Yaslı

Yazan: NECDET RÜŞTÜ

— 1 —

Kış bitti. Ferahtır şimdi gönüller:
İlkbahar ulaştı, açıldı güller.
Tanyeri aydındır, nur dökülüyor,
Tabiat sevinçli.. her şey gülüyor,
Ne mutlu; uzandı baharın eli:
Çiçekler neşeli, kuşlar neşeli.
Dağlarda çağlayıp dökülen dere
Diyor ki: «Gönlümde yer yok kedere!»
Ormanlar içinde iskete, saka,
Gülüşüp, eşile yapıyor şaka.
O çapkın, Don Juan serçeler hele
Yuvada bir oynaş geçirmiş ele.
Esen yel gülleri gıdıklar bazı:
Hepsinin açılmış gülmekten ağzı.
Şehirde bahçeye ve köyde bağa
Bu mayıs ayında dolmuş kurbağa:
Bir düğün evidir sazların dibi,
Sesleri geliyor kahkaha gibi.
Nihayet almış ta rahat bir nefes
Gülüyor tabiat.. gülüyor herkes..
Baharda aratmaz mehtap gündüzü:
Neşeden gerilmiş değirmi yüzü,
Bir gülen adama benziyor ay da.

Gülüyor bir cihan.. fakat ne fayda,
Bir güzel kız var ki tasalıdır pek.
Başında o altın saçı som ipek,
O baygın gözleri yaprak yeşili.
Besbelli bir derdle kalbi deşili:
Gülmüyor; bir lâhza bile gülmüyor,
Çekiyor bir sonsuz çile; gülmüyor.
Neşeli bir kızdı o kaç senedir,
Ansızın duruldu; tasası nedir?..
Kendisi sıhhatte, babası zengin.
Diyorlar:
— Gittikçe soluyor rengin;
Arzun ne, yapalım?..
Çıkarmıyor ses,
Susuyor... Bu hale şaşıyor herkes.
Kalbine akarken gizli yaşları,
Genç kızın toplandı arkadaşları:
— Bu, tıpkı «Kerem» e gönlünü veren,
Hasretten dünyayı karanlık gören
Ve gizli aşk çeken «Aslı».. dediler.

«Aslı»ya benzetip:
— «Yaslı».. dediler.

— 2 —

Kış günü uyuşur insanın kanı,
Oturur, gezmeyi istemez canı.
Bir mangal başında yaşlı pinekler,
Gençler de hasretle baharı bekler.
Kânunlar pek çabuk geçti bereket,
Yaz geldi; tabiat etti hareket:
Sobayı, mangalı söndürdü yaşlı,
Gençler de bahçeye çıktı telâşlı.
Bu ılık havada herkes coşuyor:
Küçücük bebekler kırda koşuyor.
Mektepli çocuklar oldu haşarı,
Sevinçle fırladı hepsi dışarı:
Onlara geliyor artık bu ev dar,
İçeri girmezler akşama kadar:
Oynarlar bahçede köşe kapmaca.
Dereyi görmeden sıvandı paça,
Genç kızlar:
— Denize girsek mi?.. diyor.
Sporcu olanlar «kort» a gidiyor:
Ayakta patikler, ellerde «raket».
Yaz geldi; tabiat etti hareket:
Ellilik bay döndü yeni damada,
Kızlara bak hem göz, hem söz atmada.
Mahdum da kesildi büsbütün acar;
Bilmiyor: Güzeller acardan kaçar.
Onları tenhada bulmak istiyor,
Hepsine sevgili olmak istiyor;
Bilmiyor: Bu işte lâzım dirayet.
Çapkınlık ormana etti sirayet:
Sevişen kuşlarla doludur dallar.
Sahilde kızaktan indi sandallar:
Yapıyor denizci gençler hazırlık.
Bak, süslü baylarda değişti kılık:
Kazaklar giyildi, atıldı ceket.

Yaz geldi; tabiat etti hareket;
Bir genç var: Kalkmıyor yerinden fakat,
Halini görenler sanıyor sakat.
Ne kolu kırıktır, ne de ayağı,
Aslında sporcu bir genç bayağı.
Edilen nasihat, ısrar nafile,
Gezmeğe gitmiyor bir pazar bile.
Tahsili yerinde, maaşı dolgun;
Garip şey?!.. Çehresi ya neden solgun?.
Ahbaplar götürdü zorla doktora,
Şaştılar alınan güzel rapora.
Köşeye çekilmiş, var düşüncesi,
Bu gencin aylardır çıkmıyor sesi:
Kilitli çenesi, çatık kaşları.
Nihayet toplandı arkadaşları:
— Bu, tıpkı «Aslı» nın aşkını çeken,
Ve kara sevdanın kahrile çöken,
Hasretten eriyen «Kerem».. dediler.

«Kerem» e benzetip:
— «Verem».. dediler.

— 3 —

Herkesi köylere atan temmuzun
Gecesi kısadır, günü de uzun:
Öyleyse yatağa girelim erken,
Uyanmak gerektir şafak sökerken.
Eski, dinç atalar tenbih ediyor:
«Güneşi üstüne doğdurma..» diyor.
Tanyeri ağardı ve doğu yandı,
Ufuklar bir kızıl renge boyandı:
Ne güzel bir sabah.. güneş doğuyor,
Dünyayı sıcağa, nura boğuyor.
Bu seher vaktinde uyanan kuşlar
Dallarda ne usta tenor olmuşlar:
Hepsi de söylüyor bir güzel şarkı.
Yok şimdi bahçenin cennetten farkı:
Yapraklar çiğ dolu, rüzgârlar serin.
Zevkini tadalım bu şaheserin:
Bu sabah hilkatin sanatkâr eli
Bir tablo yaratmış onu görmeli.

Gölgeler dağıldı, oldu da gündüz,
Yataktan kalkmadı ev halkı henüz;
Fakat bu bahçede iki kişi var:
Kolayca aşılır bu alçak duvar,
Mutlaka gelenler çiçek hırsızı.
Yok, canım.. oturan evin öz kızı,
Yanında biri var: Oğlu komşunun.
Yediği naneye bak hele şunun,
Gördün mü çapkının ettiği haltı:
Kargalar yapmadan henüz kahvaltı
Erkenden uyanıp girmiş bahçeye,
Kıza dil döküyor bilmem ne diye
Doğruymuş; var, derler, yerin kulağı:
Bak işte biz siper yaptık çardağı,
Söylenen sözleri işitiyoruz.
Kız diyor:
— Bitmeden hattâ bu temmuz
Adadan gitmeğe ben oldum razı!..
— Gitmek mi?.
— Herkesin açılmış ağzı:
Halimi görenler sessiz, sadasız,
Diyorlar: «Değildir bu kız sevdasız..»
Kerem'e gönlünü veren kadını
Düşünüp takmışlar «Yaslı» adını!.
— Burada bana da «Verem» denilmiş.
Aslı'nın âşığı.
Anlaşıldı iş,
Ben tahmin etmiştim çoktandır bunu.
Nereye varacak bakalım sonu.
Kız diyor:
— Okudum ben bu romanı,
Var fakat acemi bir kahramanı:
Aslı'nın hasreti başından aşmış,
Bu kızın peşinde kaç yıl dolaşmış,
Muvaffak olmamış fakat bir türlü!..

Bu sözü duyunca dirildi ölü:
Bay Verem kendine geldi ansızın,
Hayretle yüzüne baktı genç kızın.
Soruyor:
— Bu adam ya ne yapsaydı?.
Bak, Yaslı ne diyor:
— Kızı kapsaydı.
Kaçırmış olsaydı Aslı'yı eğer
Mesele biterdi..
Genç adam meğer
Bu işe hazırmış, davrandı hemen:
O nedir?!.. Sokağa kırdılar dümen?!.
Eseri kalmadı kederin, yasın,
Gittiler.. Tanrıyı seven tutmasın.

Burdur cezaevinin okuma kursu

Burdur (Akşam) — Burdur Cezaevinde açılan ve iki aydanberi devam etmekte olan okuma yazma kursu sona erdi. Mahkûmlardan 26 kişinin yetiştiği yapılan imtihan neticesinde anlaşıldı. Bu kadar kısa bir zamanda alınan neticeden heveslenen mahkûmlar yeni bir dersanenin açılmasını dört gözle beklemektedirler.

Nafıa Vekâleti sular umum müdürü Tokatta

Tokat (Akşam) — İhale edilen Kazova ve Taşova sulama işini görmek ve tedkikatta bulunmak üzere yanında Samsun su işleri mühendisi olduğu halde Nafıa Vekâleti sular umum müdürü bay Salâhattin buraya gelmiş ve tedkikatını yaparak bugün Erbaaya gitmiştir.

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

HAFTANIN VAKALARI

Pariste Jeanne d'Arc günü münasebetile yapılan merasimde tanklar geçerken

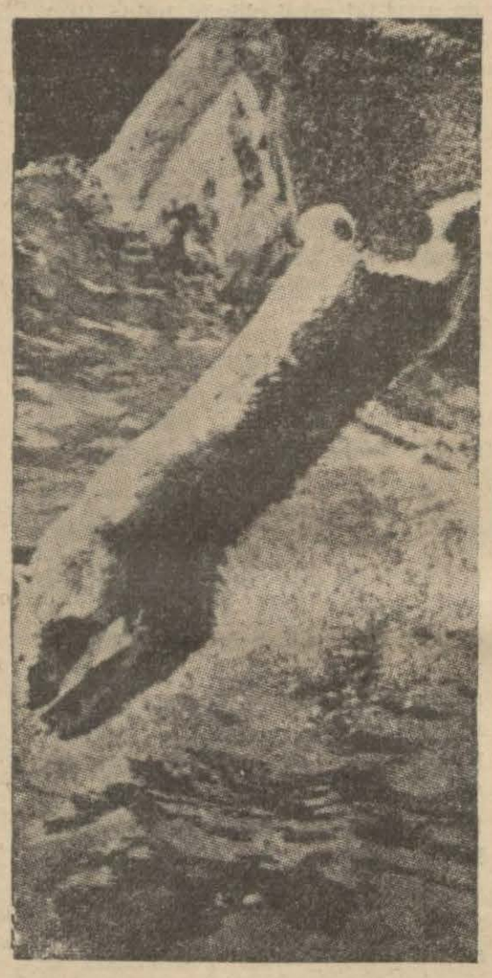

Pariste sıcaklar artmıştır. Hayvanat bahçesinde hayvanlar serinlemek için kendilerini suya atıyorlar

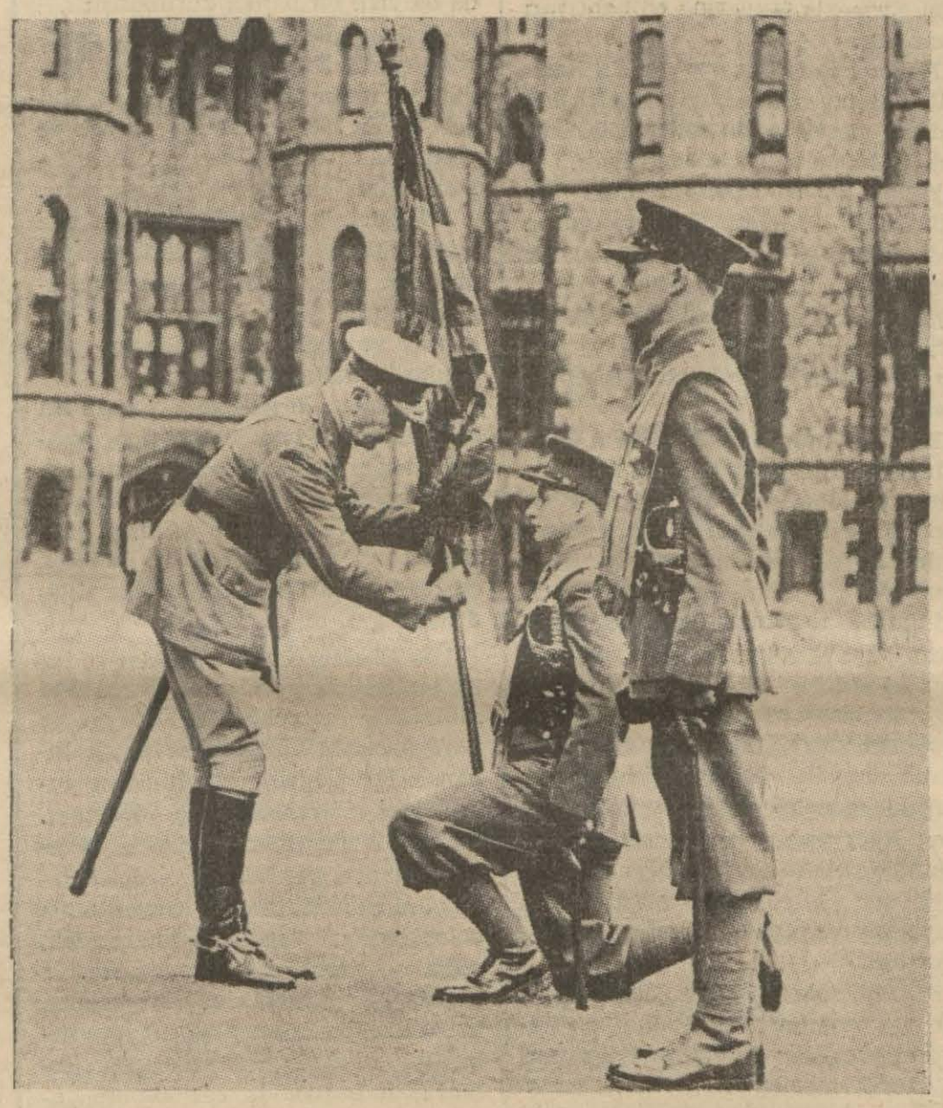

İngilterede yeni teşkil edilen bir alaya sancak verliyor

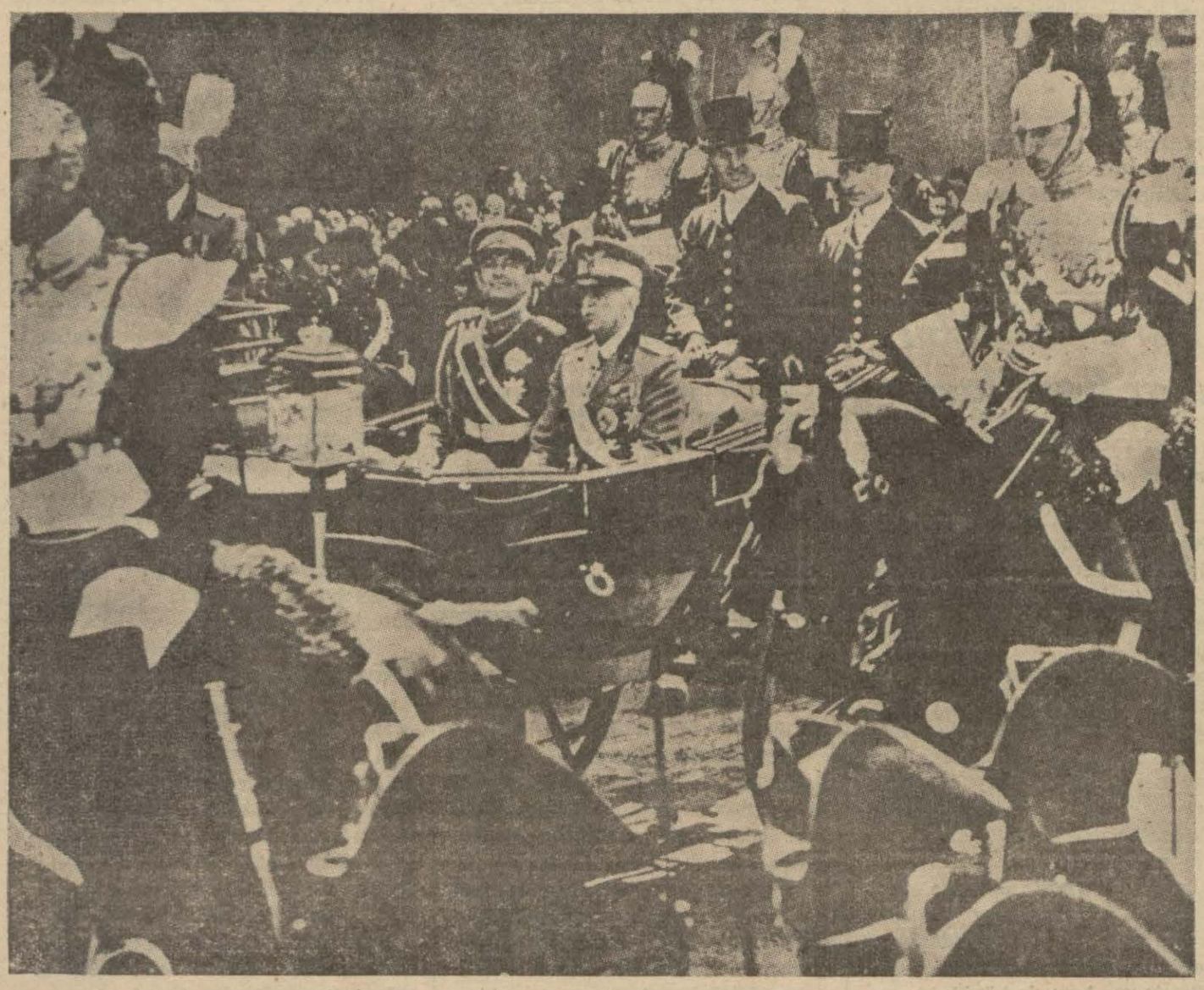

Yugoslav Kral naibi prens Paul'ün Roma seyahati: Prens, İtalya Kralı ile bir arabada

Perşembe müsahabeleri

114 yıl yaşanabilir mi?

Nakleden: Selim Sırrı Tarcan

Fransanın çok tanınmış tabiplerinden Dr. (Maurice Boigy) nin bu serlevhayı taşıyan bir makalesi elime geçti. Dikkate şayan olan bu yazıda doktor diyor ki:

«Moskovadan bildirildiğine göre (Vladimir Bastof) namında bir adam 114 yaşında hayata gözlerini yummuş. Rusyanın en yaşlı ihtiyarı olan bu zat yedi defa evlenmiş, en büyük oğlu 79 yaşında imiş!

Ara sıra böyle çok yaşlılardan hayretle bahsederler. Meselâ (Jean Finot) böyle bir ihtiyarın tarihin ilk asırlarında 400 yaşına kadar yaşadığını söyler! Bir diğeri 1613 de gûya 440 yaşında ölmüş, Alman (Papalius) da üç asır yaşamış. Bütün bu eski zamana aid rivayetlerden biz şu mânayı çıkarıyoruz. Zurafe kabilinden olan bu rivayetlerin yaz ve kışın ayrı ayrı birer sene itibar edilmiş olmasından galat olması büyük bir ihtimal hadilindedir.

Şurası muhakkaktır ki ihtiyarlar (erkekleri kastediyorum) yaşlarını olduğundan büyük söylemeği, kadınların yaşını saklaması kadar bir övünme vesilesi ittihaz ederler. Hele yaşına nisbetle hakikaten diriliğini muhafaza etmişse etrafındakiler bire on katarak onu mübalâğalandırırlar.

Binaenaleyh eğer bir adamın hakikî doğduğu tarih vesaikle tesbit edilmemişse, ne elindeki nüfus kâğıdı, ne de onu bilenlerin rivayeti bize yaşının doğrusunu öğretemez.

Ekseriya öne sürülen iddialar veya rivayetler hep tahmin üzerine müessestir.

Ben çocukken o koskoca adamdı! Ben kendimi bildim bileli hem onu aynı halde görüyorum. Filân muharebede o zabitmiş! Oğlu seksen yaşında imiş bütün bu mışmışlar bize daima yanlış ve mübalâğalı hükümler vermeğe saik olmuştur.

Dr. (W. J. Thomas) böyle bir asırdan fazla yaşamış oldukları iddia olunan kimseler hakkında çok dikkatli bir araştırma yaptıktan sonra bunların ekseriya (Carlylle) in dediği gibi insanların fıtreten mübalâğaya meyyal olduklarından ileri geldiğini isbat etmiştir.

Dr. Şöyle diyor: (Lacassage) ve daha başka müelliflerin rivayetine göre (Nicolas Savin) adında biri gûya 1768 de doğmuş, askerlik hizmeti yaparken harp çıkmış Berezina civarında Ruslara esir düşmüş, (Barat)ff şehrinde yerleşmiş, ve nihayet 1894 te 126 yaşında vefat etmiş. Halbuki bu adam hakkında yapılan ciddî araştırmalar sayesinde 1768 de değil 1790 da doğduğu ve Ruslara Berezinada yirmi iki yaşında esir düştüğü ve 104 yaşında hayata gözlerini yumduğu tahakkuk etmiştir.

1912 de (Borodino) meydan muharebesinin yüzüncü yıl dönümü şenlikleri yapılırken, vaktile Ruslarla yapılan bu savaşa iştirak etmiş olan 6 ihtiyar halka teşhir edilmiş.

Bu adamların yaşları şöyle tesbit edilmişti:

1 — 122 yaşında
2 — 118 yaşında
3 — 115 yaşında
4 — 112 yaşında

114 yaşında ölen Bastof

5 — 110 yaşında
6 — 109 yaşında.

Pek müdekkikane yapılan bir araştırma neticesinde bu muharebe olduğu zaman bu adamlardan hiç birinin henüz daha doğmamış oldukları anlaşılmıştır.

112 yaşında öldüğü iddia olunan bir adam hakkında doktor (W. J. Thomas) nın yaptığı bir müdekkikane tedkik onun 100 yaşında öldüğünü meydana çıkarmıştır. Gene 115 yaşında öldüğü rivayet edilen bir diğeri hakikatte 95 yaşında hayata veda etmişti. Gene bir başkası 105 yaşında olduğunu söylüyormuş. Hakikatte 85 yaşında imiş.

Onun için böyle yaşı ilerlemiş kimseler için ekseriya mübalâğalı rivayetler çıkarırlar, habbeyi kubbe yaparlar.

Dr. (Bouquet) Yüzlükler mektebi adlı eserinde alelûmum ihtiyar erkeklerin yaşları doksanı bulunca yüz yılı bitirmeği kendileri için bir izzetinefs meselesi telâkki ettiklerini söylüyor. Dr. şu şayanı dikkat vakayı misal olarak naklediyor:

1871 de Bevyerada yüz yaşını geçtikleri iddia olunan 37 kişiden yalnız bir tanesi 101 yaşında imiş. (Canada) da 421 kişi yüz yaşını bitirmiş olduklarını iddia etmişler, yapılan tedkik neticesinde içlerinden 83 ü doksanını henüz geçmiş ve yalnız onu yüz yaşını tamamlamıştı.

1880 de Fransada 84 kişi yüz yaşını geçtiklerini iddia etmişlerdi. Dr. (Levasseur) enstitüde yaptığı lâboratuar tedkikinde bunlardan 36 sının hakikatte 90 ile 97 yaşında olduğu ve 48 inin 75 ile 85 arasında olduğunu anlamıştı.»

Doktorun makalesi burada bitiyor. Maamafih muhterem doktorun mütalâasına ben de iştirak ediyorum ve buna nefsimde tecrübemle inanıyorum. Daha henüz altmış beşine bastığım halde benim yetmiş yaşını geçmiş olduğumu rivayet edenlere çok tesadüf ettim. İnsan yetmiş de olsa ölmek istemiyor, çünkü hayat ziyafetine doyulmuyor. Yüz yıl yaşıyanlara ne mutlu!

Selim Sırrı Tarcan

Burdur Gazi ilk okulunda bir müzik kolu teşkil edilmiştir. Yukarıda bu kola mensup talebeler görünüyor.

AKŞAM SPOR

İzmir Erkek lisesi Spor bayramı

Spor hareketleri büyük bir alâka ile takip edildi. Güzel dereceler alındı

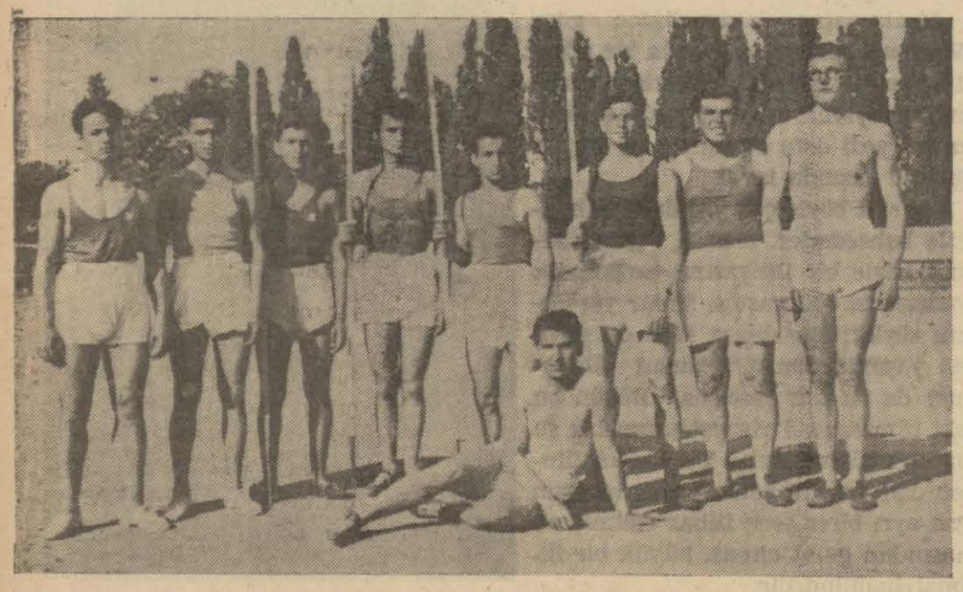

Atletizm müsabakalarında birincilik kazanan atletler

İzmir (Akşam) — Pazar günü Alsancak sahasında İzmir erkek lisesinin spor bayramı büyük bir seyirci kitlesi önünde parlak bir şekilde kutlanmıştır. İzmirde ikinci lisenin vücude getirilmesile bir çok eleman kaybeden erkek lisesi, yeni yetiştirdiği gençliğile, cidden takdire lâyık bir intizamla spor bayramını kutladı. Liseliler tam saat 15,30 da önde askerî bando olduğu halde, bayrağımız, lise bayrağı, paraşütçüler, Türkkuşu talebeleri, sarı ve mor iki kola ayrılmış olan genç atletler geçid resmine başladılar. Ve sahayı doldurmuş olan halkın sürekli alkışları arasında tribünlerin önünden geçtiler.

Resmigeçidi istiklâl marşı takip etti ve bayrak merasimi yapıldı. Sürekli alkışlarla karşılanan istiklâl marşından sonra talebeler, hep bir ağızdan erkek liseler marşını okudular. Bunu müteakip okulun yar direktörü bay Nuri Tozkoparan davetlileri selâmladı. Spor bayramının dördüncü yıldönümünü tesid ettiğini ve müsabakaların başlayacağını bildirdi.

Müsabakalara 200 metre sürat koşusile başlandı. Bu müsabakaya sarı ve mor takımlar üç atletle iştirak ettiler. Neticede sarılardan Fahri 26 saniyede koşuyu birinci olarak bitirdi. Sarılardan Yavuz ikinci, morlardan Ümid üçüncü geldiler.

800 metre yarı sürat koşusunu sarılardan Nuri 2.17 dakikada bitirerek birinci geldi. Morlardan Hikmet ve Nejad ikinciliği ve üçüncülüğü kazandılar.

400 metre sürat koşusunda sarılardan Fahri 58,4/5 saniyede birincilik kazandı. İkinciliği sarılardan Kemal, üçüncülüğü morlardan Necdet kazandılar.

Küçüklerin 50 metre sürat koşusunu kâmilen mor takım kazandı. Rekor 7 saniyedir. Birinci Necmi, ikinci Turgud, üçüncü Doğan geldi.

Güllede sarılardan Haşim 10.16 metre ile birinci, morlardan Alâaddin ve Ali iknici ve üçüncü geldiler.

Tek adımda morlardan İrfan 5,62 metre atlayarak birinci geldi. Sarılardan Cihad ikinci, morlardan İlhan üçüncü.

Büyüklerin 100 metre sürat koşusunu sarılardan Cihad 12,1/5 saniyede birinci olarak bitirdi. Sarılardan Behiç ve Kemal ikinci ve üçüncü bitirdiler.

Ortancaların 100 m. sürat koşusunda morlardan Halûk 13 saniyede birinci, sarılardan Namık ikinci, morlardan Rıfat üçüncü geldi.

Cirit atışta mor takımı tam bir galibiyet kazandı. Birinci İrfan, rekor 35,20 metre. İkinci Halil, üçüncü Halûk geldi.

Yüksek atlamada morlardan Alâaddin 1.65 metre atlayarak biirinci geldi. İkinciliği ve üçüncülüğü sarılardan Nevzad ve Behiç aldılar.

1500 metre yarı mukayemet koşusunda, sarılardan Nihad 4.59 dakikada birinci olarak bitirdi. İkinci Nejad, üçüncü sarılardan İbrahim geldi.

Büyüklerin 4 × 100 bayrak yarışını sarıların, Cihad, Yavuz, Kemal, Fahri takımı 49,2/5 saniyede bitirdi. Morların takımı ikinci geldi

Disk atışında sarılardan Hamdi 25.90 metre ile birinci, morlardan Kâmil ve Orhan ikinci ve üçüncü geldiler.

Küçüklerin 4 × 50 bayrak yarışını morların Necmi, Halûk, Doğan, Turgud takımı 30 saniyede birincilikle bitirdi. Sarılar ikinci geldiler.

Ortancalar 4 × 100 bayrak yarışında keza morların, Rıfat, Haşan, Aydın, Halûk takımı 52,3/5 saniyede birinci bitirdi. Sarılar ikinci geldi.

Bu yarıştan sonra İzmirde ilk defa olarak İsveç bayrak yarışı yapıldı. Oldukça heyecan uyandıran bu sürat yarışını 400 metrede Nihad, 300 metrede Fahri, 200 metrede Behiç, 100 metrede Kemal gibi sarıların seri koşucuları 2.26.2/5 dakikada bitirerek birinci geldiler. Mor takım ikinciliği aldı.

Üç adım atlamada morlardan Alâaddin 12.47 metre atladı ve birinci geldi. İkinci sarılardan Cevad, üçüncü morlardan İrfan.

110 metre mânialı koşuda sarılardan Cihad 19.2/5 saniyede birinci geldi. İkinci keza sarılardan Yavuz, üçüncü morlardan Halil.

Balkan bayrak yarışı: Müsabakaların sonunda yapılan bu yarışta takımlar en kuvvetli kadrolarile iştirak ettiklerinden müsabaka oldukça heyecan ve alâka uyandırdı. Neticede sarıların Nureddin, Kemal, Fahri, Cihad takımı 4,4 dakikada bitirerek ikinci lisenin bundan iki hafta evvelki 4,6 lık rekorunu kırdı. Morların takımı ikinci geldi.

Bu müsabakadan sonra puan tasnifi yapıldı. Neticede sarılar 82 puanla geçen senenin birinciliğini muhafaza ettiler. Morlar da 69 puanla ikinci geldiler.

Müsabakaların gerek ortasında ve gerekse sonunda derece alan atletlere ve takımlara merasimle mükâfatlar dağıtıldı. Okullar arasında 939 voleybol şampiyonluğunu kazanan ikinci lise takımına şampiyonluk kupası verildi. Bunu müteakip ikinci gelen erkek lisesi takımına da bir bayrak hediye edildi ve merasime nihayet verildi.

Şayanı takdir bir intizamla geçen bu müsabakalarda istikbal için ümidverici bir varlık gösteren genç atletlerimizi ve onları yetiştiren yar direktör bay Nuri ile muallim B. B. Gazi Kemal, Said, Kemal'i tebrik ederiz.

Almanya - Irlanda millî takımları berabere kaldılar

Irlanda ile Almanya millî takımları arasında Bremen şehrinde yapılan futbol karşılaşmasında her iki takım birer golle berabere kalmışlardır.

Davis kupası maçları

Varşova 24 (A.A.) — Davis kupası Almanya - Polonya maçında Almanlar 3-2 galib gelmişlerdir. Henkel, Polonyalı Baworowski'yi 6/4, 6/2, 6/3 yenmiştir.

Büyük sporcularımızdan

Selim Sırrı Tarcan

Selim Sırrı Tarcan

Bizler ve ağabeylerimiz henüz mektep sıralarında ve spor kamusumuzda beden terbiyesi kelimesi mevcud değilken ilk olarak Selim Sırrı'yı beden terbiyesinde alemdar olarak görüyoruz. O, birdirbir, çelikçomak oynarken bulduğu bir gençliğe beden terbiyesinin bir ilim olduğunu ve fennî usullerle yapılacak beden hareketlerinin faydalarını anlatan ve bilfiil gösteren ilk ve tek spor hocamızdır. Başlangıçta her idealin öncüsüne mukadder olduğu gibi istihfaflara, istiskallere maruz kalmış, yılmamış güçlüklerle pençeleşmiş, yenmiş ve bugün kırk küsur sene evvel attığı tohumun filiz verdiğini ve devletin himayesi altında gayeye doğru gittiğini görmekle fanilerin en bahtiyarı olmuştur.

Kadın, erkek binlerce gencin harekâtı bedeniyesini o bugün, göğsü kabarmış gözleri sevincinden yaşarmış olduğu halde iftiharla seyrediyor.

Altmış küsur yaşına rağmen büyük üstadı kalemile, konferanslarile hâlâ ayni gaye için çalışır görmek biz gençlere ne güzel bir örnek oluyor. Öyle bir çalışma ki hodbin bir fikrin inhisarcı benliği yok, yalnız ve yalnız idealistlerde görülen mübeccel bir tevazu....

Bu satırlarda büyük üstadın unutulmaz eserini tebcille yad ederken bütün bir ömrünü Türk sporu, Türk gençliği için vakfeden beden terbiyesinin büyük alemdarına memleket gençliğinin bugüne kadar gecikmiş olduğu bir vazifesini hatırlatmak isterim. Bu vazife memleket sporlarına raci olduğu gibi bu sporcuları sevk ve idare eden beden terbiyesi genel direktörlüğüne de racidir. Bu vazife büyük üstadın hizmetlerini yarınki gençliğe öğretmemizi âmirdir. Eğer yarını kazanmak istiyorsak dünü unutmayalım. Eğer memleketimizde büyüklerin çoğalmasını istiyorsak yapılan hizmetleri unutmayalım.

Büyük spor hocamız Selim Sırrı için her sene bir gün yapalım, o gün bütün memleket stadlarında üstadın ilk olarak memlekete getirdiği İsveç hareketleri yapılsın, o gün Selim Sırrı'nın adı hürmetle, eseri tebcille yad edilirken o başlamış olduğu eserinin tahakkukunu hayatta iken görmekten mütevellid en büyük manevî zevki tatsın...

Her sahada olduğu gibi spor sahasında da unutulmaz hizmetleri yad etmek bizlere bir borç olduğu gibi kırk küsur sene ideal için çalışan ve idealini tahakkuk ettiren bir kimsenin en tabiî hakkıdır.

Adil Yurdakul

Pera - Şişli bu pazar karşılaşıyor

Bu mühim müsabakanın hasılatı fakir çocuklara terkedilecek

Gayrifedere klüplerden iki ezeli rakip Şişli - Pera önümüzdeki pazar günü Taksim stadında Şişli Çocuk Esirgeme kurumu menfaatine karşılaşacaklardır.

Bu iki klüp arasında rekabet son zamanlarda eski Galatasaray - Fenerbahçe rekabetini gölgede bırakacak derecede had bir şekil aldığından yaptıkları her karşılaşma büyük bir alâka görmektedri. Her iki klübün yalnız olarak yaptıkları maçlar mühim bir spor hadisesi olarak telâkki edildiği bu sırada Çocuk esirgeme kurumu menfaatine karşı karşıya gelmeyi kabul etmekle hem tarafdarlarını güzel bir maç seyredecekleri için sevindirmiş ve hem de büyük bir kadirşinaslık göstermişlerdir.

Peralılar son olarak yaptıkları Yugoslav maçında büyük bir varlık göstermişler ve Şişlinin üstüste iki maçta da mağlûb olduğu bu takıma galib gelmeğe muvaffak olmuşlardır.

Her iki klübün bu sene zarfında yaptıkları üç karşılaşmanın birinde galib, birinde mağlûb, birinde berabere kalmış bulunmaları bu son karşılaşmanın ehemmiyetini fazlalaştırmıştır. Bu müsabaka bu senenin katî galibini meydana koyacak mahiyette olduğundan büyük bir alâka göreceği ümid edilmektedir.

Bu iddialı karşılaşma pazar sabahı Taksim stadında saat 10,30 da oynanacaktır.

Sofya mektupları

Bulgaristan çilek ihracına erken başladı

Bu sene mahsul fazladır, ihracat için soğuk havalı vagonlar ısmarlandı

Sofya (Akşam) — Geçen seneki Çilek ihracatının iyi varidat getirmesinden dolayı bu yıl çilek tarlaları genişledilmiştir. Gerek mikdar ve kalitece iyidir Bu yıl Bulgar çilekleri, erken yetiştiğinden ihracata erken başlanmıştır. Bulgar ihracat enstitüsü, çilek ihracatı hazırlıklarını tamamlamıştır. Almanya ile bir mukavele yapılmıştır. Mukavele mucibince, Bulgarlar, bu yıl Almanyaya daha fazla çilek sevkedeceklerdir. Almanlar Bulgar çileklerini, 100 kilogramını 51 - 52 marktan alacaklardır.

Çilek ihracatı, Bulgaristanda iyi surette organize edilmiştir. Bu maksatla beş ay evvel «Bulgaristan çilek müstahsilleri» namında yeni bir cemiyet teşkil edilmiş ve koopcratif esaslarını hamil «Bulgar çileği» adında da yeni bir banka kurulmuştur.

«Bulgar çilek müstahsilleri» cemiyetinin reisi Nikola Dayçinovdur. Verdiği beyanata göre yeni cemiyet, Bulgaristanda çilek ziraatini teşvik ve propaganda edecek ve çilek fidanlarının ıslah edilmesine çalışacaktır.

«Bulgar çileği» adlı yeni bankada gerek dahilde ve gerek hariçteki pazarlarda Bulgar çileklerinin muntazam surette sürüm yapmalarına çalışacak ve çilek müstahsillerine yardımlarda bulunacaktır.

Avrupada kazanılan pazarların kaçırılmaması için ihracat için ayrılan çilekler bu yıl da sıkı kontroldan geçirilecektir. Ve taze meyva ihracatı kontrol ve organize edilmesi talimatnamesi mucibince ihraç edilecek çilekler şu şartlara tâbi tutulmaktadırlar:

1 — Çilekler olgun olacaklar ve tesbit edilen muayyen şekil ve renkleri muhafaza edeceklerdir. (Beyaz ve yeşil ihracata katılmıyacaklar). Biçimsiz iğri büğrü, olgunluktan yumuşamış meyvalar ihraç edilemez. 2 - Çilek meyvaları çürüksüz, beresiz mihanikî vasıtalarla zedelenmemiş bulunacaklardır. 3 - Gayet temiz olacaklardır; toprak, kum, yaprak, saman parcacıklarile karışmış ve kirlenmiş olmıyacaklardır. Meyvaların kenarlarında kalan tüveyç yapracıkları da itina ile kaldırılacaktır. 4 - Meyvalar buruşmuş, eskimiş olmıyacaklardır. Konserva edilecekleri de toplandıktan 12 saat geçmeden konserva edilme muamelesine konacaktır. 5 - İri ve ufak meyvalar ayrı ayrı tasnif edileceklerdir...

Çilek ezmesinin de ne suretle ve hangi şerait altında ihraç muamelesine konacağı 5 mayıs tarihli ve 236 numaralı emirle müstahsillere bildirilmiştir. Pek olgunlaşıp ta ihraç edilemiyecek çilekler ezilerek çilek salçası halinde ihraç edileceklerdir. Bildirildiğine göre, bu yıl Almanya ve İngilterede çilek ezmeleri çok makbule geçiyor ve aranıyorlarmış. İşte bu cihetı de önceden haber alan Bulgar «Çilek müstahsilleri cemiyeti» ayrıca çilek ezmeleri ihracatı için de mukaveleler aktetmiştir. Bu sebeple bu mevsimde Almanyadan başka İngiltereye de külliyetli mikdarda çilek ezmeleri ihraç edilecektir.

Çilekçiliğin inkişafı

Bulgarlar, 1930 senesine gelinciye kadar çileği, sadece ev bahçelerinde süs diye ve reçel için ekiyorlardı.

Ondan sonra çilek mahsulünün Avrupada para ettiğini anlayınca, çilek tarlalara da ekilmeğe başlandı. Böylelikle çilek mahsulü Bulgaristanda seneden seneye çoğaldı. 1930 yılında bütün Bulgaristanda çilek tarlalarının mecmuu 1,090 dekardı. 1934 te 3,208 dekarı bulmuştu. 1937 yılındaki çilek mahsulü ihracatından 36 milyon leva kazanılmıştır. 1938 de yalnız Pazarcık ve Peştera kazalarında dikilen çilek fidanları 14 bin dekar araziyi ihtiva etmiştir. Gene geçen sene yalnız Sofya havalisinde ekilen çilekten 6 milyon leva kazanılmıştır.

Bulgaristanın 1938 yılı çilek ihracatı 6 milyon kilogramı buluyordu. 1937 de ise çilek ihracatı 3 milyon kilogramdı. Şu halde iki sene zarfında artış iki misli olduğu halde 1930-danberi 8 sene zarfında Bulgaristanda çilek tarlaları 15 misli artmıştır. Yapılan hesaba nazaran, Bulgaristanda çilek tarlalarının yalnız bir dekarı müstahsillere 3,500 - 4,800 leva getirmektedir. Bu kazançtan dolayı bugün Bulgaristanda, gerek çilek ihracatı, gerek taze sebze ve meyva ihracatı, zahire ihracatının yerine geçmiştir.

Bu sebeple Bulgarlar, ilkbahar ihracatı dedikleri bu üç türlü mahsulât ihracatına, zahire ihracatından ziyade ehemmiyet vermektedirler.

Bulgarların Avrupada peşin olarak pazar tutmalarına sebep, yukarıda da gösterildiği gibi memleketlerinden çürüksüz, beresiz ve gayet temiz olarak dışarıya mal göndermeleridir. Çilek, sebze ve taze meyva mahsullerinin bozulmaması için bu sene de soğukhava depoları inşa edilecektir. Geçen sene de Vaça garında büyük bir soğukhava deposu daha yapılmıştı. Bu, günde 45 vagon mahsul soğutularak bozulmanın önüne geçilebilecek büyüklüktedir.

Bulgarlar, çilek, domates, meyva, sebze gibi çabucak bozulacak mahsulleri, tayyarelerden sonra kara ve su yolları vasıtasile de yalnız soğukhava tesisatını havi vagon ve vapurlarla sevkediyorlar. Hâlen çilek ihracatı için 60 soğukhava vagonu kiralanmıştır. Vagonlar, yoldadırlar.

Bulgarlar, artan ihracatını kolaylaştırmak için her sene birer, ikişer yeni vapur ve Tuna seferleri için de yeni şilepler satın almakla ticaret filosunu arttırmışlardır. Üzüm ihracatları için de kâfi gelmeyen boş vagon ihtiyaçlarını da kira ile geçen sene Yugoslavyadan temin etmşilerdi. 1937 de Bulgar üzüm ihracatı 8000 vagon iken 1938 de 12,000 vagonu geçmiştir.

Bulgarların Avrupaya fazla mal sürmeleri ve pazarları peşin olarak temin etmeleri ve mahsullerinin yabancı memleketlerde rağbt bulmaları; harice süratle temiz mal sevketmeleri, propaganda yapmaları ve harice heyetler göndermelerinden ileri geliyor.

Hâlen çileğin kilosu Sofyada 7 levaya satılıyor. Demiryolları müdürlüğünden bildirildiğine göre, Bulgaristan bu yıl 400 vagon çilek ihraç edecektir.

New-Yorkta bir boks maçı tatil edildi

New-York 24 24 (A.A.) — Dün akşam Madison Square Garden'de Şikagolu boksör Davey, Portorico'lu boksör Pedro Montanez'i 10 raundluk bir maçın 8 inci raundunda teknik nakavt ile mağlûp etmiştir. Galip hafif ve yarı orta sikletler dünya şampiyonluğu için Armstrong ile çarpışacaktır.

Boksör Pedro muntazam maç esnasında sol kaşından tehlikeli surette yaralanmış olduğundan hakem, halkın protestosuna rağmen doktorun mütalâası üzerine maçı tatil etmiştir.

Akdeniz, Karadenize hava yolile bağlanıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hatlarının da işletmeye açılmasına çalışılacaktır.

İki büyük yolcu tayyaresi alınacak

Hava yolları işletme idaresinin elinde halen 1 Amerikan yolcu tayyaresi 3 iki motörlü Dragon Rapit yolcu tayyaresi, 4 dört motörlü yolcu tayyaresi ve Tyermot Dragon Flax tipinde iki mektep tayyaresi mevcuttur. Bunlara ilâveten bu sene içinde iki büyük yolcu tayyaresi daha alınacaktır. Bunun için bütçeye 200 bin liralık tahsisat konulmuştur.

Telsiz ve Gonyemetre cihazları mübayaa, ve tesisi için 50 bin ve yeni hava istasyon binaları atelyeler ve garlar inşası için de 159 bin lira tahsisat ayrılmıştır.

Uçuculara ikramiye verilecek

Beynelmilel bütün hava hatlarında pilot, pilot muavini ve tayyarede uçucu olarak çalışanlara katettikleri kilometre miktarına göre bir ikramiye verilmesi usul haline gelmiştir. Bu usulün hava yolları devlet işletmesinde çalışan uçuculara da teşmili kararlaştırılmış ve bunun için idarenin yeni yıl bütçesine 16 bin 500 lira tahsisat konmuştur. Bu paranın 7 bin 500 lirası işletmede muvakkaten vazife alacak askerî pilotlara dağılacaktır.

Hava yolları devlet işletmesinde çalışan uçucuların bilgi ve mümarese lerini arttırmak üzere geçen sene olduğu gibi bu sene de Avrupaya gönderilmeleri kararlaştırılmış ve uçucu kadrosunun gittikçe genişlediği nazarı dikkate alınarak bütçenin bu fasıhndaki tahsisat 23 bin liradan 90 bin liraya çıkarılmıştır.

Kadınlara karşı münasebetsiz harekette bulunan biri hapse mahkûm oldu

Said adında biri, dün Lâleli civarında bir arsaya girerek, karşıdaki apartımanların balkon ve pencerelerinde oturan kadınlara karşı münasebetsiz hareketler yapmağa kalkışmış, cürmümeşhud halinde yakalanmıştır.

Said, öğleden sonra Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, suçu sabit olduğundan, on beş gün hapsine, on beş lira para cezası ödemesine karar verilmiştir. Mahkeme, Saidi derhal tevkif ederek Tevkifhaneye göndermiştir.

Sayfiyelerdeki eğlence yerlerini mürakabe

Dün Belediyede, Reis muavinlerinden B. Lûtfi Aksoyun Reisliği altında şehrimizdeki kaza kaymakamlarının iştirakile bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda Belediye İktisad müdürü B. Saffet de bulunmuştur. İçtimada sayfiyelerde pahalılıkla mücadele etrafında bazı kararlar verilmiş, ücret tarifelerinin indirilmesi, sayfiyelere işliyecek vesait ücretlerinde mümkün olduğu kadar tenzilât yapılması kararlaştırılmıştır.

Her kaymakam, Cumartesi ve Pazar günü kendi mıntakasındaki eğlence yerlerini teftiş ve mürakabe ederek burada gördüğü kusur ve ihmalleri tesbit edecek ve alâkadarlara ceza verecektir.

Bebek - Rumelihisarı arasında 60 bina istimlâk edilecek

Bebek ile Rumelihisarı arasında yapılan yol münasebetile istimlâk edilecek 60 bina vardır. Burada bulunan karakol ve posta ve telgraf binaları da yıktırılacaktır. Posta ve telgraf ve karakol binaları için istimlâk sahasının arkasında bir arsa ayrılmıştır. Burada yeniden bir karakol ve posta, telgraf binaları yapılacaktır

Fransada ölen bir veterinerimizin kemikleri İstanbula nakledildi

Fransada Enstitü Pasteur'de tahsilde iken tecrübeler esnasında ruamdan ölen Bakteriyoloğ Vet. yüzbaşı Kemal Cemilin kemikleri İstanbula nakledilmektedir. Cenaze töreni 26 mayıs 939 cuma günü sabah saat 9 da Haydarpaşa rıhtımından başlayacaktır. İstanbulda bulunan vete-

AŞK NUVELİ

Evladlarını kıskanan baba...

ÜLİDE

dalgın dalgın:

— Saçlarımı kestirmeli! - dedi.

Yatağının kenarına oturmuştu. Üstünde pembe muslinden bir lizöz vardı. Güzel yüzünü çerçeveliyen ve güneşin yaldızladığı bir bulut gibi omuzlarına dağılan saçlarını tarıyordu.

Pencerenin önünde traş olan kocası, birdenbire döndü. Kadına dikkatle bakarak:

— Eğer bunu yaparsan, yemin ederim ki boşanırız! - dedi.

Sesi öfkeyle titriyordu.

Bu coşkunluk Jülidenin hoşuna gitti.

— Vallahi Feyziciğim, ben de pek arzu etmiyorum... Fakat dün Belma diyordu ki...

Erkek hışımla kadının sözünü keserek:

— Sanki Belmanın da fikri hesaba katılırmış... Ben saçlarının oldukları gibi kalmalarını istiyorum... Eskidenberi ne kadar severim, bilirsin... O aptal kızın işlerimize karışmasını kabul edemem.

— İlâhi, Feyzi! Nasıl oluyor da kızın hakkında bu tabiri kullanıyorsun?... Zaten Reşid de bu iri topuzum olmazsa daha genç görüneceğimi söylüyor.

— İkisine de söyle: Daha genç görünmeğe hiç ihtiyacın yok... Ben seni bu halinle mükemmel buluyorum! Eğer evlâdlarımız seni beğenmiyorlarsa tabiatsizliklerine küssünler...

Kadın tarağını masanın üstüne bırakara:

— Çocuklarım senin de evlâdın... Onlar hakkında böyle şefkatsiz sözler sarfetmen hiç te hoşuma gitmiyor.

Erkek yürüdü. Karısının yanına oturdu ve elini avuçları içine alarak:

— Bak bana, güzelim... Eğer Reşidle Belma saçlarını kesmene sebeb olurlarsa vallahi onları öfkemden boğarım... Zaten bütün zamanını, fikirlerini, muhabbetini elimden aldılar. Eski «sen» den bana kalan yalnız saçların... Kesmiyeceksin, değil mi, güzelim?

Kadın kocasına hayretle baktı.

Feyzi bu sözleri öyle aşkla, öyle şiddetle söylemişti ki...

— İzdivacımızın ilk senelerini hatırlarsın, değil mi?... - diye devam etti. - Her cuma saçlarını ben tarardım. Kesik saç modası çıkınca sen bu sırma tellere makas sürmedin. Çünkü bunları benim çok sevdiğimi biliyordun.

Kadın erkeğin yanağını okşayarak:

— Peki şekerim... Kesmem... Ben zaten hoşuna gitmiyen bir şeyi yaptım mı şimdiye kadar?...

Feyzi, memnuniyetle rahat bir nefes aldı. Karısını kollarile sarıp göğsüne bastırdı. Öpüştüler.

— Vakit geç oldu... Çok işim var.

— Zarar yok, güzelim... Sen dünyada tanıdığım kadınların en güzelisin... Hattâ diyebilirim ki eskisinden de daha cazibeli oldun... Hem ne kadar az başbaşa kalıyoruz...

— Amma yaptın Feyzi... Her gün beraber değil miyiz?...

— Sana öyle mi geliyor?... Ben ekseriya karşımda Belma ile Reşidin annesini görüyorum... Fakat şimdi sade benimsin işte... Sana bayılıyorum...

Jülide muhabbetli bir gülüşle:

— Bu yaşta artık vallahi ayıp...

O sırada kapı birdenberi açıldı.

— Anne, anne... Telefonda... A... Affedersiniz... Sabah sabah cilveleşeceğinizi zannetmezdim...

Feyzi, ayağa kalktı. Öfkeli öfkeli:

— Belma... Evvelâ bu ne biçim tabir?... Sonra da, biraz terbiyeni muhafaza et... Senin yaşında bir kız, kapıyı vurmadan içeri girmez...

O sırada, Reşid de eşikde göründü. Ve gülerek bir makam tutturdu:

— Bir sır keşfettim... Bir sır keşfettim... Babam anneme âşık...

— Sus aptal... Abuk sabuk konuşacağınıza gidin de kahvaltınızı ediniz... Geç kaldınız...

Belma annesine baktı ve müstehzi müstehzi:

— Neymiş kuzum?... Babam senin saçlarını kesmeni istemiyormuş, öyle mi?

Gayri ihtiyarî, Feyzi, karısının altın buklelerine bakarak:

— İnsanda annenizin saçı gibi güzel saç olursa modayı takip etmesi lâzımgelmez... Güzelliğin modası geçmez...

Belma:

— Oalabilir... - dedi. - Fakat annem saçını kestiği takdirde on sene kazanır.

Reşid de hemşiresine hak verdi. Feyzi yavaş yavaş yerinden kalktı. Çantasını aldı. Bir müddet çocuklarına baktı ve ağır ağır:

— Anneniz harekâtında hürdür... İster keser, ister kesmez; ben karışacak değilim! - dedi.

Va kapıya doğru yürüdü.

Jülide arkasından seslendi:

— Nereye gidiyorsun?

— Dolaşmağa.

Çıkıp gitti.

Arkasından anne ve çocuklar, hayretle bakıştılar. Reşid:

— Tamam! - dedi. - Dargınlık çıkardı.

Jülide, evlâdlarını okşayarak başını salladı.

— Bu işte çok saçma hareket ettiniz, çocuklar... - diyerek yazı odasına geçti.

Bütün mazi, gözlerinin önünde tecessüm etti. Feyzi, evlendikleri zaman, ne kadar da Reşide benziyordu. Maamafih, ayni yaşta olmasına rağmen daha olgundu. Pek genç evlenmişlerdi ve her zaman sevişmişlerdi. Birbirlerinden ayrı kalırlarsa hayatın nasıl olacağını tasavvur bile edemezlerdi. Feyzi karısından başka hiç bir kadına bakmamıştı. Seneler geçtiği halde ilk gün gibi sevişiyorlardı.

Genç kadın bunları düşünürken gözü gazetede bir vapur acentesinin ilânına ilişti:29 mayısta altı aylık bir seyahat tertip edilmişti. Bugün de ayın 28 i idi.

O sırada Belma, odadan içeriye, bir şeyler söyliyerek girdi. Fakat annesi onu dinlemiyordu bile...

Telefonu açmış, bir numara arıyordu.

— Feyzi bey orada mı?... Teşekkür ederim... Zevcesiyim... Çağırınız lûtfen...

Bir dakika bekledi.

— Allo... Feyzi... Sen misin?... Harikulâde bir ilân gördüm... İkimiz başbaşa seyahate çıkalım... Hani birikmiş param var ya... Ben seni davet ediyorum.

Erkek, neşeli bir sesle:

— Nereye gidiyoruz?

— Nereye olursa olsun... Uzaklara... Başbaşa kalırız... Ne iyi olacak...

— Ne zaman?

— Vapur yarın hareket ediyor.

Uzun bir müddet sükût oldu. Kadının elleri titriyordu. Nihayet erkeğin muhabbetli sesi işitildi:

— Olur... Gayret edeceğim... Güzelim! Ne mükemmel düşünmüşsün... Ne iyi olacak...

— O halde bavulları hazırlayayım... Son seyahatimizin pasaportları gene geçer, değil mi?...

— Tabii... Birazdan geliyorum...

Muhavereyi işiten Belma:

— Ne diyorsunuz, anne?... Şaka mı ediyorsunuz? - diye sordu.

— Yok... Gayet ciddî...

— Peki biz ne olacağız sizsiz?

— Koskaca çocuklarsınız... Bir müddet te bizsiz yaşamağa alışın...

Jülide kalktı. Aynada kendine bakarak ilâve etti:

— Bak, dinle beni, Belma... Babanla sevişerek evlendik. Bugün de hâlâ birbirimize sonsuz bir muhabbet besliyoruz... Bizim yaşımızdaki insanlar için, bu, pek nadir bir mazhariyettir... Ölünceye kadar da böyle devam etmesini temenni ediyorum... Seninle kardeşin anlamalısınız ki hayat sizin tasavvur ettiğiniz gibi değildir. Sade eğlenmek, mesuliyetsiz ve kaygısızlık değildir. Bizim saadetimizin devamı ikiniz için de elzem şeydir.

— Amma, anne... Sizin muhabbetinize de ihtiyacımız var.

— Reşid de, sen de çocuklarımsınız... İkinizi de pek çok severim... Fakat babanıza da âşıkım. Saadetimi müdafaa etmeğe mecburum... Siz bana Allahtan geldiniz... Halbuki Feyziyi ben seçtim, aldım... Anlıyor musun?...

— Bana ne?... Babamı bizden fazla seviyorsun demek... Doğrusu pek fenama gidiyor...

— Dinle beni, Belma... Henüz ihtiyarlamış değilim; zannederim ki güzelim de... Bu senelerimden âzamî istifade etmek istiyorum... Haydi surat asma... Bavullarımı hazırlamama yardım et... Kardeşine de söyle, çantaları sandık odasından çıkarsın...

Bir kaç saat içinde her şey hazırlandı. Ertesi gün telâşla vapura yetişildi. Karı koca, bitab ve mesud, birbirlerine dayanmış, rıhtımda kalan iki gence şefkatle mendil sallıyorlardı...

Ve baba, genç rakiplerinden karısını kurtararak velev bir müddet kendisine hasrettiği için mesuddu.

Nakleden: (Hatice Süreyya)

Manisa (Akşam) — Halkevinde bir gaz kursu açılmıştır. Kurs zehirli gazlar hakkında müdavimleri tenvir etmekte ve maskelerin kullanış şeklini öğretmektedir. Yukarıki fotograf kursa müdavim olanları göstermektedir.

Ingiliz Kabinesi dün toplandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Oeuvre gazetesi diyor ki: «Almanya ve İtalyanın hayatî saha namı altında yapmak istedikleri fütuhata karşı tehdid altındaki memleketlerin tutacakları bir yol vardır: Yutulmamak için birleşmek... Bundan böyle muvafık veya muhalif ideolojiler değil sadece taarruzun önüne sed çekmek vardır.»

B. Bonnet Rus elçisini kabul etti

Paris 24 (A.A.) — B. Bonnet, bu sabah, Sovyetler Birliği büyük elçisi B. Suriç'i kabul etmiştir.

Haftalık piyasa

(Baş tarafı 6 ıncı sahifede)

Amerikaya sattıklarını yazmıştı. Alâkadarlar bu haberin doğru olmadığını yazıyorlar. Vakıa Alman firmalarının bizden klering yolile aldıkları malları, dövizle başka yere sattıkları çok görülmüştür. Fakat tütün üzerine böyle bir muamele olmamıştır.

Taze meyva ve sebze ihracatı — Taze meyva ihracatı için şimdiden hazırlıklar başlamıştır. Bu sene Adanadan turfanda olarak, domates Almanya ve İngiltereye satılacaktır. Bir İngiliz firması, ne kadar domates alacağını, bir ticarethaneye bildirmiştir. Bu işle meşgul olan tacirlerin iddiasına göre domates ihracatı, yumurta ihracatından daha çok kâr temin edecektir.

Diğer sebzelere gelince; Alman firmaları piyasadan taze sebze bile almaktadır. Bu yüzden Almanyaya ihracat artmaktadır. Fakat klering cedvellerinde Almanya bize karşı borçlu bulunmaktadır.

Çilek için bu sade tecrübelere girişilmiştir. Fakat tayyare ile Çilek sevki pek pahalıya mal olduğundan, Bulgarlar da bu işten vazgeçmişlerdir. Bulgar çilek müstahsilleri de kooperatifleri vasıtasile şimdiye kadar 80 vagon çilek ihraç etmişlerdir. Bizde henüz tcerübelere devam edilmektedir.

H. A

Belediyenin et şirketinden gördüğü zarar

Geçen sene İstanbulda et ucuzluğunu temin etmek üzere, Belediyenin, Kasaplar şirketinin ve millî bir bankanın iştirakile bir Et şirketi teşkil edilmişti. Belediye, bu şirkete iştirakinden dolayı 46 bin lira zarar görmüş, Umumî meclis, şirket muamelesinin tasfiyesine karar vermişti. Fakat bankadaki şirkete ait mevduatın Belediyeye devrine kanunen imkân görülmediğinden, bu vaziyet etrafından Daimî encümenden yeni bir karar istenecektir.

Kolonyacılar hükûmete müracaattan vaz geçtiler

İnhisarlar idaresinin halka ucuz kolonya imaline karar vermesi üzerine telâşa düşen kolonyacılar hükûmet nezdinde teşebbüslerde bulunmak üzere dün Sanayi birliğinde bir toplantı yapacaklardı. İçtima salonuna kimse gelmediği için bu toplantı dün de yapılamamıştır. Kolonyacıların hükûmete müracaatten vazgeçtikleri anlaşılmaktadır.

Buna sebeb inhisarlar idaresinin kolonyasının beklendiği kadar ucuz olmamasıdır.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Rebiülâhir 6 — Hızır 20

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	6,57	9,06	4,42	8,40	12,00	1,56
V.	2,23	4,34	12,11	16,09	19,29	21,24

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 37

Girid için mitingler - Boykotaj kararı ve boykotajın kaldırılması

İtirazile bunu imza etmediler. Beyannamenin gönderilmesi ve ilânı merkezi umumîye bırakmış olmasile merkezi umumî birer mektupla bunun birer nüshasını Babıâli ile Giridin hâmisi olan dört devlet -İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya - Hariciye Nezaretlerine gönderdi.

Avrupaca bunun hüsnü tesiri görüldü.

Girid meselesi hakkında miting akdı muvafık olup olmadığı İzmirden telgrafla sorulması üzerine münasip görüldüğü cevabı verildiği gibi diğer vilâyetlerce de bu yolda teşebbüsleri tahrik için İzmirde yapılacak bu mitingin ilân edilmesi matbuattan rica edildi.

Girid meselesi için her tarafta mitingler akdine başlanması ve hükûmetin tazyik edilmesi, dört hâmi devlet Hariciye Nezaretlerine protesto verilmesi üzerine bu teşebbüslerin ne gibi bir tesir hasıl ettiği Berlin ve Paristen soruldu.

Paristen gelen cevapta bu yolda mitingler akdi makul görülmediği ahalinin bu sırada sükûnet ve itidalde kalması arzu olunduğu, Almanya ile Avusturyanın politikaları iktizasınca Şarkta bir harp zuhurunu arzu ettikleri bildirilmişti.

Berlinin cevabında ise mitinglerin akdi pek münasip görüldüğü zikredilmişti.

Pariste ataşemiliter Fethi beyden ayrıca alınan bir mektupta Fransa Hariciye Nezaretinde sözü nâfiz bir zat ile vukubulan mükâlemesinde bu zatın yapılan mitinglerin iyi birşey olmadığını, bunların cemiyet tarafından yaptırıldığını, zaten cemiyetin parmağı olmadıkça Türkiyede hiç bir iş yapılamıyacağı kanaati mevcud olduğunu, bu yolda mitinglerle hükûmetin muharebeye teşviki cemiyet efradı arasında muharebe zuhurunu arzu edenler bulunduğuna delâlet eylediğini, halbuki bunun Avrupa sulh ve asayişini ihlâl eyliyeceğini, bu yüzden Fransa efkârı umumiyesinin kaybedileceğini, Şarkta böyle karışıklıkların devamında Alman siyasetinin tesiri bulunduğunu, şimdi yapılacak en birinci işin Babıâli tarafından vaki olacak bir davet üzerine Girid meselesinin müzakeresi için İstanbulda bir kongre akdine dört devleti razı etmekten ibaret olduğunu, bunun Babıâli için büyük muvaffakıyet sayılacağını söylediği bildiriliyordu.

Bu mektub Dahiliye Nazırına gönderildi. Fakat Avrupaca böyle bir kongrenin akdine muvafakat edilmediği cevabı alındı.

Yunanlıların aldığı vaziyet nazarı dikkati celbeylediği ve Yunanistanın Babıâliye verdiği cevap kabule şayan görülemiyerek siyasi muhaberelerde devam edileceği haber alındığı cihetle Yunanlıları tamamile sıkıştırmak ve arzuya muvafık bir cevap vermeğe mecbur etmek için kendilerine boykotaj ilân eylemeğe azadan topçu kolağası Rasim beyin teklifile karar verildi.

Boykotajı alenen cemiyetin idare etmesi hariçte iyi bir nazarla görülemiyeceğinden Avusturya boykotajında olduğu gibi gizlice idaresi tensip olundu.

Ancak merkezi umumîce bu bapta yazılacak tamim yalnız sahillerdeki merkezlere tebliğ edilmek icap ederken nasılsa bütün merkezlere yazıldı.

Daha doğrusu işe Selânikte başlayıp diğer tarafların kendi kendilerine bu icraata kalkışmaları en münasip şekil olacaktı.

Yapılan hatanın cezası çekildi.

Birkaç gün sonra Manastırda Neyyiri Hakikat gazetesi merkezi umumînin bu tamimini aynen dercettiği gibi boykotajı terviç eden İstanbul gazetelerinden bir kısmı da bunu gene aynen aldılar.

Bu suretle boykotajın cemiyet tarafından ilân ve idare edildiği meydana çıktı. Halbuki Kabine İttihad ve Terakki Kabinesi idi. Bu yüzden ecnebi sefaretler: (Madem ki, siz cemiyete mensupsunuz ve madem ki, boykotajı cemiyet ilân ve idare ediyor bu halde bunu ahali değil, hükûmet arzu ediyor demektir.)

Diyerek hükûmeti tazyike vesile buldular.

Hariciye Nazırı da kendiliğinden boykotajın refolunacağını vadediverdi. Hükûmet müşkül mevkide kaldı.

O günlerde Kabineye dahil olmuş bulunan Talât bey boykotajın ref'i için telgrafla merkezi umumîye müracaat etti. Merkezi umumî boykotajın Girid meselesinin Osmanlı menafiine muvafık surette hallini teshil edeceğine kani bulunduğu için ref'ini münasip görmediği ve Hariciye Nazırının bu yolda bir vaidde bulunmasını pek garip ve teessüfe şayan bulduğunu cevaben bildirdi.

(Neyyiri Hakikatın) neşriyatı üzerine boykotaj muamelelerini teşkil edilen boykotaj komisyonuna terk ve tevdi eden merkezi umumî sonradan gönderdiği tamimlerle bu gazetenin neşriyatından tahassül eden mahzuru izaleye uğraştı ise de tamamile muvaffak olamadı. Bir de ekser azası cemiyet efradından olan Kabinenin cemiyetin ortaya atılmış olmasından dolayı siyaseten müşkül mevkide kalması; Yunanistanın Babıâliye son defa muvafık şekilde bir cevap vermiş olması, büyük devletlerin Girid işinde Osmanlı menafiini gözetmeğe teşebbüs eyledikleri görülmüş bulunması hasebile 1909 nisanının birinde boykotajın ref'i karalaşrtı. İstanbulda telgraf makinesi başında cevap bekliyen Dahiliye Nazırına bu yolda malûmat verildi; her tarafa da tebliğ olundu.

Mısırdaki Ermeni merhasalarından bazıları Adana divanı harbi örfisinin icraatı aleyhinde ve haysyet şikenane bir ifade ile merkezi umumîye bir telgraf çekmiş olmalarile merkezi umumîce hükûmetin namusunu siyaneten red ve tekzip mahiyetinde bir cevap verildi.

Viyana ataşamiliteri İsmail Hakkı beyin komiteci Ermeniler aleyhinde gazetelerde bazı beyanatı intişar etmişti. Taşnaksutyon cemiyeti bunların tekzip edilmesini istiyordu. İsmail Hakkı beyin beyanatı şahsî olup resmî bir ehemmiyeti haiz olmadığı ve bunların iki cemiyet arasında teessüs eden münasebet ve muhadenete tesiri olamıyacağı bildirilerek Taşnaksutyon cemiyetince arzu edilirse merkezi umuminin bu mektubunun gazetelerle neşrine de mezuniyet verildi.

Ermeni Taşnaksutyon cemiyeti merkezi umumîsi İttihad ve Terakki merkezi umumîsile bir itilâf akdeylemek tasavvurunda bulundu. Bunu müzakere için mebus Vartakes efendinin de dahil bulunduğu üç kişilik bir heyeti Selâniğe gönderdi. Merkezi umumî de bu müzakereye kaymakam Abdülkerim ve kolağası Rasim beyleri memur etti. O sırada daha Selânikte bulunan Paris ataşamiliteri binbaşı Ali Fethi bey sonradan bu müzakereye iştirak etti.

Ermenilere evvelâ iki cemiyetin tevhidi teklif olundu. Onlar şimdilik yalnız itilâfa taraftar bulundular. Merkezi umumî itilâfın Erzurum, Van, Sivas, Diyarbekir, Trabzon, Mamuretülâziz, İzmir vilâyetlerince nasıl telâkki edileceğini anlamağa ihtiyaç hissederek bu vilâyetlerin heyeti merkeziyelerinden mütalâalarını sordu.

Bu mesele hakkında bir karar ittihaz edilinceye kadar meclisteki İttihad ve Terakki mebuslarından ve Ermenilerden üçer kişiden mürekkep bir komisyon teşkilile arada mühim işlerin bu komisyonca rüyet olunması tensip edildi; İstanbul merkezine ve o vilâyetler heyeti merkeziyelerine malûmat verildi. Heyeti merkeziyelerin çoğundan itilâfın muvafık görüldüğü cevabı alındı.

İstanbulda beş madde üzerine tanzim olunan itilâfname tasdik için merkezi umumîye gönderildi.

(Arkası var)

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU

TÜRKİYE SAATİLE

Perşembe 25/5/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl., 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.).

18,30: Program, 18,35: Müzik (Halk şarkıları - Pl.), 19: Konuşma (Ziraat saati), 19,15: Türk müziği (Fasıl heyeti), 20: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15: Türk müziği: 1 - Uşak peşrevi, 2 - Suphi Ziyanın uşak şarkı: (Dökülmüş zambak gibi), 3 - Salâhaddin Pınarın bayati şarkı: (Delisin deli gönlüm), 4 - Tanburi Cemil beyin muhayyer şarkı: (Pür lerze olur), 5 - Rahmi beyin muhayyer şarkı: (Serapa hüsnü ânsın, 6 - Halk şarkısı: (Urfalıyım ezelden), 7 - Osman Nihadın kürdili hicazkâr şarkı: (Gözümden gitmiyor), 8 - Kâzım Usun kürdili hicazkâr şarkı: (Kani değil), 9 - Raif beyin kürdili hicazkâr şarkı: (Rengi ruhsarına), 10 - Muhayyer türkü: (Bugün ayın on dördü), 21: Konuşma, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud ve ziraat borsası (fiat), 21,25: Neşeli plâklar - R., 21,30: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın: 1 - Sorge - Köy evinde ışıklar Vals, 2 - Carl Frick - Ren kıyılarında ben evimdeyim - Melodi, 3 - Trapp - Fuji-sanın etrafında müzik sesleri - Fantezi, 4 - Leopold - Yeni dünyanın eski şarkıları, 5 - Arnold Meister - Bohemya rapsodisi, 6 - J. Strauss - Hayat size neşe versin, 22,30: Müzik (Opera aryaları) Pl., 23: Son ajans haberleri ve yarınki program, 23,15 - 24: Müzik (Cazband - Pl.).

Bu geceki

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu cihetı: Galatasaray Kanzuk, Dairede Güneş, Tarlabaşınsa Nihad, Osmanbeyde Pertev, Necatibey caddesinde Viçopulo, Sarıyer: Asaf.

İstanbul tarafı: Fatih: Saraçhanede İbrahim Halil, Karagümrük: Arif, Eminönü: Balıkpazarında Hüseyin Hüsnü, Bakırköy: Terziyan, Aksaray: Ziya Nuri, Fener: Emilyadi, Kumkapı: Lâlelide Haydar, Küçükpazar: Bensason, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Cağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Kadıköy: Muvakkithane caddesinde Rıfat, Söğütlüçeşmede Hulûsi Osman, Üsküdar: İskelebaşında Merkez, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

NE KADAR IZTİRAB ÇEKİYOR

24 saattenberi devam eden müthiş bir baş ağrısı

Halbuki bir iki kaşe

GRİPİN

bu dayanılmaz ağrıyı bıçak gibi kesmeğe kâfidir

GRİPİN

Bütün ağrı, sızı ve sancıları mideyi bozmadan, kalbi ve böbrekleri yormadan dindirir.

Aldanmayınız. Rağbet gören herşeyin taklidi ve benzeri vardır.

GRİPİN yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

Muharriri — Pearl BUCK

ANA

Mütercimi — Mebrure SAMİ

Tefrika No. 13

— Bu sabah, kahvede durup bir çay içti idi. Yeni elbisesini, masmavi elbisesini de gördüm. Ne güzel olmuş; amcam «kaça çıktı?» diye sordu... Babam da söyleyiverince, «vay anam, amma da pahalıya mal olmuş bu sana!» dedi.

Ana, acı bir sesle:

— Doğru söylemiş! hem de ne pahalıya mal oldu ona, bir bilse! diye karşılık verdi.

Küçük kızın, ince düdük gibi sesi de, kardeşinin sözlerine bir sada aksi yaparcasına:

— Ya! Mavi idi elbisesi... Ben bile gördüm, mavi olduğunu! dedi.

Ana sustu. Sepetten ziyade, küfeye benzer birşey içinde uyuyan küçük oğlan ağlamağa başlamıştı, kadın onu kucağına aldı, göğsünü çözdü, yavruyu memesine dayadı, bir yandan da öğle yemeğini hazırlıya duracaktı, evvelâ nineye şöyle seslendi:

— Sen oturduğun yerden kalkma nine; başını iyice çevir, yolu gözle, açık mavi elbiseyi görür görmez, haber verirsin, yemeği sofraya korum.

İhtiyar kadın yemek lâkırdısının sevincile:

— Peki kızım, peki... Sen merak etme, ben bakarım, diye cevap verdi.

Halbuki, pirinç tam erkeğin sevdiği kıvamda bembeyaz, pamuk gibi pişip suyunu iyice çektiği halde, o daha ortalarda yoktu. Lâhana da güzelce yumuşadı, hattâ kadıncağız üzerine dökmek için erkeğinin ağzına lâyık ekşili, tatlılı azıcık da salça hazırladı amma... Gene de adam gözükmedi.

Bir zaman, beklediler. İhtiyar nine çok acıkmıştı ve yemek kokularını duydukça üstüne fenalıklar geliyordu; fazla dayanamıyacağını anlayınca, birden öfkeyle bağırdı:

— Artık oğlumu beklemiyelim biz! Ağzım sulanıyor, karnım zil çalıyor... O daha hâlâ ortalarda yok!

Genç kadın, nineye, çanağını doldurup verdi, çocukların da önüne kendi paylarını sürdü, hattâ lâhananın göbeğini babalarına ayırdıktan sonra, dış yapraklarından onlara da vereceğini söyledi.

Birazıcık da kendisi yedi... Her vakıtki gibi iştihası yoktu. Kalan koca bir kâse pirinç lâpası ile bir çanak da lâhanayı, rüzgârlı serince bir yere, güzelce, kaldırıp sakladı. Bu akşam kocası gelince, ısıtır verise, gene de lezzeti bozulmamış olurdu.

Bu işi de bittikten sonra, tekrar memesini çıkardı çocuğunu emzirdi. Güneş altında tunçlaşmış, yanmış, tombul tombul, kuvvetli, güzel, tosun gibi bir şeydi bu: Doya doya sütünü emdi ve uyudu. Öteki iki çocuk da söğüdün altına uzandılar, daldılar. İhtiyar nine de oturduğ uyerde, başı düşe düşe tatlı bir şekerleme yapıyordu. Öğle sıcağının uyku verici sükûn ve sessizliği, bütün köyü birden, öylesine sardı ki, hayvanların bile, durdukları yerde gözleri kapanıyor, boyunları eğiliyordu.

Yalnız ana uyumuyordu. Örekesini aldı ve gölgesi, küçük avlunun gün batısı tarafına doğru uzanan söğüd ağacının altına oturdu. İpliği eğirip sarıyordu amma, biraz geçince çalışamıyacağını anladı. Öğle vaktine kadar hiç sükûnetini bozmadan uğraşmış elleri çalışıp durmuş, ipliğini eğirip makarasını sarmıştı amma, şimdi artık yerinde duramıyordu. İçine garip bir korku girmişti. Sanki bir el, yüreğini mengene ile sıkıyordu. Kocasının şimdiye kadar yemek vaktı, gelmemezlik ettiğini hiç görmemişti. Kendi kendine:

— Belki de kumar oynamağa, ya da bir iş için kasabaya gitmiştir, dedi.

O dakikaya kadar zihnine bu fikir gelmemişti. Düşündükçe, bunu, akla yakın buldu.

Bir müddet sonra, komşuları, emmioğlu, tarlaya gitmek üzere evinden çıktı; aradan çok geçmeden de, bir ağaç altında öğle uykusu kestiren karısı uyandı ve:

— Kocan bütün bir günlüğüne mi gitti idi? diye seslendi.

Ana, hiç birşey belli etmiyerek:

— Evet, bir işi vardı da... Şehre gitti, dedi

Emmioğlu da, çapaları, kürekleri arasından, almak istediğini, ağır ağır seçerken ince sesile:

— Evet... Gördüm onu... Mavi elbisesini giymiş, ağzı kulaklarına vara vara şehrin yolunu tutmuş, gidiyordu, dedi.

Kadın:

— Ya, öyle! diye cevap verdi.

Yüreği biraz rahat etmişti. Mademki, emmioğlu, kocasının şehir yolunu tuttuğunu görmüştü, hemen hamarat hamarat ipliğini eğirmeğe başladı.

Muhakkak kocası gönlünü eğlendirmeğe, karısından öç almak için gülüp zevk etmeğe gitmişti. Elbette insanın sırtında böyle yeni mavi bir elbisesi olur yüzüğünü parlatır, saçlarını yağlarsa, başka türlü haltlar yemeğe de heves ederdi. Aklına bunu koyarak kendi kendine gene öfkesini körüklemek istedi amma, nedense, öfkesi sönmüştü... Bir türlü kocasına karşı hırslanamıyordu... Çünkü emmioğlunun söylediklerine rağmen gene de, içinden o garip korkuyu büsbütün silkip atamıyordu. ,

Öğleden sonra, ne kadar sıcak bastı... Vakıt ne kadar da uzuyordu. İhtiyar nine uyandı:

— Dilim damağıma yapışmış... Ağzımın içi keçe gibi... diye bağırdı. Ana ona azıcık çay pişirip getirdi. Çocuklar da uyandılar toz toprak içinde yuvarlandılar, sonra da oyun oynamağa kalktılar; minimini de gözlerini açtı ve uykusundan hoşnud, sepetinin içinde, gülüp cıvıldamağa başladı.

Amma ana, bir türlü dinlenemiyordu. Elinde olsaydı, o da uyurdu. O kadar güçlü kuvvetli, sıhhati yerinde bir kadındı ki, her zaman, uyumağa niyet etmediği sıralarda, meselâ bir iş görürken bile kolayca dalar kendinden geçerdi. Amma bugün, sanki yüreğini kemiren bir kurt vardı içinde, ve mütemadiyen umduğu bir sese kulak kabartıyormuş gibi idi. Nihayet, beklemekten sabri tükenmiş, aradığını göremedikçe ona bomboş gibi gelen bu yolu gözlemekten usanç getirmiş bir halde, yerinden kalktı. Çocuğu aldı, sırtına vurdu, çapasını da omuzladı tarlanın yolunu tuttu.

İhtiyar nineye:

— Dağın batı sırtındaki, mısırlarımızı çapalamağa gidiyorum ben... diye bağırdı. Yolda yürürken de, evden uzaklaşırsa, o kadar üzülmiyeceğini, çalışa çalışa yorularak, vaktın daha çabuk geçeceğini düşünüyordu.

Akşama kadar durmadan uğraştı. Güneşin kızgınlığından korunmak için, başına mavi bir mendil örtmüştü.

Yeşil, taze mısır saplarının arasında hiç durmadan, çapasını kaldırıp indiriyordu.

Mısırın ekili olduğu tarla, hem küçük hem de inişli yokuşlu, kanbur kunbur bir yerdi. Çünkü elverişli toprağa tamamen pirinç ekerlerdi. Pirinç yemeği, mısırdan daha lezzetli, üstelik satışta da bu daha kıymetli olduğu için, su ulaştırabildikleri her yerde, hattâ dağ sırtında kat kat yaptıkları düzlük ve setlerde bile pirinç ekili idi.

Güneş, çıplak, ağaçsız tepeye olanca kızgınlığını akıtıyordu; o kadar sıcaktı ki, kadının sırtındaki gömlek, çok geçmeden ter içinde kaldı, simsiyah oldu. Amma onun dinlenmeğe vakti yoktu. Sade ara sıra minimini bağırır, meme isterse işini bırakıyordu. O vakit yüzükoyun yere uzanıyor, memeyi çocuğun ağzına dayıyor, gözleri bir şey görmeden ışıl ışıl parıldıyan bu yaz manzarasında, yorgun yüzünün terini siliyordu.

Çocuk doyunca onu gene yerde bırakıyor; vücudü ağrıyıncıya, yorgunluktan kafası bir şey düşünemez, sade önünde, çapasının ucile sökülüp kalkan, güneşin sıcağında da solup kuruyan muzır otlardan başka bir şey göremez oluncıya kadar, çalışıyor, durmadan çalışıyordu.

Güneş, nihayet ufkın kenarında dinlenmeğe vardı, vadi birdenbire gölge içinde kaldı. O zaman kadın doğruldu, ıslak yüzünü eteğinin ucile sildi ve:

(Arkası var)

Bütçe müzakeresi

(Baş tarafı birinci sahifede)

ve bilhassa gençliğin Büyük Şefin arzularını en sağlam bir surette tahakkuk ettirmek için bize her türlü yardımı yapacağına eminiz. Maarif ve kâletimizin bu esaslı noktaya matuf gayretleri de elbette yüksek heyetin gözünden kaçmamıştır. Saadet ve sağlamlığını bozan, vatandaşların ahlâkını ifsada giden sebeblerle her ne suretle olursa olsun daima mücadele ediyoruz ve edeceğiz. (Bravo sesleri, alkışlar.)

Partimizin teşkilâtı ve Halkevlerimiz bunu baş vazifelerinden saymaktadır. Maahaza bu mevzuda şunu da ilâve edeyim ki, bu sözlerden hiç bir vakit memleketimizde ahlâk ve faziletin başka memleketlerin dûnunda olduğu anlaşılamaz. Bilâkis bizim memleketimizdeki ahlâk ve fazilet dünyanın en ahlâklı olan memleketlerinin hiç birinden asla daha zayıf değildir. Bu hususta en ileri ve kuvvetlilerinden olduğumuz şüphesizdir. Büyük milletimizin bu kadar az zamanda başardığı işler de elbette ki bu vasıfların en kuvvetli delilleridir.

Dahiliye Vekili, seyrüsefer kazalarının çokluğundan bahseden hatiplerin mütalâalarına karşılık ta, kazaların haddi asgariye indirilmesi için tedbirler alındığını ve bu hususta Meclise bir kanun lâyihası verildiğini söyliyerek:

— Bu kanun kabulünüze iktiran ettiği günden itibaren, alınan tedbirler daha müessir olacaktır; dedi.

Memurların maaşı

B. Faik Öztrak, nüfus teşkilâtının takviyeye ve memurlarının maaşlarının da tezyide muhtaç olduğu hakkında, hatiplerin mütalâalarına iştirak ederek, bu hususta yakında Meclise bir kanun lâyihası takdim edileceğini söyledi ve Dahiliye Vekâleti memurlarının maaşlarına işaret ederek te dedi ki:

— Dahiliye teşkilâtında yalnız maaşı az olan nüfus memurları değildir. Bu meyanda diğer birçok memurların da maaşlarının arttırılmasına ihtiyaç vardır. Bu sene bütçesi ancak bu kadarını temin edebilir. Yakında Dahiliye Vekâleti taşra teşkilât kanununu yüksek heyetinize takdim edeceğiz. O zaman arkadaşlarımın mevzuubahis ettikleri ve işaret buyurdukları cihetler halledilmiş olacaktır.»

Evlenme işleri

Dahiliye Vekili, evlenme işlerinin pahalı olduğu hakkında serdedilen mütalâalara cevap vererek, Meclise verilen kanun lâyihası ile evlenme masrafının 655 kuruştan 261 kuruşa indirildiğini ve bu kanun kabul edildiği zaman, bu maksadın da hasıl olacağını söyledi.

Nahiye müdürlerinin istikbali

Nahiye müdürlerinin istikballerini ve vazifelerini daha iyi bir hale çıkarmak için tedbirler arandığını söyliyen Dahiliye Vekili, yeni Barem kanununda nahiye müdürlerinin maaşlarının daha yüksek tutulduğunu beyan ile dedi ki:

— Bundan başka bu senenin bütçesinde göreceğiniz veçhile, nahiyelerinin içinde teftişlerini kolaylaştıracak birer küçük ücret te vermek mevzuubahistir.

Mülkî taksimat

Bazı hatipler mülkî taksimattan, küçük vilâyetlerin büyütülmesinden ve müfettişi umumîliklerin ilgasından bahsetmişlerdi. Dahiliye Vekili, bu mütalâalara cevap vererek şöyle dedi:

— Filhakika taksimatı mülkiyenin devletin yüksek işlerinin daha salim bir surette yürümeğe imkân verecek surette yapılması çok lüzumlu bir iştir. Bu mevzu üzerinde ehemmiyetle çalışmaktayız. Umarım ki size uzun sürmiyecek bir zamanda bu lâyihayı takdim etmiş oluruz. (Güzel sesleri)

Zabıta teşkilâtı

B. Faik Öztrak, zabıta teşkilâtı üzerinde tadilâte lüzum gösteren hatiplerin mütalâalarına karşılık olarak şu izahatı vermiştir:

«— Elbette mülkî teşkilât ne kadar dar ve ne kadar mücehhez olursa, memleket işleri o kadar ileri gider. Fakat bunun hepsi ayrı masrafı istilzam eden işler olduğundan, nihayet bütçemizle mukayyed olmak zaruretindeyiz. Zabıta kuvvetlerinin tevhidi geniş bir etüd mevzuudur. Biz bugün jandarma ve polis diye ikiye ayrılan bu kuvvetleri emniyet ve âsayiş işinde, Dahiliye Vekâletinin emrinde bulundurmakla, bir emir altına toplamakla tevhidi temine çalışıyoruz ve ediyor.»

Dahiliye Vekili çok uzun süren beyanatı arasında, kırtasiyeciliğin önüne geçileceğini, hava tehlikesine karşı korunma tedbirleri hakkında Genel kurmayla hali temasta bulunulduğunu söylemiş ve İdarei hususiyelerin gördüğü işleri, yapılan mektepleri rakamlarla izah etmiş ve yol mükellefiyetinin adaletsizliğinden bahseden hatiplere cevaben de:

— Bunun üzerinde çok konuşulmuş ve her vasfı tebarüz etmiş bir iş olduğu için, buna bir tek kelime ilâvesine lüzum görmüyorum, demiştir.

İsanbulun et meselesi

B. Faik Öztrak, İstanbulun et meselesi hakında dedi ki:

— Bu işin içinden kolay çıkılacak bir iş olmadığını bundan evvel takib ettiğimiz safhalar tebarüz ettimişlerdir. Ve nihayet az çok memnuniyetsizliği davet eden her iş gibi bunun etrafında da şikâyetler devam ettikçe hakikî kusurları olduğundan çok fazla göze çarpıyor. Şunu arzedeyim ki, İstanbul mezbahası işi ile meşgulüm. Bu yalnız Belediye işi de değildir. Geniş bir mevzudur. Bugünlük size bir hesap vermek imkânını bulabilirim. Belediyeler et işi ile kesilecek hayvanların mezbaha kapısına gelmesinden kesilen etlerin kasap dükkânında satıldığı zamana kadarki safhadan mesuldür. Ondan üst tarafının hesabı bittabi Belediyelere aid değildir. İstanbul Belediyesinin mezbaha ücreti olarak kilo başına aldığı beş kuruştur. Bundan başka borsa ücreti diye 50 santim alınır ki bu Belediyenin değildir. Nakliye kırk para oluyor. Perakendeciye de beş kuruş kâr veriliyor. Minhaysülmecmu mezbahadan ta satılacağı zamana kadar et üstüne kiloda 11,5 kuruş biniyor. Binaenaleyh bu mevzu üzerinde mütalâa yürütülürken bu hesab elimizde bir hata etmemek için rehber olabilir.

Köy salmaları

B. Faik Öztrak köy işleri üzerinde izahatına şöyle devam etmiştir.

Bu mevzu üzerine şikâyeti mucib olan nokta köy salmaları işidir. Muhtelif zamanlarda bunlar üzerinde devlet memurlarının müdahlelerini menedecek kâfi tebliğler yapılmıştır. Köy bütçelerinin tanziminde köy heyeti ihtiyariyesi tamamen serbes bırakılmıştır. Köy kanununun mecburî hizmet diye kabul ettiği işlerden maadası için salma yapılmaması emredilmiştir. En büyüğünden en küçüğüne kadar idare mamurlarının ne tarhına, ne tevziine, ne de tahsiline asla müdahale etmemeleri katiyen emrolunmuştur. (Bravo sesleri)

Ankarada Bend deresinde kahve ve gazino hâlâ yapılmadı

Dahiliye Vekilinin izahatından sonra bazı hatipler söz alarak Vekilden sualler sordular, ilk söz alan Yozgad mebusu Sırrı İçöz ezcümle dedi ki:

— Bundan iki sene evvel Ankarada Bend deresinde baraj yapılırken bu barajın neye yarıyacağını mühendislerden sormuş ve şu cevabı almıştım. Barajın etrafında 800 metrelik rıhtım yapılacak, etrafı gazino ve kahve olacak bu suretle hem tarihî bir âbidemiz olan kale civarı güzelleşecek ve hem de derenin teressübatı temizlenecek.

Baraj yapıldı. Aradan iki sene de geçti, hâlâ ortada birşey olmadığı gibi arayan soran da yok.

Dahiliye Vekili: — Bundan haberim yok.

İstanbulun su işi

Konya mebusu Şevki Uludağ:

— İstanbul Belediyesinin sular hakkındaki istatistikleri biribirini tutmuyor. Dahiliye Vekili Terkostan çıkarılan suyun hesabını verdi. Ben ise İstanbul halkına verilen sudan bahsediyorum. İstanbul Belediyesinin başında bulunan zat hürmet ettiğim bir meslekdaşımdır. Kendisine samimiyetsiz diyemem. Fakat bu su işinde bir samimiyetsizlik olduğu muhakkaktır.

Dahiliye Vekili: — Arzettiğim rakamlar resmî kayıdlardan çıkarılmıştır.

Küçük memurlar mesken buhranından muztarip

Berç Türker: — Küçük memurların mesken buhranından muztarip olduklarını söylemiştim. Bay Vekil bu hususa dair birşey söylemediler.

Dahiliye Vekili: — Hükûmet bu mevzula meşgul olmuştur ve olmaktadır. İmkân bulduğu vakit buna da çare bulacaktır.

Dahiliye Vekilinin bu cevaplarından sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Dahiliye Vekâleti bütçesi aynen kabul edilmiştir.

Matbuat umum müdürlüğü bütçesi

Matbuat umum müdürlüğü bütçesinin heyeti umumiyesi hakkında söz alan Ordu mebusu Ahmed İhsan Toksöz, matbuat umum müdürlüğü bütçesinin fasıl ve madde zikredilmeksizin bir kalemde gösterilmiş olmasını doğru bulmadığını söyledi ve bu hususta bir de takrir verdi.

Dahiliye Vekili cevab vererek matbuat umum müdürlüğü bütçesine konulan tahsisatın nerelere sarfedileceğini ayrı ayrı beyan ettikten sonra dedi ki:

Matbuat gibi bir mevzu üzerinde bu kadar tekayyüde meclisi âlinizce lüzum görülmez sanırım.

Dahiliye Vekilinin bu izahatı üzerine, İhsan Toksöz, takririni geri aldı ve maddelerin müzakeresine geçilerek, Matbuat umum müdürlüğü bütçesi hükûmetin teklif ettiği şekilde kabul olundu.

Polisler için prevantoryom

Bundan sonra Emniyet işleri bütçesinin müzakeresine geçilmiş ve bütçe üzerinde söz alan hatipler, polisler için hususî bir prevantoryom yapılması lüzumunda ısrar etmişlerdir.

Bütçe encümeni mazbata muharriri Trabzon mebusu Raif Karadeniz, polislere mahsus bir prevantoryom kurulmasının mukarrer olduğunu söylemiş ve bu hususta bütçeye konulan tahsisat hakkında izahat vermiştir.

Bu izahatı müteakip mezkûr bütçe aynen kabul edilmiştir.

Jandarma genel komutanlığı bütçesi üzerinde münakaşa olmadan kabul edilmiştir.

Bundan sonra reis, celseyi 15 dakika tatil etmiştir.

ikinci celse

İkinci celsede, Sıhhiye Vekâleti bütçesi görüşüldü. Bütçenin heyeti umumiyesi üzerinde hararetli münakaşalar oldu.

Sıtmanın tahribatı

İlk söz alan Samsun mebusu bayan Meliha Ulaş, çok çocuklu ailelere ikramiye verilmesi meselesinden bahsetti. Bunların ekserisinin köylü olduğunu, az da olsa, yapılan yardımın onlar için bir kımet ifade edeceğini söyledi. Sıhhiye Vekâletinin gelecek sene bütçesine bu maksadla konulacak tahsisatın arttırılmasını istedi.

Meliha Ulaş, dairei intihabiyesinde sıtmanın yaptığı büyük tahriplere işaret etti. Çarşambada gezdiği bir mektepteki çocukların yüzde 50 - 60 ını sıtmalı gördüğünü söyledi. Bu çocukların elîm vaziyetini anlattı. Hükûmetin sıtma mücadelesi vadisinde aldığı tedbirlerin kifayetsiz olduğunu söyledi ve mücadelenin genişletilmesini temenni etti.

İlâç reklâmlarının zararları

Konya mebusu Dr. Şevki Uludağ, verem mücadele teşkilâtının kifayetsizliği üzerinde bilhassa durdu. Garbî Anadoluda tekâsüf eden verem müesseselerinin şarka da teşmilini temenni etti. İki buçuk sene evvel kabul edilmiş olan Röntgen kanununun hâlâ tatbik sahasına konulmamış olduğuna nazaran dikkati celbetti. Bazı ilâçlar için pek mübalâğalı reklâmlar yapıldığına işaret ederek, bunların zararlarından bahsetti. Bu kabil reklâmların, Vekâletin mürakabesi altında bulunmasının yerinde ve faydalı olacağını söyledi.

Muhacir meselesi

Kayseri mebusu Hilmi Kılıç, muhacir iskânı meselesine temas etti. Bundan iki sene evvel Develinin Tomaze köyüne getirilen muhacirlerin bugüne kadar sığınacak bir eve sahip kılınmadıklarını söyledi.

Antalya mebusu Dr. Münif, Antalyada sıtmanın büyük tahribat yaptığını ve bunun, sulama işlerindeki anarşiden ileri geldiğini beyan etti. Sulama işlerinin sıhhat bakımından sıkı bir nizam altına alınması lüzumundan uzun uzadıya bahsetti.

Bundan sonra Sıhhiye Vekili kürsüye gelerek beyanatta bulundu.

İstanbul fabrikalarında sıhhi şerait bazuk

Sıhhiye Vekilinden sonra Diyarbakır mebusu İbrahim Tali söz aldı. İstanbuldaki fabrikalardan çoğunda doktor olmadığını, bu fabrikalarda sıhhî şeraitin de pek bozuk olduğunu söyledi. İş kanununun, iş verenleri, müesseselerinde sıhhî tedbirler almakla mükellef tuttuğundan bahsetti. Bu hususdaki talimatnamenin bir an evvel tatbik mevkiine konulmasını temenni etti.

İlâçlar pahalı

B. İbrahim Tali, ilâçların pahalılığına geçerek dedi ki:

— Reçete ile 20-25 kuruşa yapılacak bir ilâcı, eczacılar, formül bularak ve tabiî ruhsatname de alarak 50 - 60 kuruşa satıyorlar. Sıhhiye Vekâleti, sıhhî spesyalitelere ruhsat verirken mümsik davranmalıdır.

İstanbul mebusu Galip Bahtiyar:

— İstanbuldaki Terkos suları sıhhî bir surette içilebilir mi? İçilemez mi? İstanbulda mutlaka memba suyuna ihtiyaç var mıdır?

Muhacir meselesi millî bir davadır

B. Ziya Gevher, muhacir meselesini mevzuubahis etti. Bunun millî bir dava olduğunu kaydederek ezcümle dedi ki:

— Muhterem Vekil, güzel sözlerini söyledikten sonra kalbimize bir hüzün koydu ve kürsüden öyle indi. Köstencede şu kadar, Bulgaristan da bu kadar gelecek muhacir varmış... Bunlar evlerini, barkarını satmışlar, ana vatana gelmek için intizarda imişler...

Arkadaşlar, biz iskân işlerini Sıhhiye Vekâletine bağlarken, Sıhhiye Vekâletinin bu işleri dinamik bir ruhla halledeceğini düşünmüştük. Halbuki Sıhhiye Vekâleti: «Tahsisatımız yoktur, bu kadar işi nasıl yapacağız?» diyor. Bu iş, bir bütçe işi olarak değil, millî bir dâva olarak buraya gelmeli idi.

Hususî hastaneleri teşvik için

Sıvas mebusu Remzi Çiner, memlekette mevcud hastanelerin kifayetsizliği karşısında, hususî hastaneleri teşvik etmenin faydalı bir tedbir olacağını söyledi.

Erzincan mebusu Abdülhak Fırat, Erzincanda trahom hastalığının pek münteşir olduğuna nazarı dikkati celbetti. Sıhhiye Vekâletinin trahom mücadelesini o havaliye de teşmil etmesini taleb etti.

Sıhhiye Vekilinin cevabı

Sıhhiye vekili tekrar kürsüye gelerek, hatiplerin bu temennilerine cevap vererek dedi ki:

— Reklâmların münasebetsiz vaziyeti üzerine nazarı dikkatimizi celbetmişlerdi. Cevab vermeği unuttum. Bu meseleyi devamlı surette takib ediyoruz ve bir çoklarını mahkemeye veriyoruz. Belki bahsedildiği gibi gözümüzden kaçmış olan reklâmlar vardır. Daha sıkı tertibat alacağız.

İlâçların pahalılığı ve müstahzarat üzerinde tevakkuf edildi: Müstahzarat kısmına aid olan kanunu değişikliklerile beraber yakında huzurunuza getireceğiz.

İlâçların pahalılığı meselesine gelince: Bununla da ehemmiyetle meşgul olmaktayım. Perakende satış fiatlerini tedkik ettiriyoruz. Fransadan gelen ilâçların bir takım hususî takaslardan dolayı fiatleri yükseliyor. Bununla beraber Vekâlet fiatleri kontrol ediyor. Her halde memleketin geçim vaziyetine göre bu ilâçların fiatleri pahalıdır. Memlekette yapılan müstahzarat da herkesin ruhunu sıkacak derecede mânasız bir şekilde devam ediyor. Bunların da önüne geçeceğiz. Eczanelerde yapılan ilâçların pahalılığından bahsedildi. Bunlar hakkında da vakit vakit şikâyetler alıyoruz ve ehemmiyetle meşgul oluyoruz. Tasarruf meselesi üzerinde arkadaşlar hayli uğraştılar, fakat bu, iki tarafı keskin bıçağa benziyor. Tarifeyi tatbik etsek mi iyi netice alırız. Etmesek mi? Bunu iyice halletmiş vaziyette değiliz çalışıyoruz.

Terkos içilebilir

Bir arkadaşım sulardan behsettiler. İstanbul memba sularına muhtaç mıdır? değil midir? dediler. İstanbuldaki Terkos suyu temiz olarak geldiğinden dolayı her vakit emniyetle içebileceğimiz bir sudur. Diğer iyi sular içerisinde bilhassa Taşdelen, Kocataş terkibatları itibarile en mükemmel olanlarıdır. Diğerleri daimî olmak üzere kontrol altındadırlar.

Tokat mebusu Nâzım Poray sordu:

— Hamidiye suyu?

Sıhhiye Vekili: — Bilhassa içilecek vaziyettedir ki lokantalarda iyi su olarak kullanılmasına müsaade ediyoruz.

Afyon mebusu Cemal Akçın:

— Ya Ankara suyu?

Sıhhiye Vekili: — Ankara suyu da içilebilir. Yalnız mikyas itibarile yüksektir. Nihayet neticede iyi su tedarik etmek meseledir.

Hususî hastaneleri teşvik için vergilerden affı meselesini bütçe müzakeresi sırasında arkadaşlar mevzuu bahsettiler. Böyle işlerimizde acele etmek istemiyoruz. İyi tedkik edilmeden getirilecek bir kanun yerinde olmaz zannederim. Tedkik ederiz. Hakikatn fayda verecek vaziyette ise Maliye Vekili ile mutabık kaldıktan sonra huzurunuza geliriz

Erzincandaki sıhhî vaziyetler üzerine notlar aldım. Mümkün olabilenler üzerinde daha geniş davranmağa dikkat ederiz. Erzincanda 80 yataklı bir hastane yapılmasına doğru hazırlıklar ilerliyor.

Sıhhiye Vekili ile Ziya Gevher arasında

Muhacir işine gelince: Henüz teşkilât kanunu kabul edilmemiş ve teşkilât bütçede yer almamıştır. Ve nihayet bu sene bunun için verecekleri bir buçuk milyon liradan fazla değildir. Arkadaşım bu güzel düşüncelerini yazar verirlerse bu yolda çalışacağımı vadederim.

Ziya Gevher tekrar kürsüye gelerek:

— Ben hayatımda ilk defa bir Vekilin Meclis âzasından birine düşüncelerini Vekâlete arzet, dediğini görüyorum. Halbuki mesele millî bir davadır. Ben diyorum ki: Sıhhiye Vekâleti teknik bir Vekâlettir. Dinamik bir programla gelsin... Bu işi beş senede, 10 senede yapacağım desin. Bunun için bizden 100 milyon lira tahsisat istesin. Biz bunu bütçelerden hattâ Sıhhiye Vekâleti bütçesinden kırparak temin eder ve muhacir işlerine veririz.

Hüsnü Kitapçı söz aldı, Ziya Gevherin yerden göğe kadar hakkı olduğunu, diğer vatandaşların evinde sığınmış bir vaziyette oturan muhacirlerin hiçbir zaman müstahsil bir hale gelemiyeceklerini söyledi. Bunlara ev tedariki meselesinin hallini istedi.

Adliye kâtiplerinin maaşları

Bundan sonra Adliye Vekâleti bütçesinin müzakeresine geçildi. Eskişehir mebusu İstamad Özdamar Adliye kâtiplerinin maaşlarının azlığından bahsetti. Bunların terfihi için ne gibi tedbirler alındığını Adliye Vekilinden sordu.

Adliye Vekili Fikret Sılay kürsüye gelerek beyanatta bulundu ve bütçe kabul edildi.

Meclis yarın tekrar toplanmak üzere içtimaa nihayet verdi.

Yedi bütçe kabul edildi

Kabul edilen bütçeler şunlardır:

Adliye, Hariciye, Sıhhat ve İçtimaî Muavenet ve Dahiliye Vekâleti, Matbuat umum müdürlüğü, Emniyet işleri umum müdürlüğü, jandarma umum kumandanlığı.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR tarifesinde tenzilât

Damga kanununda yapılan son tadilât üzerine Küçük İlânlar tarifemizde o nisbette tenzilât yapılmıştır. Yeni tarife için ilân memurluğuna müracaat edilmelidir. Telefon: 20681.

1 — İŞ ARIYANLAR

BİR KIZ ARANIYOR — Üç kişilik bir aile nezdinde ufak tefek işlerle meşgul olmak üzere bir kıza ihtiyaç vardır. Kendisine münasip mikdar aylık verilecektir. Aynalıçeşme Emincami sokak 37 - 39 numaralı Ayşe Selim apartımanı numara 3 bayan Ayşe.

TÜRKÇE, İNGİLİZCE, FRANSIZCA, ALMANCA — 4 Lisanı iyi bilen tecrübeli mütercim ve muhasip iş arıyor. Müracaat: Muhasip, Galata Posta kutusu No. 1323. — 4

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Lise mezunuyum, olgunluk diplomam vardır. Münasip bir iş arıyorum. Taşraya giderim. Arzu edenlerin Akşam'da «R. O.» rümuzuna mektupla müracaat. —

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

GİŞE MEMURU BAYAN ARANIYOR — yüz lira kefaleti nakdiye verebilen ve hesaptan anlayan bir gişe memuresi bayana ihtiyaç vardır. Taliplerin her gün saat 9 den 12 ye kadar Beşiktaş bahçesine müracaatları. — 1

HASTABAKICI VE HADEME KADIN ARANIYOR — İstiyenlerin acele Cağaloğlu Sıhhat Yurduna müracaatları. — 1

BAYAN ARANIYOR — Mağaza için elverişli bayan aranıyor. Maaş 20 - 40 lira arasında. Akşam'da (Acele) rümuzuna mektupla müracaat.

HİZMETÇİ ARIYORUM — İki kişilik bir ailenin orta işlerini görecek eli çabuk yemekten anlayan bir işçi kadın arıyorum. Bahçekapı Liman han asma kat 63 mü. — 3

MÜREBBİYYE ARANIYOR — Otuz, otuz beş yaşlarında Almanca lisanına bihakkin âşina bir mürebbiye isteniyor, isteklilerin Fatih: Nalbant sokağında Fehmi Zorlunun 23/25 numaralı Kauçuk fabrikasına müracaatları. — 2

DİPLOMALI BİR HEMŞİRE — ve hastabakıcıya ihtiyaç vardır. Şişli cerrahi kliniği sahibi operatör Dr. Cafer Tayyar'a müracaat. 2 den 4 e kadar. Şişli meydanı No. 201. — 2

DAKTİLO BAYAN ARANIYOR — Almanca muhabereyi ve Türkçeye tercümelerini tam yapabilecek Bayan daktiloya acele ihtiyaç vardır. Taliplerin derhal Akşam'da (A - E) rumuzuna tahriren müracaatları. — 1

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK YOLEY — Altı metrelik bir YOLEY, 4 beygir kuvvetinde Archimedes motörü ve bütün teferrüatile mükemmel vaziyette acele satılıktır. Galata, Mahmudiye caddesi, 104 No. Hayk Budakyan'a müracaat.

DEBAĞAT VE DERİ SIYIRMA MAKİNELERİ SATILIYOR — Alman markalı debağat deri sıyırma makinesi ile piyango makinesi satılacağından talip olanların 27 mayıs 939 cumartesi günü saat on dörtte Galatada Mumhane caddesinde Fransız Çıkmazında 3 No. lı deponun önünde hazır bulunmaları ilân olunur.

SATILIK MOTÖRLER — 1 - Beş beygir tek silindirli deniz şanzimanlı deniz motörü, 2 - Beş metre boyunda livarlı balık sandalı üç buçuk beygir içerden motörlü, 3 - Beş metre boyunda kanapeli ve kürekli bir sandal iki beygirlik bir takma motörü. Kadıköy Kuşdili deresinde sandalcılardan sual. — 8

ACELE KELEPİR SATILIK PİYANO — Alman marka çapraz telli gayet yeni büyük şekilde bir piyano satılıktır. Beyoğlu Tepebaşı Yeniçeriağası sokak «Eski Venedik» 37 numara içeride 2 nci kat 2 numaraya müracaat. Saat 2 den 6 ya kadar. — 2

SATILIK TAKMA DENİZ MOTÖRÜ — 3 - 4 beygir kuvvetinde Alman (SACHS) marka çok az kullanılmış, otomatik takma deniz motörü acele satılıktır. Kadıköy Kuşdili caddesi polis karakolu karşısında (171) No. lı eve müracaat. — 8

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK DAİRE — Taksimde Topçu caddesinde Uygun apartımanının 2 numaralı lüks dairesi eşyasile beraber yaz için kiralıktır. Dört odası ve konforu olan bu apt. her gün gezilebilir. — 4

KİRALIK, KONFORLU, MÖBLE APARTIMAN — Ayaspaşa, Parkotel karşısı, İkiz Kardeşler apartımanı 2 numaralı daire mevsimlik kiralıktır. Her gün saat 11 den 3 e kadar görülebilir. Tel: 44399. — 1

KİRALIK FABRİKA — Şişli Operatör Rauf sokak No. 28 Şişli. Gayet geniş iki daireli ve bütün konforlariyle beraber. Müracaat: Telefon No. 20573. — 1

SATILIK MÜLK ARANIYOR — İyi irad getirir mülkü olup ta satmak istiyenler tahriren No. 1088 Beyoğlu posta kutusuna müracaat.

KİRALIK MOBİLYELİ APARTIMAN — Taksimin güzel ve havadar bir yerinde, 3 odalı, iyi döşenmiş, konforlu, sıcak suyu havi bir apartıman yazlık kiraya verilecektir. Taksim Topçu caddesi Uygun apartımanı kapıcısı bay Receb'e müracaat. — 11

KİRALIK — Kızıltoprakta istasyona yakın beş oda, elektrik, su ve bahçesile yazlık maktuan 100 lira. İstasyon büfecisine müracaat. — 1

SATILIK KÖŞK VE ERAZİ — Kartalda Rahmanlar tepesinde geniş bir erazi içinde çam, zeytin ve sair yüzlerce ağacı muhtevi Ebülhüda köşkü ile erazisi çok ucuz bir fiatle satılıktır. Tafsilât almak ve köşkü görüp gezmek için içindekilere müracaat.

KİRALIK EV — Sultanahmed Divanyolu Firuzağa camii karşısında Çıkmaz İncili sokak No. 5. (4) oda, su, elektrik, ayni sokak 17 ye mü. veya 22775 telefon. — 2

SATILIK APARTIMAN — Beyoğlunda Büyük Bayram sokağında, beş katlı, üç dairesi beş, bir dairesi üç ve bir dairesi iki odalı, ayda 80 lira icar getiren 6/8 numaralı (Gül apartımanı) satılıktır. Taliplerin 60569 numaralı telefona müracaatları. — 1

DOKTOR, DİŞ TABİBİ — Veya yazıhane için yeni mükemmel konforlu kat: Sirkeci, Babıâli Cağaloğlu No. 37 Sabri matbaasına veya 20384 telefonla müracaat. — 11

KİRALIK YAZIHANELER — Münferid odalar şirketlere müsaid denize nazır 4, 5, 12 odalı daireler, bir kat üzerinde 1080 metre murabbaı mesahasında 37 oda, üst katta 300 metre mesahada salon haline kabili ifrağ denize nazır üç salon ve alt katta mağazalar. Galatada Karamustafapaşa caddesinde 155 numarada Denizbank 7 numara antrepo karşısında Veli Alemdar hanı. — 6

SATILIK KÖŞK — Feneryolu - Bağdad caddesi 160 No. Köşebaşı, en iyi yerde, altı kâgir üst katları ahşap 10 oda, 2 salon, bir veya iki dönüm yeri ile. Telefon: 52-2 Yazlık kiraya da verilir. — 11

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaşı Teşvikiyede Kâğıdhane caddesi Karakol sokağında 7 numaralı senevi 1100 lira iradı bulunan üç daireli beton her konforu havi mücedded apartıman acele satılıktır. Saat 10 dan 14 e kadar üçüncü katına müracaat. — 8

KİRALIK KÖŞK — Havası, manzarası ve bahusus ciğer hastalıklarına şifalı tesirile malûm Maltepe Asfalt caddede boyalı 2 ailenin rahatça oturabileceği 7 odalı 2 katlı 31 No.lı Doktorun köşkü kiralıktır. Görmek için komşosu Nedime, pazarlık için Tel. 54 - 58 - 20718. — 1

KİRALIK EVLER — Kadıköyünde Kuşdilinde Tahtaköprüde Şefik Bey sokağında Dereboyunda bahçe içinde dörder odalı ve gene ayni bahçede iki odalı müstakil evler kiralıktır. Terkos elektrik mevcuddur. Ayni adreste 36 numaraya müracaat. — 2

ACELE DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Kurukahve, çay, tütün ve kırtasiyeci dükkânı. Beyazıd Ordu caddesi No. 8, ayni adrese müracaat.

KİRALIK GAZİNO VEYA DAİRE ARAYANLARA — Kadıköy İskele caddesinde belediye karşısında denize nazır 180 metre murabaında gazino veya daireye elverişli salon ve üzerindeki ayni boyda taraçasile kiralıktır. Şerait elverişlidir. Altındaki YAFET deposuna müracaat. — 2

SATILIK HANE — Beyoğlu Balıkpazarında 9 oda, elektrik, terkos, havagazı, kuyu, sarnıcı ve taraçası bulunan cadde üzerinde tramvaya yakın. Sabahları müracaat. Çemberlitaş Karababa Tekke sokak 20 numara.

ACELE SATILIK EV — Göztepe tramvay durağına 3 dakika mesafede Cavid Paşa sokak 8 numarada. Altı oda, garaj, hamam, su, elektrik, fevkalâde manzaralı ahşap ev satılıktır. Her gün 4,5 tan sonra gezilir. — 2

SATILIK VE KİRALIK EV — 11 oda, elekrtik, terkos, havagazı, üç salon, vasi bahçe ve nezaretli, iskeleye yakın Kadıköy Mühürdar caddesi 76 numara. Müracaat yeri: Kadıköy Pazaryolu Vehap Bey sokak 8 numaraya. — 3

SEZON İÇİN KAÇIRILMIYAYCAK KİRALIK EV — 5 oda, elektrik, tatlı suyu, meyvalı bahçesi, manzarası fevkalâde kullanışlı ve su taksimatı mükemmel. Büyükada Cami üstü Hacı Necip mahallesi Çarhıfelek sokak 23 numara. İçindekilere müracaat. — 3

SATILIK EV — Lâlelide Çukurçeşme sokak No. 17 yeni beş oda içindekilere müracaat. Her gün öğleden evvel.

YAZLIK — Su ve havasile meşhur Beylerbeyinde iskeleye pek yakın sed üzerinde Rumelihisarından Kabataşa kadar denizi gören üç oda bir salon, mutfak, banyo mahalli ve tuvaleti olan bahçeli yeni EV kiralıktır. Keresteci bay Azize müracaat buyurula. — 3

5 — MÜTEFERRİK

YENİ DANS LAMBET VOK DANSLARI — Hususi ve münferid olarak pazardan maada her gün Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sokak No. 3. Profesör Panosyan. — 11

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden mezun bir Alman profesör tarafından en seri ve asrî metodla verilir. İngilizce ve Fransızcayı mükemmel konuşur. Fiatler mutedildir. «Prof. H.» mektupla müracaat. — 18

KÂRLI BİR İŞ — Sağlam, peşin ve kârlı bir ticaret için, sermayesi ve kârını aydan aya ödemek şartile bir sene vadeli bin lira aranıyor. Akşam gaz. B. M. rümuzile mektupla müracaat.

ÇOCUKLARINI BERLİN'DE — Emin nezaret ve ihtimam altında okutmak istiyenlere Berlinde tanınmış gayet namuslu, hayatı hususiyede Almanca konuşur ilim adamı bir Türk doktorunun ailesi nezdine alır. Akşam'da (D. Ş.) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

AT MERAKLILARINA — Pedigrili yarım kan eş iki baş 1.52 boyunda kısrakla 25/3/939 doğumlu erkek tayı olan yağız damızlık kısrak satılıktır. Görmek istiyenler Feneryolu Gazi Muhtar sokak Ahmed Eyüp paşa köşkünde N. Atakula.

BİÇKİ VE DİKİŞ DERSLERİ — En son ve kolay bir usulle dikiş bilen bayanlara üç ayda hiç bilmeyen bayanlara 6 ayda biçki dikiş öğretilir. Tatil zamanlarından öğretmenler de istifade edebilirler. Gedikpaşa Balipaşa yokuşu Vahram Asadoryan eczanesi üstünde Nol. 1.

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

Mürebbiye — C. E — Y

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

BULMACAMIZ

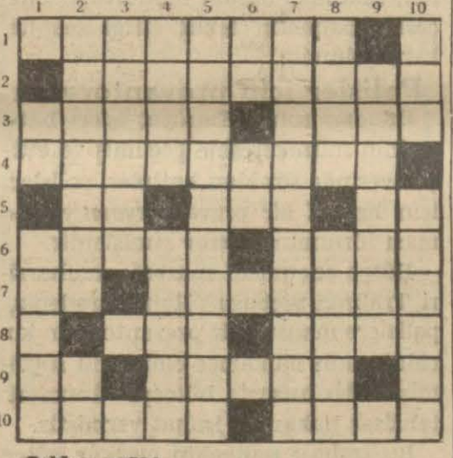

Soldan sağa:

1 — Hesap işlerile meşgul olan daire.
2 — İcara verilecek hane.
3 — Şerik - Çin porseleni.
4 — Sallayarak karıştırma.
5 — Yemekten emir - Tersi su geçirmiyen topraktır - İhmalin başı.
6 — Tersi hamamdaki su teknesidir - Tersi devadır.
7 — Tersi asmaktan emir - Eski zaman on parası.
8 — Ses çıkarma - İplik yumağı.
9 — Fethet - Anası ve babası başka cinsten olan.
10 — Borç mukabili bırakılan emanet - Büyük anne.

Yukarıdan aşağı:

1 — Başına «K» gelirse kuzunun babası olur - Elbise içine konan bez.
2 — Polonya hududundaki Rus erazisi - Sonuna «K» gelirse Moravya ve Bohemya ehalisinden olur.
3 — Almanların Führeri.
4 — Tersi siyahtır - Hususi değil
5 — Berber.
6 — Bir âzamız - Sıfat edatı.
7 — Teşhiri silâh eden.
8 — Ziraat işlerinden - Başına «P» gelirse bir nevi hafif tatlı olur.
9 — Aptallık.
10 — Başına «Ç» gelirse mih olur - Geçmişi anlatma.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Küçük, Yaşa, 2 — Otomobil, 3 — Yürek, Vale, 4 — Lamah, Kil, 5 — Cep, Riyazi, 6 — İm, Ac, Ad, 7 — Vehham, Ata, 8 — Akim, İbret, 9 — Zaid, 10 — Azakdenizi.

Yukarıdan aşağı:

1 — Koy, Civata, 2 — Ütülemek, 3 — Çorap, Hiza, 4 — Ümem, Ahmak, 5 — Kokarca, İd, 6 — Hi, Mide, 7 — Yiv, Ya, 8 — Alâkadar, 9 — Liz, Terzi, 10 — Ameliyat.

Dr. HORHORUNİ

hastalarını akşama kadar Sirkeci Viyana Oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.

Telefon: 24131

Zayi — İstanbul devairlerinde kullandığım tatbik mührünü kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.

Mustafa Pamuk

Neden Aspirin?

Çünkü ASPİRİN seneler-denberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilâç olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

BAYER

POKER TRAŞ BIÇAĞI

POKER

Traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.

Her yerde POKER traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Samsun istasyonunda yapılacak istasyon binası inşaatı, fiyatlarında tadilât yapılarak yeniden kapalı zarf usulile ve vahidi fiyat üzerinden eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu inşaatın keşif bedeli 93,500 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname vesair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Sirkeci, Samsun veznelerinden 468 kuruş mukabilinde alabilirler. Bu işe aid evrakı eskiden alanlar yol dairesine müracaatla vahit fiyatlarını değiştirebilirler.

3 — Eksiltme 14/6/939 tarihinde Çarşamba günü saat 15 de Ankara Devlet Demiryolları Yol Dairesinde toplanacak Merkez I inci Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektuplarile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun olarak 5925 liralık muvakkat teminatı.

B — Bu kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Muhabere ve Münakale Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası «ehliyet vesikası için ihale gününden en az sekiz gün evvel bir istida ile Muhabere ve Münakale Vekâletine müracaat edilmesi ve ehliyet vesikası verilmesine esas olacak belge ve bonservişlerin istidaya eklenmesi lâzımdır. (1898) (3539)

*

26/5/939 tarihinde Ankarada ve 27/5/939 tarihinde Haydarpaşadan hareket etmek üzere Haydarpaşa - Ankara ve Ankara - Haydarpaşa arasında 3005-3006 numaralı gündelik muntazam bir yolcu katarı işlemeye başlıyacaktır. Bu tren Haydarpaşadan 14,05 de hareket ile saat 6,55 de Ankaraya varacak ve Ankaradan saat 16,42 de hareket ederek saat 8,20 de Haydarpaşaya varacaktır.

(3635)

Parisin en son model kadın şapkaları Beyoğlunda

BAKER

mağazalarının yeni

Kadın şapkaları

dairesinde teşhir edilmektedir. Geliniz, intihap ediniz.

ZAYİ

Müzeler arttırma ve eksiltme komisyonunun 7/3/939 tarih ve 828 numaralı kararile uhdeme ihale olunan Süleymaniyede meskûkât müzesine ilâveten inşaatına aid 107 liralık kati teminat makbuzu zayi olmuştur. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.

Müteahhid: Mustafa Afşar

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel 43924

Dökülen saçların en iyi ilâcı

Gür Saç

saç suyudur.

Dr. IRFAN KAYRA

Röntgen mütehassısı
Türbe, Bozkurd kıraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10.
Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar ★

Zayi — İstanbul ithalât gümrüğüne ibraz eylediğim 33672 sayılı 22/12/937 günlü ithalât beyannamesi kaybolmuştur. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükümsüz olduğunu ilân ederim.

Galata Aslan Han 4. Piyer Mığırdiçyan

Dr. Hafız Cemal

Lokmanhekim

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya
T. 22398 ★

MAZON MEYVA TUZU

Hazımsızlık, şişkinlik, bulantı gaz, sancı, mide bozukluğu, barsak ataleti **İNKIBAZ** Sarılık, safra karaciğer **MİDE** ekşilik ve yanmalarında ve bütün **MİDE, BARSAK** bozukluklarında kullanınız. **HOROZ** markasına dikkat. Son derece teksif edilmiş bir tuz olup yerini tutamıyan mümasil müstahzarlardan daha çabuk, daha kolay, daha kat'î bir tesir icra eder. Yalnız toptan satış yeri: Mazon ve Boton ecza deposu. Yeni Postane arkası No. 31 İstanbul

MAZON MEYVA TUZU

KESKİN KAŞELERİ; Kırıklık, Nezle, Grip, Romatizma, baş ve diş ağrılarına birebirdir. İstanbul Bahçekapı **SALİH NECATİ**

DENİZBANK

MUDANYA HATTI

Pazar günlerine mahsus gidiş-dönüş tenzilâtlı tenezzüh ve kombine biletleri

Mudanya hattı yaz tarifesinin devamı müddetince geçen sene olduğu gibi yalnız Pazar günlerine mahsus olmak üzere gidiş - dönüş tenzilâtı tenezzüh ve kombine biletleri satışa çıkarılmıştır.

1 — Kombine biletler: İstanbuldan Mudanyaya gidiş - dönüş birinci mevki vapur, Mudanya ile Bursa arasında gidiş - dönüş otobüs ve dönüşte vapurda yemek ücretleri dahil olmak üzere (385) kuruştur.

2 — Tenezzüh biletleri: İstanbuldan Armutlu, Mudanya ve Gemliğe gidiş - dönüş birinci mevki vapur ücreti (225), ikinci mevki vapur ücreti (100) kuruştur.

Tafsilât almak istiyenlerin Karaköydeki acentalığımıza müracaat etmeleri ilân olunur. Telefon: 42362.

BASURA HEDENSA
AMELİYATSIZ MEMELERİ KURUDUR
KANI.AĞRIYI DERHAL KESER

Bir tecrübe kâfidir!
Basur memelerini
REKTA Patı
İLE TEDAVİ EDİNİZ!

TÜRK HAVA KURUMU
BUYUK PIYANGOSU

İkinci keşide: 11/Haziran /1939 dadır. Büyük İkramiye: **45.000** liradır... Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Nakliye işi münakasası
SÜMER BANK
Karabük demir ve çelik Fabrikaları müdürlüğünden:

Ereğli (Karadeniz) Malmüdürlüğünce Satışa çıkarılarak Bankamıza ihalesi yapılan takriben 420 ton Manganez cevherinin halen bulunduğu Karadeniz Ereğli'sinin Akçe Kilise köyünden Filyos'a nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale edilecektir. İhale 2 Haziran 1939 Cuma günü saat 14 de Karabükte kapalı zarf usuliyle icra edilecektir.

Talib olanların, tekliflerini 2 Haziran 1939 günü saat 12 ye kadar Fabrikalarımız müdürlüğüne 400 liralık muvakkat teminat akçesiyle birlikte teslim etmeleri ilân olunur.

Banka bu işi dilediği talibe ihale etmek hakkını muhafaza eder.

Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası
Memurlar ve işçiler istihlâk kooperatifinden:

Haziran 1939 ayı sonuna kadar teslim edilmek üzere 70-100 ton Beykozda teslim Rumeli meşe kömürü mübayaa edilecektir. Taliplerin on gün zarfında yukarıki adrese müracaatları.

Dr. İhsan Sami
ÖKSÜRÜK ŞURUBU
Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır.
Herkes kullanabilir.

Ankara İkinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

939/1141

Dahiliye Vekâleti namına hazine avukatı Güzide Alpar tarafından Dahiliye Vekâleti eski kütüphane memuru Fehmi aleyhine açılan 37 lira 14 kuruş alacak davasının yapılmakta olan duruşmaları sırasında müdeaaleyh namına çıkarılan davetiye üzerine mumaileyhin mezkûr dairede olmadığı elyevm nerede oturduğu da malûm olmadığını beyanla bilâtebliğ iade edilmesi üzerine mahkemece davetiye ve dava arzuhalinin ilânen tebliğine karar verilmiş mahkeme 16/6/939 gününe bırakılmıştır. Mezkûr tarihte mahkemeye gelmeniz veya bir vekil göndermeniz aksi takdirde gıyaben duruşmaya devam olunacağı lüzumu davetiye ve dava arzuhali yerine kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. «3593» (1920)

ZAYİ — 24 No. Otomobil Tecrübe plâkasını kaybettik; hükmü yoktur.
Tatko Şirketi

CEMAL TEKİN LOKANTASI

Taksim meydanı genişletilirken yıkılacağını düşünerek oradaki dükkânımız Yıldız sineması karşısına nakledilmişti. Bu yeni dükkânda birçok masraf ve fedakârlıklarda bulunmamıza ve apartımanların altında bulunan mutfak teşkilâtının ıslah edilmesine rağmen muhiti taciz eden mutfak kokusu bertaraf edilememiş olduğundan, münasip bir dükkân bulunuıya kadar lokantamızın kapalı kalacağını muhterem müşterilerimize arzederiz.

Istanbul Defterdarlığından:

	Muhammen bedeli Lira Krş.
Sultanahmette Metrük adliye binası bahçesinde mevcut ceviz kütüğü	6 00
Hocapaşa Maliye şubesindeki 67 parça muhtelifülcins eşya	48 70
Üsküdarda yanan adliye emanet dairesinde mevcut 17 av tüfengi (Ruhsatnameyi haiz eşhasa satılır.)	23 50

Yukarıda, mevkileri, yazılı eşya ağaç kütüğü hizalarında gösterilen muhammen bedel üzerinden açık artırma ile satılacaktır. Satış bedeli nakden ve peşindir. Taliplerin % 7,5 pey akçeleri yatırarak 5/6/939 pazartesi günü saat 14 de Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaatları. (3627)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Şimdiye kadar Ziraat, veteriner, Orman fakültelerinden mezun olan talebenin diplomaları tevzi edileceğinden alâkalıların aşağıda esaslar dahilinde rektörlüğe müracaatları ilân olunur (1876) (3511)

1 — Fakülte kayıt numarası
2 — Açık künye ve soy adı
3 — Enstitüden aldığı vesikanın iadesi
4 — Bir liralık damga pulu
5 — 4 adet vesika fotoğrafı
6 — Taahhütlü mektup için iktiza eden 12 kuruşluk posta pulu
7 — Açık adresleri

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

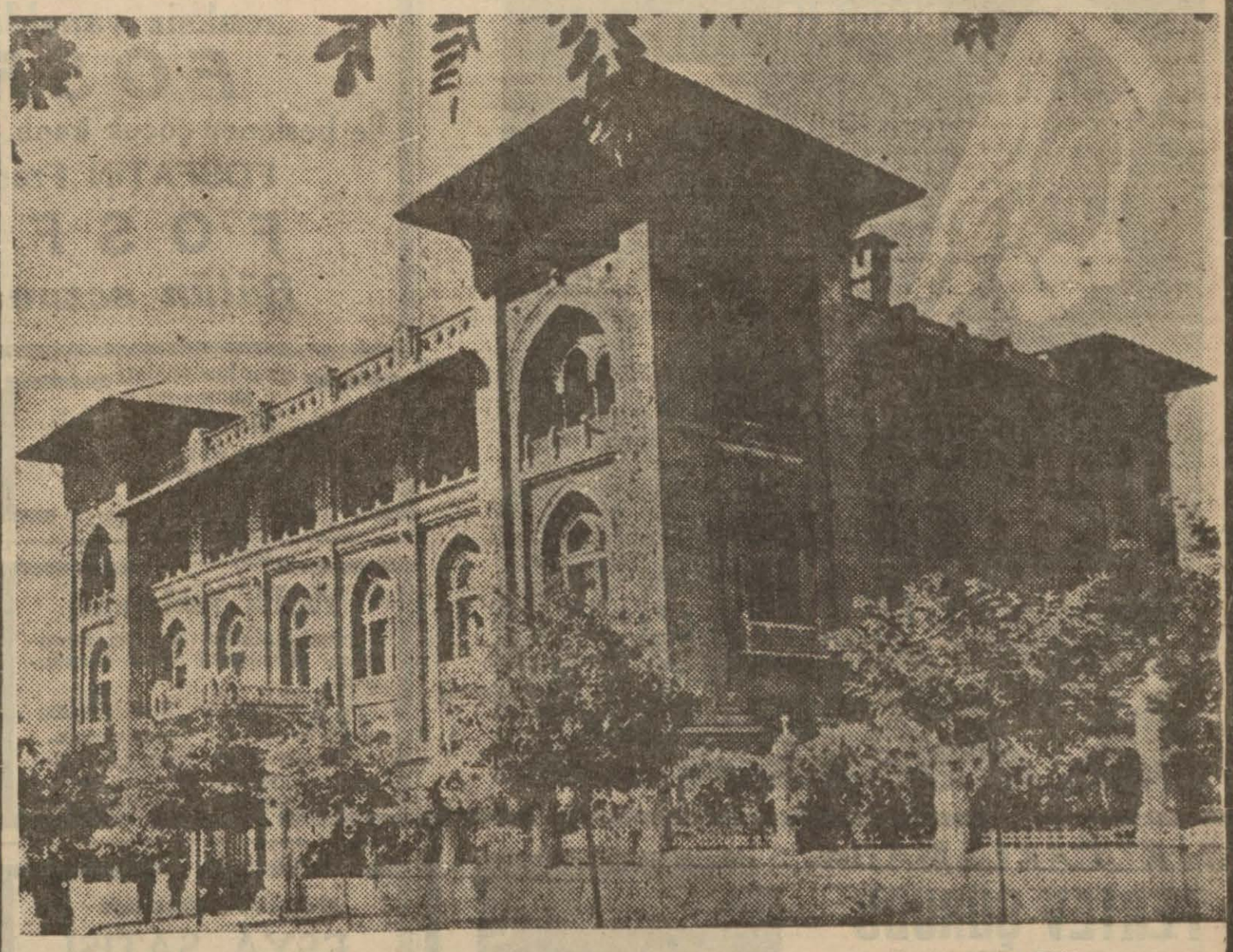

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı taktirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

90 derece

LİMON ÇİÇEKLERİ HASAN KOLONYASININ

Benzerine dünya ıtriyatında tesadüf edilemez. Sinirlere ve hastalara şifa ve hayat verir. Bu emsalsiz Kolonyaya tapan Ecnebiler Türkiyeden Limon çiçekleri Hasan Kolonyası alarak Avrupaya Hediye götürüyorlar. Şipr, Fujer, Bahar çiçekleri Leylak, Yasemin ve yeni kokulu Losyon ve lâvantaları ve sair ıtriyatı ısrarla isteyiniz, Deposu: Hasan Deposu Sirkeci Liman hanı altında

İslâm Naci ve ortaklarının

Lüleburgaz BUZ Fabrikası ve soğuk hava depoları

İhtiyat Motorleri ve kompresörlerile en emniyetli ve en mükemmel işlemektedir. Muntazam ve daima kontrollu çalışan bu buzhaneye peynir, kaşar, yağ, ve sairenizi koymanız her hususda emniyet ve menfaatinizi mucibdir. Buzhane ücretleri her yerden ucuz, muhafaza her yerden daha mükemmeldir. Bu buzhaneye konulacak mallara mukabil Trakyada çalışan bütün bankalar para vermektedirler.

BUZLARI *Trkyanın en güzel ve Sıhhî İçme suyu olan bu Fabrikadaki Artizyen suyu ile yapılmaktadır. Buz ihtiyacınızı da oradan temin ediniz.*

VENÜS kadar güzel olmak isterseniz...!

Meşhur Alman güzellik mütehassısı Profesör Doktor E. WİNTER tarafından formülü yapılan ve dünyada mevcut müstahzaratın en mükemmeli olan VENÜS güzellik müstahzaratı kullanınız.

Umumî deposu: Nureddin Evliyazade Ecza, alât ve Itriyat deposu İstanbul

ELİNİZ veyahut BİR YERİNİZ KESİLDİ! HİÇ DÜŞÜNMEYİN BİR AZ VİROZA PATI SÜRÜNÜZ. Mikrobun yaşamasına üremesine kati ve muhakkak mani olur.

VİROZA

ERGO

Her şeyde tasarruf caiz olabilir, fakat çocuklarımızın sıhhatinde asla!

Çocuklarınıza her zaman en iyi şeyi veriniz

üç aylıktan itibaren **FOSFATİN** vermek başta gelir

FOSFATİN

en mükemmel çocuk gıdasıdır

FOSFATİN

renksiz yanakları pembeleştirir

FOSFATİN

ile beslenen çocuk kanlı, canlı ve daima sıhhatli olur

FOSFATİN Fransadan gelir, FALYER markasile arayınız.

FOSFATİN FALYER

Bütün eczane ve bütün bakkallarda vardır

BU BEŞ ISTIRABI YALNIZ

DERMAN DİNDİRİR

Derman

TABABETİN SON KEŞFİDİR

HER YERDE DERMAN ARAYINIZ. GÜNDE 1-3 KAŞE KADAR ALINABİLİR

Sinir hastalıkları Mütehassısı

Dr. Necati Kemal

Anormal ve zekâca geri çocuklar için temrin ve tedavi seansları: Saat 15 - 19 Arnavutköy 184 No. lı yalı.

BAYANLAR:

Yazlık roblarınızı

Ismarlamadan evvel lûtfen, Beyoğlunda Galatasaray lisesi karşısındaki:

DAViD : Ticarethanesini ziyaret ediniz.

Getirdiği en son model ipekli bluz, rob ve tayyörlerin müntehap çeşidlerini rekabet kabul etmez fiatlarla satmaktadır.

Fırsattan istifade

Müzayede ile fevkalâde

EŞYA SATIŞI

Eski saraylardan toplanmış emsalsiz eşya, Mobilye, Bibelo, Halı, Vazo, Heykeller ve sair 28 Mayıs Pazar günü saat 10 da Şişlide Bomonti Tramvay istasyonunda 289 No.lı Kâzımpaşa apartımanında müzayede ile satılacaktır.

Daktilo bayan aranıyor

Almanca muhabereyi ve Türkçeye tercümelerini tam yapabilecek bayan daktiloya acele ihtiyaç vardır. Taliblerin derhal Akşamda (A. E) rümuzuna tahriren müracaatları.

KANZUK

Saç Eksiri

KOMOJEN

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

Bu KUCAKLAMADA

PERTEV ŞURUBU

ve

Pertev Çocuk Pudrasının

hissesi olduğu bilâihtiyar zihne gelmektedir.

Diyarbakır İnhisarlar başmüdürlüğünden

Diyarbakır İnhisarlar idaresile vilâyetine bağlı kazalar ve Mardin Urfa, Siird ve Bitlis vilâyetleri İnhisarlar idareleri arasında nakledilecek inhisarlara ait maddelerin 939 malî yılı nakliyatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Nakledilecek mevad tahminen bir milyon kilodur. Muhammen bedel on beş bin liradır. İlk pey akçesi bin yüz yirmi beş liradır. Eksiltme 12/6/939 pazartesi günü saat 10 da Diyarbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünde yapılacaktır.

Şartnamesi Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Siird, Mardin, Urfa ve Bitlis İnhisarlar idarelerinde mevcuttur. (3434)

Umumî Mağazalar

Türk Anonim Şirketinden:

İstanbulda kara ve deniz vasıtaları güzergâhında ve şehrin ticaret merkezlerine yakın semtlerinde, depo olarak kullanılmak üzere kârgir ve büyük bina veya müsaid şeraiti haiz arsaya lüzum hasıl oldluğundan böyle gayrimenkulleri olup satmak veya uzun müddetli kiraya vermek istiyenlerin 5/6/939 tarihine kadar Ankarada Umumî Mağazalar Türk Anonim Şirketi Umum Müdürlüğüne son teklif ve şartlarını tahriren bildirmeleri ilân olunur.

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado
Akşam Matbaası